

Uradni list

Evropske unije

L 28

Slovenska izdaja

Zakonodaja

Letnik 61

31. januar 2018

Vsebina

II Nezakonodajni akti

SKLEPI

- ★ **Sklep Komisije (EU) 2018/117 z dne 14. julija 2017 o državni pomoči SA.29064 (2011/C) (ex 2011/NN) – Irska – Neuporaba takse na letalska potovanja za tranzitne in transferne potnike (notificirano pod dokumentarno številko C(2017) 4932)⁽¹⁾** 1
- ★ **Sklep Komisije (EU) 2018/118 z dne 31. avgusta 2017 o državni pomoči SA.35818 (2016/C) (ex 2015/NN) (ex 2012/CP), ki jo je Španija izvedla za družbo Iberpotash (notificirano pod dokumentarno številko C(2017) 5877)⁽¹⁾** 25
- ★ **Sklep Komisije (EU) 2018/119 z dne 18. septembra 2017 o državni pomoči SA.47702 (2017/C) (ex 2017/N) – Združeno kraljestvo – Nadomestni sveženj, ki bo nadomestil zavezo banke Royal Bank of Scotland za odprodajo poslovnih enot v okviru projekta Rainbow (notificirano pod dokumentarno številko C(2017) 6184)⁽¹⁾** 49

⁽¹⁾ Besedilo velja za EGP.

SL

Akti z rahlo natisnjenimi naslovi so tisti, ki se nanašajo na dnevno upravljanje kmetijskih zadev in so splošno veljavni za omejeno obdobje.

Naslovi vseh drugih aktov so v mastnem tisku in pred njimi stoji zvezdica.

II

(Nezakonodajni akti)

SKLEPI

SKLEP KOMISIJE (EU) 2018/117

z dne 14. julija 2017

o državni pomoči SA.29064 (2011/C) (ex 2011/NN) – Irska – Neuporaba takse na letalska potovanja za tranzitne in transferne potnike

(notificirano pod dokumentarno številko C(2017) 4932)

(Besedilo v angleškem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti prvega pododstavka člena 108(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in zlasti člena 62(1)(a) Sporazuma,

po pozivu zadevnim stranem, naj predložijo svoje pripombe ⁽¹⁾, in ob upoštevanju teh pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

1. POSTOPEK

- (1) Z dopisom z dne 21. julija 2009, ki ga je Komisija evidentirala 22. julija 2009 pod številko CP 231/2009, je letalski prevoznik Ryanair Ltd (zdaj Ryanair Designated Activity Company, v nadaljnjem besedilu: družba Ryanair) Komisiji poslal pritožbo, da je Irska s takso na letalska potovanja, tj. trošarino, ki jo je uvedla na odhode potnikov z irskih letališč, dodelila nezakonito državno pomoč.
- (2) Komisija je z dopisom z dne 28. julija 2009 pritožbo posredovala Irski in jo pozvala, naj predloži svoje stališče o trditvah iz dopisa z dne 21. julija 2009.
- (3) Irska je z dopisom z dne 26. avgusta 2009 prosila za podaljšanje roka za odgovor, ki ga je Komisija odobrila z dopisom z dne 3. septembra 2009.
- (4) Irska je na dopis Komisije odgovorila 15. oktobra 2009, Komisija pa je istega dne evidentirala njen odgovor.
- (5) Ker je bila domnevna pomoč izvedena brez predhodne priglasitve Komisiji, je bila zadeva evidentirana kot nepriglašen ukrep. Komisija je izvedla predhodno preiskavo v skladu s členom 108(3) PDEU.

⁽¹⁾ UL C 220, 17.6.2016, str. 13.

- (6) Komisija je s sklepom z dne 13. julija 2011 (v nadaljnjem besedilu: sklep iz leta 2011) ⁽¹⁾, ki ga je sprejela ob koncu predhodne preiskave, zavrnila večino pritožb družbe Ryanair. Zlasti je ugotovila, da neuporaba takse na letalska potovanja za transferne in tranzitne potnike ne pomeni državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU. Vendar je tudi sklenila, da bo začela formalni postopek preiskave v zvezi z različnimi stopnjami takse, ki se uporabljajo za lete do destinacij v oddaljenosti največ 300 km od letališča v Dublinu in za vse druge lete.
- (7) Družba Ryanair je s tožbo, ki jo je 24. septembra 2011 vložila v sodnem tajništvu Splošnega sodišča, začela postopek za razglasitev delne ničnosti sklepa iz leta 2011, in sicer v delu, v katerem je bilo ugotovljeno, da neuporaba takse na letalska potovanja za transferne in tranzitne potnike ne pomeni državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU. Zadeva je bila evidentirana pod številko T-512/11.
- (8) Komisija je 25. julija 2012 sprejela sklep (v nadaljnjem besedilu: sklep iz leta 2012) o uporabi različnih stopenj takse na letalska potovanja ⁽²⁾. V njem je ugotovila, da je Irska dodelila državno pomoč v obliki nižje takse na letalska potovanja za lete do destinacij v oddaljenosti največ 300 km od letališča v Dublinu, ki se je uporabljala od 30. marca 2009 do 28. februarja 2011. Poleg tega je Komisija ugotovila, da je ta državna pomoč nezakonita in nezdružljiva z notranjim trgov, in je Irsko pozvala, naj od upravičencev izterja nezdružljivo pomoč.
- (9) Družbi Ryanair in Aer Lingus sta 1. novembra 2012 in 15. novembra 2012 vložili tožbi zoper sklep iz leta 2012. Navedeni zadevi sta bili evidentirani pod številkami T-473/12 in T-500/12.
- (10) Splošno sodišče je s sodbo z dne 25. novembra 2014 sklep iz leta 2011 razglasilo za ničen v delu, v katerem je bilo ugotovljeno, da neuporaba takse na letalska potovanja za transferne in tranzitne potnike ne pomeni državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU ⁽³⁾. Splošno sodišče je razsodilo, da bi morala Komisija začeti formalni postopek preiskave na podlagi člena 108(2) PDEU.
- (11) Splošno sodišče je s sodbo z dne 5. februarja 2015 sklep iz leta 2012 o različnih stopnjah takse, ki se uporabljajo za lete do destinacij v oddaljenosti največ 300 km od letališča v Dublinu, razglasilo za ničen v delu, v katerem določa, da je treba od upravičencev izterjati pomoč v višini 8 EUR na potnika ⁽⁴⁾. Komisija je pri Sodišču vložila pritožbo zoper navedeno sodbo.
- (12) Po razglasitvi sklepa iz leta 2011 za ničnega je Komisija z dopisom z dne 28. septembra 2015 Irsko obvestila, da bo v zvezi z neuporabo takse na letalska potovanja za transferne in tranzitne potnike začela postopek na podlagi člena 108(2) PDEU. Ta sklep (v nadaljnjem besedilu: sklep o začetku postopka) je bil objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* ⁽⁵⁾. Komisija je zainteresirane strani pozvala, naj predložijo pripombe o ukrepu.
- (13) Irska je svoje pripombe v zvezi s sklepom o začetku postopka predložila z dopisom z dne 22. decembra 2015, ki ga je Komisija evidentirala 6. januarja 2016.
- (14) Komisija je prejela pripombe dveh zainteresiranih strani. Z dopisom z dne 23. avgusta 2016 jih je posredovala Irski in ji dala možnost, da nanje odgovori. Ker Irska ni odgovorila, jo je Komisija z dopisom z dne 17. oktobra 2016 ponovno pozvala, naj predloži svoje stališče o pripombah zainteresiranih strani.
- (15) Komisija je z dopisom z dne 9. decembra 2016 od Irske zahtevala dodatne informacije. Irska je odgovorila z dopisom z dne 18. januarja 2017. V njem je predložila tudi svoje stališče o pripombah zainteresiranih strani.
- (16) Sodišče je s sodbo z dne 21. decembra 2016 razveljavilo sodbi Splošnega sodišča v delu, v katerem je bila razglašena ničnost sklepa iz leta 2012 ⁽⁶⁾. S tem je Sodišče potrdilo, da mora Irska od letalskih prevoznikov, ki so prejeli nezakonito državno pomoč, izterjati znesek 8 EUR na potnika.

⁽¹⁾ Sklep Komisije z dne 13. julija 2011 o državni pomoči SA.29064 (2011/NN) – Oprostitvev potniške takse v letalskem prevozu, Irska (UL C 306, 18.10.2011, str. 10).

⁽²⁾ Sklep Komisije 2013/199/EU z dne 25. julija 2012 o državni pomoči SA.29064 (11/C, ex 11/NN) – Različne stopnje takse, ki se na Irskem uporabljajo za letalska potovanja (UL L 119, 30.4.2013, str. 30).

⁽³⁾ Sodba Splošnega sodišča z dne 25. novembra 2014 v zadevi Ryanair proti Komisiji, T-512/11, ECLI:EU:T:2014:989.

⁽⁴⁾ Sodba Splošnega sodišča z dne 5. februarja 2015 v zadevi Aer Lingus Ltd proti Komisiji, T-473/12, ECLI:EU:T:2015:78.

⁽⁵⁾ UL C 220, 17.6.2016, str. 13.

⁽⁶⁾ Sodba Sodišča z dne 21. decembra 2016 v združenih zadevah Komisija proti Aer Lingus Ltd in Ryanair, C-164/15 P in C-165/15 P, ECLI:EU:C:2016:990.

2. NATANČEN OPIS UKREPA IN PREDHODNIH POSTOPKOV

2.1 Taksa na letalska potovanja

- (17) Taksa na letalska potovanja je bila uvedena z razdelkom 55(2) Zakona o finančah (št. 2) iz leta 2008 ⁽¹⁾. Zakon o finančah je začel veljati 30. marca 2009. Razdelek 55(2) Zakona o finančah določa, da letalski prevozniki plačajo takso na letalska potovanja za „vsak odhod potnika na letalu z letališča na Irskem“.
- (18) Izrazi iz razdelka 55(2) Zakona o finančah so opredeljeni v razdelku 55(1). Opredelitev izraza „potnik“ v razdelku 55(2) Zakona o finančah izrecno izključuje „tranzitne in transferne potnike“, torej odhod „tranzitnega ali transfernega potnika“ ne pomeni „odhoda potnika“, za katerega morajo letalski prevozniki plačati takso na letalska potovanja. „Tranzitni potnik“ je opredeljen kot „potnik, ki je na krovu letala, ki med potjo pristane na letališču, in ki nadaljuje potovanje na tem letalu“. „Transferni potnik“ je „potnik, ki prileti na letališče, od tam pa odleti na drugem letalu, pri čemer ne leti na letališče, na katerem se je njegovo potovanje začelo, oba leta sta predmet ene rezervacije, obdobje med načrtovano uro prihoda letala na letališče in načrtovano uro odhoda letala z istega letališča pa ni daljša od 6 ur“. „Letališče“ pomeni letališče v smislu Zakona o zračni navigaciji in prometu (sprememba) iz leta 1998, vendar ne vključuje letališča, na katerem je bilo v predhodnem koledarskem letu zabeleženih manj kot 10 000 odhodov potnikov ⁽²⁾.
- (19) Ob uvedbi takse na letalska potovanja je razdelek 55(2)(b) Zakona o finančah določal: „Taksa na letalska potovanja se naloži, obračuna in plača glede na razdaljo med krajem začetka in krajem konca potovanja ter znaša: (i) 2 EUR, če med letališčem v Dublinu in destinacijo ni več kot 300 km, (ii) 10 EUR v vseh ostalih primerih“.
- (20) Po preiskavi Komisije v zvezi z morebitno kršitvijo Uredbe (ES) št. 1008/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾ ter člena 56 PDEU o svobodi opravljanja storitev se je s 1. marcem 2011 spremenila stopnja takse, tako da se je po tem datumu za vse odhode uporabljala enotna taksa v višini 3 EUR, ne glede na razdaljo od letališča v Dublinu ⁽⁴⁾.
- (21) Taksa na letalska potovanja je bila s 1. aprilom 2014 ukinjena.

2.2 Delovanje takse na letalska potovanja

- (22) Irska je v dopisu z dne 18. januarja 2017 pojasnila, da mora letalski prevoznik pri določitvi stopnje takse, ki jo je treba plačati, v skladu s smernicami, ki jih je urad irskih davčnih in carinskih organov (v nadaljnjem besedilu: davčni in carinski organi) objavil 30. marca 2009 (glej uvodno izjavo 84), potovanje, ki vključuje več etap, obravnavati kot eno potovanje. Kot primer je navedla let z dvema etapama, pri čemer je prva etapa potovanje iz Dublina v Shannon, druga etapa pa iz Shannona v New York. Shannon je od letališča v Dublinu oddaljen manj kot 300 km, New York pa več kot 300 km. Končna destinacija (New York) je od letališča v Dublinu oddaljena več kot 300 km. Ker je treba potovanje obravnavati kot eno potovanje (torej iz Dublina v New York), se za let uporablja taksa na letalska potovanja v višini 10 EUR. Odhoda z letališča v Shannonu ni treba upoštevati, pri čemer ni treba plačati nobene (dodatne) takse na letalska potovanja, če potnik ustreza opredelitvi „transfernega potnika“ ali „tranzitnega potnika“ na letališču v Shannonu v skladu z razdelkom 55(1) Zakona o finančah. Letalski prevoznik bi torej upošteval celotno potovanje in uporabil stopnjo, ki ustreza končni destinaciji ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Kot je bil spremenjen z razdelkom 18 Zakona o finančah iz leta 2009 in razdelkom 48 Zakona o finančah iz leta 2011.

⁽²⁾ V skladu z razdelkom 2 Zakona o zračni navigaciji in prometu (sprememba) iz leta 1998 „letališče“ pomeni celotno zemljišče aerodroma in celotno zemljišče v lasti ali uporabi letalskega organa, vključno z letalskimi hangarji, cestami in parkirišči, ki se v celoti ali delno uporablja ali naj bi se v celoti ali delno uporabljalo za namene delovanja aerodroma ali v zvezi s tem.

⁽³⁾ Uredba (ES) št. 1008/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. septembra 2008 o skupnih pravilih za opravljanje zračnih prevozov v Skupnosti (UL L 293, 31.10.2008, str. 3).

⁽⁴⁾ Komisija je v okviru postopka za ugotavljanje kršitev z dopisom z dne 18. marca 2010 predložila svoje uradno obvestilo, v katerem je zavzela stališče, da Irski zaradi različnih stopenj takse na letalska potovanja ni uspelo izpolniti obveznosti iz Uredbe (ES) št. 1008/2008 in člena 56 PDEU. Irski organi so po prejemu uradnega obvestila spremenili davčni sistem.

⁽⁵⁾ Uredba (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter o razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 295/91 (UL L 46, 17.2.2004, str. 1) določa, da končna destinacija v primeru vmesnih letov za zvezo pomeni destinacijo zadnjega leta, končna destinacija v primeru ločenih letov pa je destinacija, navedena na karti, ki je predložena pri prijavi na let.

- (23) Tudi družba Aer Lingus, ki je v obdobju 2009–2014 pobirala takso na letalska potovanja v skladu s smernicami, ki so jih objavili davčni in carinski organi, je v svojih pripombah v zvezi s sklepom o začetku postopka potrdila, da se taksa na letališka potovanja ni uporabljala za posamezne dele potovanja. Namesto tega je bil obdavčljivi dogodek potovanje, ki se je začelo na Irskem, taksa, ki jo je bilo treba plačati, pa je bila odvisna od končne destinacije, navedene na karti, ne glede na to, ali je potovanje potnika do končne destinacije vključevalo enega ali več letov.
- (24) Kar zadeva stopnjo takse na letalska potovanja v obdobju od 30. marca 2009 do 1. marca 2011, je Irska navedla, da se je nižja stopnja v višini 2 EUR na potnika uporabljala le v primerih, ko končna destinacija celotnega potovanja, ne glede na število letov, od letališča v Dublinu ni bila oddaljena več kot 300 km, višja stopnja pa se je uporabljala „v vseh ostalih primerih“. Po navedbah Irske je bila nižja stopnja (2 EUR) izjema od splošnega pravila.
- (25) Preglednica 1 z informacijami, ki jih je predložila Irska, prikazuje, kako se je taksa na letalska potovanja uporabljala pred uvedbo enotne stopnje te takse za vse obdavčljive odhode leta 2011 in po njej.

Preglednica 1

Primeri potovanj in taksa, ki jo je bilo treba plačati pred spremembo stopnje takse na letalska potovanja leta 2011 in po njej

	Obdobje	Odhod	Postanek	Destinacija	Taksa, ki jo je treba plačati (EUR)
(a)	od 30.3.2009 do 1.3.2011	Dublin	Shannon	New York	10
(b)	od 2.3.2011 do 31.3.2014	Dublin	Shannon	New York	3
(c)	od 30.3.2009 do 1.3.2011	Dublin	Brez postankov	New York	10
(d)	od 2.3.2011 do 31.3.2014	Dublin	Brez postankov	New York	3
(e)	od 30.3.2009 do 1.3.2011	Dublin	Cork	Cardiff	2
(f)	od 2.3.2011 do 31.3.2014	Dublin	Cork	Cardiff	3
(g)	od 30.3.2009 do 1.3.2011	Dublin	Brez postankov	Cardiff	2
(h)	od 2.3.2011 do 31.3.2014	Dublin	Brez postankov	Cardiff	3
(i)	od 30.3.2009 do 31.3.2014	New York	Shannon	Dublin	Brez takse
(j)	od 30.3.2009 do 31.3.2014	New York	Brez postankov	Dublin	Brez takse

- (26) Po navedbah Irske je lahko razlaga primerov iz preglednice 1 naslednja:
- (a) končna destinacija je New York (od letališča v Dublinu oddaljen več kot 300 km), zato se za let uporablja stopnja takse na letalska potovanja v višini 10 EUR. Odhod v okviru postanka v Shannonu je izvzet iz plačila te takse, ker je potnik na letališču v Shannonu tranzitni ali transferni potnik;
- (b) velja enako kot v točki (a), razen da se v tem obdobju uporablja enotna stopnja v višini 3 EUR;
- (c) končna destinacija je New York (od letališča v Dublinu oddaljen več kot 300 km), zato se za let uporablja stopnja takse na letalska potovanja v višini 10 EUR;

- (d) velja enako kot v točki (c), razen da se v tem obdobju uporablja enotna stopnja v višini 3 EUR;
 - (e) končna destinacija je Cardiff (od letališča v Dublinu oddaljen manj kot 300 km), zato se za let uporablja stopnja takse na letalska potovanja v višini 2 EUR. Odhod v okviru postanka v Corku je izvzet iz plačila te takse, ker je potnik na letališču v Corku tranzitni ali transferni potnik;
 - (f) velja enako kot v točki (e), razen da se v tem obdobju uporablja enotna stopnja v višini 3 EUR;
 - (g) destinacija je Cardiff (od letališča v Dublinu oddaljen manj kot 300 km), zato se za let uporablja stopnja takse na letalska potovanja v višini 2 EUR;
 - (h) velja enako kot v točki (g), razen da se v tem obdobju uporablja enotna stopnja v višini 3 EUR;
 - (i) za to potovanje ni treba plačati takse na letalska potovanja. Letališče odhoda (New York) ni na Irskem, odhod v okviru postanka v Shannonu pa je izvzet, ker je potnik na navedenem letališču tranzitni ali transferni potnik. To je veljalo pred spremembo stopenj leta 2011 in po njej;
 - (j) za to potovanje ni treba plačati takse na letalska potovanja. Letališče odhoda ni na Irskem.
- (27) Navedeni primeri ne vključujejo potovanj, ki se začnejo in končajo zunaj Irske, vendar vključujejo postanek na Irskem, na primer potovanje iz Londona v New York s postankom na letališču v Dublinu. Glede na vsa pojasnila Irske pa ni dvoma, da za takšno potovanje ne bi bilo treba plačati nobene takse na letalska potovanja. Za odhod iz Londona se taksa na letalska potovanja ne bi zaračunala, ker letališča v Londonu niso letališča v skladu z opredelitvijo iz razdelka 55(1) Zakona o financah, saj so zunaj Irske, za odhod iz Dublina pa se taksa ne bi zaračunala, če potnik izpolnjuje pogoje transfernega ali tranzitnega potnika.
- (28) Glede na informacije, ki jih je predložila Irska, je bila taksa na letalska potovanja uvedena kot odziv na finančne izzive zaradi svetovne finančne in gospodarske krize, da bi se povečali prihodki. Irska ni navedla drugih ciljev, na primer varstvo okolja.

2.3 Sklep iz leta 2011

- (29) Kot je navedeno v uvodni izjavi 6, je bil sklep iz leta 2011 sprejet ob koncu predhodne preiskave, ki se je začela 21. julija 2009.
- (30) Da bi Komisija ocenila, ali je bila neuporaba takse na letalska potovanja za tranzitne in transferne potnike selektivna, je najprej opredelila zadevni referenčni davčni sistem. Menila je, da sta bila cilj in struktura sistema takse na letalska potovanja usmerjena v obdavčitev potnikov, ki odhajajo z irskega letališča, da bi se povečali prihodki v državni proračun. Komisija je na podlagi informacij, ki jih je predložila Irska, ugotovila, da je bila prva etapa potovanja, ki je zajemalo več etap, vedno izključena iz plačila takse na letalska potovanja. Irska je navedla tudi primere potovanj iz New Yorka v Dublin in iz Dublina v New York s postankom v Shannonu in brez njega ter stopnje takse na letalska potovanja, ki so se uporabljale. Zato se je referenčni sistem štel za takso, ki se zaračuna za vsak odhod potnika na letalu z letališča na Irskem. Komisija je tudi menila, da so transferni in tranzitni potniki potniki, ki odhajajo z irskega letališča, kar pomeni, da so del navedenega referenčnega sistema. Zato je izključitev transfernih in tranzitnih potnikov odstopala od običajne uporabe navedenega splošnega davčnega okvira.
- (31) Komisija je nato proučila, ali je bilo izvzetje transfernih in tranzitnih potnikov iz plačila takse na letalska potovanja utemeljeno z naravo ali splošnimi načeli davčnega sistema v državi članici. Ugotovila je, da je bil namen te takse nepristranskost glede izbrane proge do končne destinacije, ne glede na to, ali vključuje vmesni postanek ali ne, in preprečevanje dvojne obdavčitve. Na podlagi sklepa iz leta 2011 bi moral letalski prevoznik, če bi se taksa na letalska potovanja uporabljala za tranzitne in transferne potnike, za potovanje s postankom navedeno takso morda plačati dvakrat. Zato je sklenila, da je bilo izvzetje iz plačila takse na letalska potovanja za tranzitne in transferne potnike, na podlagi katerega je bila obdavčitev potnikov enotna, ne glede na progo potovanja, v skladu z naravo in logiko zadevnega davčnega sistema.
- (32) Komisija je na podlagi navedenih elementov sklenila, da je bilo izvzetje transfernih in tranzitnih potnikov iz plačila takse na letalska potovanja v skladu z naravo in logiko opredeljenega davčnega sistema ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Razlaga v uvodnih izjavah 30 do 32, sklepna ugotovitev v uvodni izjavi 37 sklepa iz leta 2011.

2.4 Sodba Splošnega sodišča v zadevi T-512/11

- (33) Kot je navedeno v uvodni izjavi 10, je Splošno sodišče s sodbo v zadevi T-512/11 sklep iz leta 2011 v delu, v katerem je ugotovljeno, da neuporaba takse na letalska potovanja za transferne in tranzitne potnike ne pomeni državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU, razglasilo za ničen.
- (34) Splošno sodišče je ugotovilo, da je predhodna preiskava, ki je trajala približno dve leti, znatno presegla obdobje, ki je običajno potrebno za izvedbo predhodne preiskave v skladu s členom 108(3) PDEU.
- (35) Menilo je tudi, da je bila ocena Komisije nepopolna in nezadostna. Splošno sodišče je zlasti ugotovilo neskladnosti med vsebino dopisa Irske z dne 15. oktobra 2009 iz uvodne izjave 4 in sklepom iz leta 2011.
- (36) V zvezi s tem je Splošno sodišče menilo, da je Komisija potrdila stališče Irske, da je prva etapa tisti del potovanja, ki je izvzet iz plačila takse na letalska potovanja, čeprav tega sklepa ni bilo mogoče podpreti s primeri, predstavljenimi v preglednici iz uvodne izjave 9 sklepa iz leta 2011. Čeprav to mogoče velja v primeru potnikov, ki potujejo iz Dublina v New York s postankom v Shannonu in jim je zaračunana taksa na letalska potovanja, pa po mnenju Splošnega sodišča ni bilo jasno in Komisija ni obrazložila, zakaj potnikom, ki so potovali v obratni smeri, torej iz New Yorka v Dublin z enakim postankom, ni bila zaračunana taksa na letalska potovanja za odhod z letališča postanka v Shannonu.
- (37) Poleg tega je Splošno sodišče s sklicevanjem na dejstvo, da so razlogi nepristranskosti po navedbah irskih organov spodbudili tudi izvzetja enakih kategorij potnikov, odobrena v okviru drugih sistemov obdavčitve letalskih potovanj v drugih državah članicah, pri čemer so se irski organi izrecno sklicevali na Združeno kraljestvo, ugotovilo, da se dajatev za letalske potnike, ki se uporablja v Združenem kraljestvu, v obravnavanem primeru ne bi mogla uporabiti kot ustrezen referenčni model, ker določa, da se vedno obdavči prva etapa potovanja, kar ni bilo v skladu s stališčem, ki so ga irski organi podprli v svojem dopisu z dne 15. oktobra 2009 in ki ga je Komisija potrdila v sklepu iz leta 2011.
- (38) Splošno sodišče je tudi poudarilo, da se dopis z dne 15. oktobra 2009 ni izrecno skliceval na potrebo po preprečitvi dvojne obdavčitve. Poleg tega je upoštevalo, da je bila Irska pripravljena razmisliti o prilagoditvi zakonodaje v zvezi s transfernimi in tranzitnimi potniki, pri čemer bi iz opredelitve transfernega potnika odstranila zahtevo glede ene rezervacije, ter da Komisija ni zavzela stališča glede te izjave.
- (39) Na podlagi teh neskladij je bilo mogoče skleniti, da Komisija pri sprejetju sklepa iz leta 2011 ni imela na voljo informacij, na podlagi katerih bi lahko opravila ustrezno analizo selektivnosti ukrepa in oblikovala sklep, da pravila o uporabi izvzetja ne vzbujajo pomislekov.
- (40) Splošno sodišče je sklenilo, da bi morala Komisija ob odsotnosti kakršne koli analize morebitne združljivosti spornega ukrepa z notranjim trgov začeti formalni postopek preiskave, da bi zbrala vse ustrezne informacije za preveritev, ali je sporni ukrep selektiven, in da bi lahko sklenila, da zadevni ukrep ne pomeni državne pomoči, ter da bi vložniku in drugim zadevnim stranem omogočila predložitev pripomb o zadevnem postopku.

3. RAZLOGI ZA ZAČETEK FORMALNEGA POSTOPKA PREISKAVE

- (41) Komisija je v skladu s sodbo v zadevi T-512/11 začela formalni postopek preiskave, da bi zbrala informacije za preveritev, ali je neuporaba takse na letalska potovanja za transferne in tranzitne potnike selektivna, ter da bi vložniku in drugim zadevnim stranem omogočila predložitev pripomb o zadevnem postopku.
- (42) V sklepu o začetku postopka je navedla, da je neuporaba takse na letalska potovanja za odhode transfernih in tranzitnih potnikov povzročila izgubo davčnega prihodka v državi ter se je torej financirala z državnimi sredstvi in očitno zagotavljala prednost letalskim prevoznikom, ki so bili do nje upravičeni. Poleg tega Komisija v fazi začetka formalnega postopka preiskave ni mogla izključiti, da je neuporaba takse na letalska potovanja za transferne in tranzitne potnike selektivna.
- (43) Ker bi lahko bila *a priori* izpolnjena vsa merila iz člena 107(1) PDEU, je Komisija predhodno sklenila, da bi ukrep lahko pomenil državno pomoč letalskim prevoznikom, ki so izvajali lete na progah, upravičenih do izvzetja iz plačila takse na letalska potovanja za transferne in tranzitne potnike.

- (44) Komisija je zato pozvala Irsko, naj znova navede svoje razloge za uvedbo takse na letalska potovanja in pojasni, zakaj se ta taksa ni uporabljala za transferne in tranzitne potnike.
- (45) Komisija je Irsko tudi pozvala, naj podrobno navede, kako bi bilo treba razlagati razdelek 55 Zakona o financah. Zahtevala je, naj Irsko navede jasne primere uporabe takse na letalska potovanja za vse zadevne kategorije prog, naj pojasni, ali je iz plačila te takse izrecno izvzeta druga etapa potovanja ali pa so splošneje izvzeti vsi transferni in tranzitni potniki, ter naj predloži vse ostale informacije, ki so po njenem mnenju uporabne v zvezi s tem. Poleg tega je Komisija Irsko pozvala, naj navede primere za obdobje pred spremembo stopenj takse na letalska potovanja, ki je bila uvedena leta 2011, in po njej.
- (46) Komisija je na podlagi predhodne predpostavke, da je referenčni sistem taksa, ki se zaračuna za vsak odhod potnika na letalu z irskega letališča, izrazila pomisleke v zvezi s tem, ali se je z neuporabo takse na letalska potovanja za transferne in tranzitne potnike odstopalo od referenčnega sistema obdavčitve, s tem ko se je razlikovalo med gospodarskimi subjekti, ki so bili z vidika cilja, določenega za davčni sistem zadevne države članice, v primerljivem dejanskem in pravnem položaju, in je bila tako nekaterim letalskim prevoznikom dodeljena prednost.
- (47) Vendar je Komisija ugotovila tudi, da je mogoče na podlagi poimenovanja in dejanskega besedila opredelitve takse na letalska potovanja sklepati, da je njeno vodilno načelo obdavčiti letalska potovanja z irskega letališča in ne vsak odhod z irskega letališča. Navedla je, da naj bi neuporaba takse na letalska potovanja za transferne in tranzitne potnike glede na to predpostavko izhajala neposredno iz navedenega načela, saj lahko letalsko potovanje vključuje več kot en odhod z irskega letališča.

4. PRIPOMBE IRSKE K SKLEPU O ZAČETKU POSTOPKA

- (48) Irsko je v svojih pripombah z dne 22. decembra 2015 k sklepu o začetku postopka zavrnila vsakršno navedbo, da izvajanje transfernih in tranzitnih potnikov pomeni državno pomoč.

4.1 Razlaga in uporaba razdelka 55 Zakona o financah

- (49) Irsko je navedla, da je obveznost plačila takse na letalska potovanja določena v Zakonu o financah, ki ga je treba razlagati ozko. Ob upoštevanju sodne prakse irskega vrhovnega sodišča je poudarila, da mora davkoplačevalec v skladu z irsko zakonodajo plačati takso ali se soočiti z negativnimi učinki le, če to izrecno določa zakonodaja, pri čemer je citirala sodbo v zadevi *Texaco (Ireland) Ltd proti S. Murphyju* (Inspector of Taxes): „V skladu z ustaljenim pravnim pravilom se državljanu ne naloži plačilo davkov, če taka obveznost ni jasno navedena v besedilu zakonske določbe“ ⁽¹⁾. Na podlagi tega je Irsko navedla, da je bilo treba za določitev, ali se za potovanje uporabi taksa na letalska potovanja, upoštevati besedilo Zakona o financah. Vsi dvomi glede uporabe Zakona o financah bi koristili davkoplačevalcu.
- (50) V skladu z razdelkom 55(2)(c) Zakona o financah plačilo takse na letalska potovanja „zapade, ko letalo, na katerem je potnik, vzleti z letališča“. V zvezi s tem je Irsko navedla, da:
- opredelitev pojma „potnik“ izključuje (pod nekaterimi pogoji) invalidne osebe, osebe, mlajše od dveh let, ter transferne ali tranzitne potnike,
 - opredelitev pojma „letališče“ prav tako izključuje nekatera potovanja, saj se za odhod z letališča zunaj Irske in z nekaterih letališč z majhnim številom potnikov ne zaračuna nobena taksa ⁽²⁾,
 - opredelitev pojma „letalo“ izključuje letala, s katerimi ne more leteti več kot 20 potnikov, in tudi letala, ki jih uporablja država ali vojska.
- (51) Ob upoštevanju uvodne izjave 50 je Irsko je menila, da za transferne in tranzitne potnike ni bilo treba plačati takse na letalska potovanja, ne glede na etapo zadevnega potovanja. Potrdila je, da druga etapa potovanja ni bila samodejno izvzeta iz plačila takse. Po navedbah Irske se je taksa za drugo etapo potovanja lahko zaračunala ali ne, odvisno od uporabe razdelka 55 Zakona o financah v dejanskih okoliščinah, vključno s tem, ali je bil potnik transferni ali tranzitni potnik (enako je veljalo za prvo etapo potovanja). Opredelitev pojma „letališče“ lahko izključuje tudi nekatera potovanja, saj se za odhod z letališča zunaj Irske taksa na letalska potovanja ni zaračunala.

⁽¹⁾ Sodba vrhovnega sodišča z dne 15. maja 1992 v zadevi *Texaco (Ireland) Ltd proti S. Murphyju* (Inspector of Taxes), Irish Tax Reports (IV) 1988–1993.

⁽²⁾ V zvezi s tem se Irsko sklicuje na opredelitev pojma „letališče“ iz razdelka 55(1) Zakona o financah in poznejšo spremembo.

- (52) Irska je tudi poudarila, da so izvzetja transfernih in tranzitnih potnikov običajna pri taksah na letalska potovanja, ki jih zaračunavajo druge države, na primer Združeno kraljestvo, Francija in Nemčija. Trdila je, da je treba pravila o posamezni taksi razlagati v kontekstu zadevne nacionalne zakonodaje.

4.2 Razlaga izvzetja transfernih in tranzitnih potnikov

- (53) Irska je predložila pripombe v zvezi z odstavkom 88 sodbe v zadevi T-512/11, ki se nanaša na naslednjo navedbo iz uvodne izjave 20 sklepa iz leta 2011: „Kar zadeva neuporabo takse za tranzitne in transferne potnike, dejstvo, da se taksa nikoli ne zaračuna za prvo etapo celotnega potovanja, po navedbah irskih organov zagotavlja, da potnik ni kaznovan, ker njegov let do končne destinacije vključuje postanek“. Splošno sodišče je v zgoraj navedenem odstavku sodbe v zadevi T-512/11 navedlo, da čeprav Komisija ni imela nobenega razloga za dvom glede informacij iz dopisa Irske z dne 15. oktobra 2009, na katerem temelji odstavek 20 sklepa iz leta 2011, tudi ob upoštevanju razlage irskih organov, da je vsaka prva etapa potovanja, ki vključuje postanek, izvzeta iz plačila takse na letalska potovanja, primeri, predstavljeni v preglednici iz odstavka 9 sklepa iz leta 2011, te razlage niso mogli podpreti. Splošno sodišče je poudarilo, da ni bilo jasno in Komisija ni obrazložila, zakaj potniki, ki so potovali iz New Yorka v Dublin s postankom v Shannonu, niso bili vključeni v plačilo takse na letalska potovanja za odhod z letališča postanka v Shannonu. Irska se je sklicevala na odstavek 13 svojega dopisa z dne 15. oktobra 2009, v katerem je navedla: „Izvzetje transfernih potnikov zgolj zagotavlja, da se taksa na letalska potovanja ne zaračuna za prvo etapo celotnega potovanja“. Opozorila je, da navedeni odstavek sledi opisu leta Dublin–New York s postankom v Shannonu in je pravilen v zvezi s takim potovanjem, ni pa pravilno ta odstavek obravnavati kot splošno pravilo, v skladu s katerim se taksa na letalska potovanja nikoli ne bi zaračunala za prvo etapo katerega koli potovanja.

- (54) Irska je v zvezi s primerom, ki ga je Splošno sodišče navedlo v odstavku 88 sodbe v zadevi T-512/11, ki se nanaša na potovanje iz New Yorka v Dublin s postankom v Shannonu, pojasnila, da se na podlagi besedila Zakona o financah taksa na letalska potovanja ne zaračuna za nobeno etapo tega potovanja, pri čemer zlasti velja, da:

— je prva etapa (iz New Yorka v Shannon) izvzeta, ker se taksa zaračuna le za odhode z irskih letališč,

— je druga etapa (iz Shannona v Dublin) izvzeta, ker se potnik na letališču v Shannonu obravnava kot tranzitni ali transferni potnik v skladu z oddelkom 55(1) Zakona o financah.

- (55) Irska je sklenila, da se na podlagi besedila iz Zakona o financah celotno potovanje iz New Yorka v Dublin s postankom v Shannonu izvzame iz plačila davka na letalska potovanja. Po navedbah Irske naj bi razlage iz njenega dopisa z dne 15. oktobra 2009 pojasnjevale zakonodajo, niso pa zavezujoče.

4.3 Razlaga izvzetja tranzitnih in transfernih potnikov ter referenčni sistem, na podlagi katerega se to ocenjuje

- (56) Irska je v zvezi z razlogi za izvzetje transfernih in tranzitnih potnikov pojasnila, da ločeno zaračunavanje takse za posamezne lete ni ustrezno, če so ti leti dejansko del enega potovanja. V zvezi s tem se je Irska sklicevala na:

— besedilo opredelitve pojma „transferni potnik“ ali „tranzitni potnik“ za namene takse na letalska potovanja v skladu z razdelkom 55(1) Zakona o financah (določba je navedena v uvodni izjavi 18),

— besedilo dopisa, ki ga je Irska 15. oktobra 2009 predložila Komisiji in v katerem je pojasnila, da je taksa na letalska potovanja namenjena obdavčitvi enega potovanja, tudi kadar je potovanje razdeljeno na več delov.

- (57) Irska se je zlasti sklicevala na hipotetični scenarij iz dopisa, ki ga je 15. oktobra 2009 poslala Komisiji, v katerem je naveden let iz Združenih držav Amerike v Dublin s postankom v Shannonu. V dopisu je navedeno, da „gre očitno za let ZDA–Dublin in da postanek ne bi smel vplivati na obveznost plačila takse na letališka potovanja“. Pri opisu leta v obratni smeri je v dopisu navedeno, da „je edini cilj izvzetja v primeru letov iz države, ki vključujejo postanek, preprečiti ločeno zaračunavanje takse za obe etapi potovanja“. Po navedbah Irske to poudarja, da se je potovanje iz Dublina v Združene države Amerike obravnavalo kot eno potovanje, zato je bila taksa na letalska potovanja zaračunana samo enkrat, čeprav je potovanje vključevalo več odhodov.

- (58) Irska je to navedla kot razlog, da razdelek 55(1) Zakona o financah izrecno izključuje „transferne“ in „tranzitne“ potnike, kot so opredeljeni v navedenem razdelku, iz področja uporabe takse na letalska potovanja.
- (59) V zvezi z referenčnim sistemom, ki ga je Komisija predvidela v sklepu o začetku postopka, in sicer (i) takso, ki se zaračuna za vsak *odhod*, ali pa (ii) takso, ki se zaračuna za vsako *potovanje*, ki lahko vključuje več delov, je Irska navedla, da je bil namen takse na letalska potovanja enkratno plačilo takse za posamezno potovanje. Po navedbah Irske bi bilo pravilneje, da bi se taksa na letalska potovanja obravnavala kot taksa na potovanja in ne kot taksa na odhode. Glede na razdelek 55(2) Zakona o financah zaračunavanje takse na letalska potovanja temelji na „odhodu“. Vendar opredelitve pojmov in razdelki Zakona o financah, opisani v uvodnih izjavah 18 in 19, dokazujejo, da je bila obdavčena storitev potovanje ter da je bil dejanski cilj obdavčiti potovanja in ne odhode.

4.4 Razlikovanje med letalskimi prevozniki od točke do točke in drugimi letalskimi prevozniki

- (60) Irska je trdila, da se lahko ocena, ali so letalski prevozniki, ki zagotavljajo le storitve od točke do točke, in letalski prevozniki, ki zagotavljajo vmesne lete za zvezo, v primerljivem dejanskem in pravnem položaju z vidika cilja, določenega za davčni sistem zadevne države članice, uporabi le kot sekundarni razlog za zavrnitev pritožbe. Primarna utemeljitev Irske je, da je bil namen takse na letalska potovanja obdavčiti potovanja in ne posameznih odhodov. Na podlagi tega izvzetje transfernih in tranzitnih potnikov zgolj odraža dejstvo, da je lahko eno potovanje sestavljeno iz več „etap“. Irska je poudarila tudi, da taksa na letalska potovanja ni bila uvedena z namenom dajanja prednosti kateremu koli poslovnemu modelu ali njegovega kaznovanja.

4.5 Narava in splošna shema takse

- (61) Irska je navedla, da če bi izvzetje transfernih in tranzitnih potnikov dodeljevalo prednosti nekaterim letalskim prevoznikom, bi to lahko izhajalo neposredno iz osnovnih in vodilnih načel irskega davčnega sistema, kot je izogibanje dvojnemu obdavčevanju ali davčna nevtralnost.
- (62) Ob sklicevanju na pogoje iz dopisa z dne 15. oktobra 2009 je pojasnila, da je bil namen izvzetja preprečiti prekomerno uporabo takse na letalska potovanja. Namen je bil zlasti preprečiti diskriminiranje potnikov, katerih potovanje je vključevalo postanek. Ta sklic na diskriminiranje nujno vključuje primerjavo (a) potnikov, katerih potovanje vključuje postanek, in (b) potnikov z direktnim letom. Ker je bil namen enako obravnavanje vseh potnikov, to podpira sklepno ugotovitev, da je bil namen takse na letalska potovanja obdavčiti posamezno potovanje le enkrat.
- (63) Irska se je tudi sklicevala na to, da je treba preprečiti dvojno obdavčevanje. Čeprav to načelo morda ni bilo navedeno v dopisu Irske z dne 15. oktobra 2009, sta v njem navedeni vprašanji pravičnosti in enake obravnave, na podlagi katerih se države izogibajo dvojnemu obdavčevanju. Irska se je prav tako sklicevala na načelo davčne nevtralnosti.

5. PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANI

5.1 Pripombe družbe Ryanair

- (64) Družba Ryanair meni, da je ukrep selektiven in zato pomeni državno pomoč v skladu s členom 107(1) TFEU, ne da bi zanj veljala katera koli izjema iz člena 107(2) in (3) PDEU.
- (65) Letalska družba je poudarila, da bi bilo treba njene pripombe razlagati ob upoštevanju:
- njene pritožbe Komisiji z dne 21. julija 2009 zoper dodeljevanje nezakonite pomoči s takso na letalska potovanja,
 - njene tožbe v zadevi T-512-11, ki jo je 24. septembra 2011 vložila pri Splošnem sodišču, in prilog k tožbi,
 - njenih drugih pisnih in ustnih stališč, ki jih je 24. septembra 2011 predložila Splošnemu sodišču v zadevi T-512/11, zlasti njenega odgovora z dne 17. januarja 2012.

5.1.1 Natančno področje uporabe takse na letalska potovanja, utemeljitev te takse ter razlogi za neuporabo te takse za transferne in tranzitne potnike

- (66) Družba Ryanair se strinja, da se izvzetje transfernih in tranzitnih potnikov v primeru leta Dublin–Shannon–New York nanaša na drugo etapo potovanja. V skladu s tem trdi, da bi morala skupna zaračunana taksa pred spremembo stopenj s 1. marcem 2011 znašati le 2 EUR (za let Dublin–Shannon) in ne 10 EUR, kot je navedeno v preglednici 1.

- (67) Poleg tega, tudi če Irska predloži dokaze, da je bila uporaba tega ukrepa v praksi v skladu z razlago, da je bila prva etapa potovanja izvzeta iz plačila takse na letalska potovanja, družba Ryanair meni, da to ne bi zadostovalo za odpravo izkrivljanja, izraženega v Zakonu o financah.

5.1.2 „Običajni“ ali referenčni sistem obdavčitve

- (68) Družba Ryanair si do odločitve o pritožbi, vloženi pri Sodišču v zvezi s sodbo v združenih zadevah C-164/15 P in C-165/15 P ⁽¹⁾, pridržuje svoje stališče glede opredelitve in pomembnosti „običajnega“ ali referenčnega sistema obdavčitve. Trdi, da opredelitev Komisije v zvezi z „običajnim“ ali referenčnim sistemom obdavčitve ni v skladu z nekaterimi njenimi ugotovitvami v preostalem delu sklepa o začetku postopka.

5.1.3 Vprašanje, ali neuporaba takse na letalska potovanja za transferne in tranzitne potnike odstopa od referenčnega sistema

- (69) Ob sklicevanju na odstavek 44 sklepa o začetku postopka in navajanju tega odlomka besedila družba Ryanair izraža pomisleke, kako lahko Komisija na podlagi predhodne sklepne ugotovitve o referenčnem sistemu obdavčitve v odstavku 44 trdi, da „je cilj takse na letalska potovanja obdavčiti letalska potovanja, ki se začnejo na irskem letališču“, potem pa brez dodatne razlage ali analize oblikuje nesmiselno sklepno ugotovitev, da je z vidika tega cilja „morda primerno razlikovati med pravnim in dejanskim položajem letalskih prevoznikov, ki zagotavljajo le storitve od točke do točke, ter letalskih prevoznikov, ki zagotavljajo tudi transferne in tranzitne storitve na zadevnih letališčih“ ⁽²⁾. Predhodna sklepna ugotovitev, na katero se sklicuje družba Ryanair, je navedena v odstavku 42 sklepa o začetku postopka, pri čemer je glede na predhodno mnenje Komisije referenčni sistem obdavčitve taksa, ki se zaračuna za vsak odhod potnika na letalu z irskega letališča.
- (70) Družba Ryanair meni, da je namen navedb iz odstavka 44 sklepa o začetku postopka utemeljiti razlikovanje med pravnim in dejanskim položajem letalskih prevoznikov, ki zagotavljajo le storitve od točke do točke, ter letalskih prevoznikov, ki zagotavljajo tudi transferne in tranzitne storitve na zadevnih letališčih. Meni, da je to razlikovanje napačno in obžalovanja vredno, saj očitno ustvarja podlago za končni sklep, da ukrep, v zvezi s katerim je bil sprožen postopek preiskave, ne pomeni državne pomoči.
- (71) Družba Ryanair se v svojih pripombah sklicuje na odstavek 45 sklepa o začetku postopka, v katerem Komisija v skladu s prakso odločanja na področju nadzora združitvev v Uniji pojasnjuje, da storitve, ki vključujejo transferne ali tranzitne storitve, za stranko pomenijo potovanje z izvirnega letališča do namembnega letališča in ne dveh ločenih potovanj. Družba Ryanair meni, da Komisija pri tem zamenjuje zelo omejen tehnični postopek opredelitve upoštevnih proizvodnih trgov v primerih združitvev s pojmom „primerljivi dejanski in pravni položaji“ v primerih državne pomoči. Družba Ryanair ob sklicevanju na sodno prakso Sodišča in sklep o začetku postopka ⁽³⁾ navaja, da pojem „primerljivi dejanski in pravni položaji“ ni določen na podlagi zamenljivosti povpraševanja in ponudbe (ki je po navedbah družbe Ryanair merilo, ki se običajno uporablja v pregledih združitvev in drugih zadevah s področja konkurence ter na katerem v obravnavanem primeru temeljijo navedbe Komisije), ampak je funkcija ciljev, v katere je usmerjena shema v obravnavi.
- (72) Družba Ryanair je navedla, da je področje uporabe pojma „primerljivi dejanski in pravni položaji“ v primerih državne pomoči skoraj vedno veliko širše od področja uporabe „upoštevnihi proizvodnih trgov“ v primerih združitvev, saj cilji, v katere je usmerjena domača shema v tem ali v drugih primerih državne pomoči, nimajo ničesar skupnega z opredelitvijo upoštevne proizvodne trga v primerih nadzora združitvev. V zvezi s tem se spet sklicuje na sodno prakso Sodišča, v skladu s katero Sodišče ni razmejilo „primerljivih dejanskih in pravnih položajev“ glede na vidik stranke ali poslovne modele upravičencev, kot Komisija predlaga v tem sklepu.

⁽¹⁾ Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 16, je Sodišče izreklo sodbo 21. decembra 2016.

⁽²⁾ V odstavku 44 sklepa o začetku postopka je navedeno: „Neuporaba takse na letalska potovanja za transferne in tranzitne potnike odstopa od skupne ureditve, v skladu s katero se obdavči vsak odhod potnika na letalu z irskega letališča. Vendar ostaja vprašanje, ali to odstopanje vključuje razlikovanje med gospodarskimi subjekti, ki so ob upoštevanju cilja, določenega za takso na letalska potovanja, v primerljivem dejanskem in pravnem položaju. Če je cilj takse na letalska potovanja obdavčiti letalska potovanja, ki se začnejo na irskem letališču, je morda ustrezno razlikovati med pravnim in dejanskim položajem letalskih prevoznikov, ki zagotavljajo le storitve od točke do točke, ter letalskih prevoznikov, ki zagotavljajo tudi transferne in tranzitne storitve na zadevnih letališčih“.

⁽³⁾ Sklicevanje na primer sodbe Splošnega sodišča z dne 22. januarja 2013 v zadevi Salzgitter proti Komisiji, T-308/00, ECLI:EU:T:2013:30, točka 81, po analogiji s sodbo sodišča z dne 8. novembra 2011 v zadevi Adria-Wien Pipeline in Wittersdorfer & Peggauer Zementwerke, C-143/99, ECLI:EU:C:2001:598. Družba Ryanair se sklicuje tudi na odstavke 21 in 28–30 sklepa o začetku postopka.

- (73) Družba Ryanair se v svojih pripombah sklicuje na prakso odločanja Komisije, na primer na področju spletnih in klasičnih iger na srečo, v zvezi s katerimi bi se Komisija strinjala, da so podjetja z različnimi poslovnimi modeli v primerljivem pravnem in dejanskem položaju v smislu uvodne izjave 72 ⁽¹⁾.
- (74) Družba Ryanair pojasnjuje, da je na podlagi navedbe, da je referenčni sistem takse na letalska potovanja taksa, ki se zaračuna za vsak odhod potnika na letalu z irskega letališča, mogoče smiselno sklepati samo to, da je morala biti shema agnostična do mnenja potnikov o njihovem potovanju ali do poslovnega modela zadevnih letalskih prevoznikov. Drugačna razlaga bi izražala selektivni pristop, ki je ožji od cilja takse na letalska potovanja, in bi s tem izpolnjevala enega ključnih pogojev državne pomoči.
- (75) Zlasti velja, da bi selektivnost v okviru tega sklepa izhajala iz dejstva, da bi kljub temu, da so tradicionalni letalski prevozniki, ki izvajajo transferne in tranzitne lete, in letalski prevozniki, ki izvajajo le lete od točke do točke (na primer družba Ryanair), v primerljivem dejanskem in pravnem položaju za namene državne pomoči, samo prvi imeli koristi od izvajanja transfernih in tranzitnih potnikov iz plačila takse na letalska potovanja.
- (76) Družba Ryanair trdi, da je upravičence do te izjeme preprosto opredeliti *a priori*. Poleg tega ni mogoče trditi, da se je izvetje brez diskriminacije uporabljalo za vse letalske prevoznike. Prvič, praktično nemogoče je, da bi letalski prevoznik svoj temeljni poslovni model, ki temelji na storitvah od točke do točke, prilagodil modelu vozlišč in manjših letališč (angl. hub and spoke); družba Ryanair ni seznanjena z niti enim precedensom takšne spremembe na trgu. Drugič, takšno prilagoditev bi dodatno ovirale omejitve zmogljivosti na večini letališč.
- (77) Družba Ryanair meni, da je neuporaba takse na letalska potovanja za transferne in tranzitne potnike očitno odstopala od referenčnega sistema in ciljev te takse, pri čemer se zadevni izrazi razlagajo v skladu s sodno prakso Unije. V zvezi s tem se sklicuje na svoje predhodne navedbe, v skladu s katerimi je bil neizrečen, vendar resnični cilj Irske selektivno podpreti nekatere domače letalske prevoznike in promovirati letališče v Dublinu kot mednarodno vozlišče.

5.1.4 Vprašanje, ali neuporaba takse na letalska potovanja za transferne in tranzitne potnike izhaja neposredno iz njenih osnovnih in vodilnih načel

- (78) Družba Ryanair zavrača možnost, da izvetje transfernih in tranzitnih potnikov iz plačila takse na letalska potovanja izhaja neposredno iz „njenih osnovnih in vodilnih načel“. Po njenem mnenju je sklep o začetku postopka poskus utemeljitve takšne sklepne ugotovitve z izkrivljenimi trditvami, ki sta jih naknadno predložili Irska in Komisija, da bi izničili jasne posledice „referenčnega sistema“ in „cilja“ takse na letalska potovanja, kot sta bila prej opredeljena v sklepu o začetku postopka, na podlagi nejasnega pojma „osnovna in vodilna načela“.
- (79) Družba Ryanair je ob upoštevanju razdelka 6.1.5 sklepa o začetku postopka predložila pripombe o številnih načelih, ki jih po njenem mnenju Komisija ali Irska ali obe določata kot izhodišče:

— O „jasnosti uporabe“ ⁽²⁾: družba Ryanair opozarja na vprašanje, ali [naj bi bilo sprejemljivo, da] bi se ta „jasnost“ dosegla s selektivnim izogibanjem referenčnemu sistemu in cilju takse na letalska potovanja.

— O preprečevanju „prekomerne uporabe takse na letalska potovanja“ ⁽³⁾: družba Ryanair meni, da je ta izraz nejasen. Sklicuje se na sklep Komisije o državni pomoči za zmanjšanje stroškov električne energije energetsko intenzivnih podjetij, ki je posledica financiranja podpore proizvodnji energije iz obnovljivih virov ⁽³⁾, in natančneje na uvodno izjavo 32 navedenega sklepa, v kateri je določeno: „Ukrep je selektiven tudi zato, ker lahko zagotovi koristi le [energetsko intenzivnim uporabnikom] v nekaterih posebnih sektorjih“. Na podlagi tega ugotavlja, da je pravična in poštena uporaba takse na letalska potovanja le dodatni argument proti izvetju transfernih in tranzitnih potnikov. Iz istega razloga bi morala Komisija ugotoviti, da izvetje letalskih prevoznikov, ki so zaradi svojega modela vozlišč in manjših letališč intenzivni uporabniki letališke infrastrukture, pomeni državno pomoč. Družba Ryanair se sklicuje na domnevni namen Irske, da bi potnike zavarovala pred posledicami leta s postankom, kot ga Komisija navaja v sklepu o začetku postopka ⁽²⁾, in trdi, da v tem primeru zadevni ukrep pomeni pomoč socialnega značaja in je treba njegovo združljivost oceniti v skladu s členom 107(2) PDEU.

⁽¹⁾ Sklep Komisije z dne 17. marca 2015 o državni pomoči SA.34469 (2014/NN ex 2012/CP) – Različne davčne stopnje za spletne in klasične igre na srečo v Španiji (UL C 136, 24.4.2015, str. 1), uvodna izjava 56.

⁽²⁾ Ob sklicevanju na odstavek 48 sklepa o začetku postopka.

⁽³⁾ Sklep Komisije z dne 31. avgusta 2015 o državni pomoči SA.42424 – Zmanjšanje prispevka k financiranju podpore obnovljivim virom energije za energetsko intenzivne uporabnike, Danska (UL C 369, 6.11.2015, str. 1), uvodna izjava 32.

- O predpostavki, da so „izvzetja transfernih in tranzitnih potnikov običajna pri taksah na letalska potovanja, ki jih zaračunavajo druge države, na primer Združeno kraljestvo“: družba Ryanair ob sklicevanju na odstavke od 41 do 44 svoje predhodne tožbe, ki jo je vložila pri Splošnem sodišču v zadevi T-512/11, zavrača argument „enotne mednarodne prakse“. Trdi, da navedba Združenega kraljestva kot domnevno podobnega primera ni v skladu s pozneje popravljeno razlago Komisije v zvezi z mehanizmom takse na letalska potovanja, obravnavanim v razdelku 6.1.2 sklepa o začetku postopka.
 - O predpostavki, da je „na podlagi poimenovanja in dejanskega besedila opredelitve takse na letalska potovanja mogoče sklepati, da je vodilno načelo te takse obdavčiti letalska potovanja z irskega letališča in ne posameznih odhodov z irskega letališča“⁽¹⁾: po navedbah družbe Ryanair tega stališča ni mogoče zagovarjati, saj je v zadevni pravni določbi, v kateri je opredeljena taksa na letalska potovanja, beseda „vsak“ uporabljena le enkrat in le v povezavi z besedo „odhod“, ne pa besedo „potovanje“. Poudarja, da „odhod“ ne pomeni isto kot „potovanje“. Zato je bila predpostavka Komisije, da se to besedilo Zakona o finančah osredotoča na „vsako potovanje“ in ne na „vsak odhod“, preprosto v nasprotju z nedvoumnim besedilom in pomenom Zakona o finančah, pri čemer je Komisija poskušala upravičiti neupravičeno. Na splošno poimenovanje, ki ga država članica določi v zvezi z ukrepom, ni dejavnik, na katerem temelji odločitev v okviru prava Unije v zvezi s tem, ali ukrep pomeni državno pomoč.
- (80) Družba Ryanair v zvezi s trajanjem postopka predhodne preiskave, sodnega postopka in formalnih postopkov preiskave navaja, da bi morala biti zadevna dejstva do zdaj že dovolj jasna. Zaskrbljena je, da v danih okoliščinah navedba Komisije v sklepu o začetku postopka, da bo njeno obstoječo sklepno ugotovitev o skladnosti izpodbijanega izvzetja z „osnovnim in vodilnim načelom“ takse na letalska potovanja morda morala ponovno pregledati ob upoštevanju informacij, zbranih med formalno preiskavo, daje zelo omejeno upanje, da bo Komisija dejansko spremenila svoje stališče. Družba Ryanair v zvezi s tem poudarja, da se v nobenem primeru ne sme dovoliti, da bi kakršne koli informacije ali naknadni argument izkrivili jasno besedilo in posledice izpodbijanega izvzetja transfernih in tranzitnih potnikov ali da bi se uporabili kot izgovor za oblikovanje ugotovitve v tem sklepu, da pomoči ni.

5.1.5 Obstoječa državna pomoč

- (81) Družba Ryanair poziva Komisijo, naj ponovno obravnava svoje predhodne ugotovitve ob upoštevanju njenih pripomb.
- (82) V svojih pripombah se strinja s stališčem Komisije, da zadevni ukrep, če ta pomeni državno pomoč, ne izpolnjuje pogojev za nobeno izvzetje iz člena 107(2) in (3) PDEU.

5.2 Pripombe družbe Aer Lingus

- (83) Družba Aer Lingus je navedla, da izvzetje transfernih in tranzitnih potnikov iz plačila takse na letalska potovanja ne pomeni državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU iz naslednjih dveh razlogov:
- referenčni sistem takse na letalska potovanja je obdavčitev odhodov na letalu z irskega letališča glede na celotno potovanje, pri čemer se potovanje, ki vključuje dva vmesna leta za zvezo, obravnava kot eno potovanje, za potovanja, ki se začnejo zunaj Irske, pa se taksa na letalska potovanja ne uporablja. Taksa na letalska potovanja se zaračuna samo enkrat ob upoštevanju celotnega načrta poti. Na podlagi tega „referenčnega sistema potovanja“ takse na letalska potovanja ni mogoče šteti za selektivno in torej ne pomeni državne pomoči,
 - tudi če bi Komisija vztrajala pri svojem predhodnem stališču, da referenčni sistem takse na letalska potovanja temelji na vsakem odhodu letala z irskega letališča, izvzetje transfernih in tranzitnih potnikov ni selektivno, ker ne razlikuje med gospodarskimi subjekti: prevozniki, ki opravljajo le storitve od točke do točke, se soočajo z objektivno drugačnimi okoliščinami kot letalski prevozniki, ki opravljajo storitve za transferne in tranzitne potnike. Izvzetje bi bilo v vsakem primeru utemeljeno tudi zato, ker obravnava pomisleke glede dvojnega obdavčevanja in je usklajeno z vodilnim načelom takse na letalska potovanja, v skladu s katerim se obdavči potovanje.

5.2.1 Namen takse na letalska potovanja

- (84) Družba Aer Lingus je od davčnih in carinskih uradov zahtevala pojasnilo glede razlage Zakona o finančah. Davčni in carinski uradi so 30. marca 2009 poslali družbi Aer Lingus elektronsko sporočilo, v katerem so pojasnili razlago Zakona o finančah. Družba Aer Lingus trdi, da je glede na to elektronsko sporočilo ob upoštevanju razlage razdelka 55(2) Zakona o finančah jasno, da je treba takso določiti na podlagi končne

⁽¹⁾ Ob sklicevanju na odstavek 48 sklepa o začetku postopka.

destinacije, ne glede na lokacijo kakršnih koli vmesnih postankov. Ugotavlja, da je taksa ne glede na število delov potovanja zaračunana na podlagi končne destinacije potnika in je ocenjena enkrat ob upoštevanju celotnega potovanja, ne glede na to, ali potovanje vključuje enega ali več letov. V zadevnem odlomku elektronskega sporočila z dne 30. marca 2009 je navedeno:

„Let se konča v končni destinaciji potnika v skladu z opravljeno rezervacijo, ne glede na progo do njegove končne destinacije, katere načrt je pripravil letalski prevoznik. V opisanem scenariju čezatlantskih letov [Shannon–Dublin–Čikago] mora družba Aer Lingus, kadar stranka pri njej rezervira let iz Shannona v Čikago, uporabiti stopnjo takse 10 EUR, saj se zadevni let konča v Čikagu, tj. več kot 300 km od letališča v Dublinu. Dejstvo, da potovanje vključuje vmesni postanek, ne spremeni tega stališča“ (besedilo je podčrtala družba Aer Lingus).

- (85) Družba Aer Lingus meni, da je ta razlaga v skladu z opredelitvama transfernih in tranzitnih potnikov, ki se nanašata na „potovanje“ in ne na let potnika. Po njenih navedbah iz tega sledi, da je „potovanje“ lahko neprekinjeno ali pa vključuje največ šesturni postanek.

5.2.2 Razlogi za obdavčitev potovanja potnika, ki se začne na Irskem, in ne transfernega/tranzitnega leta

- (86) Po navedbah družbe Aer Lingus zadevno izvzetje uveljavlja osnovno načelo, da je treba takso določiti glede na končno destinacijo, ne glede na lokacijo kakršnih koli vmesnih postankov.
- (87) Družba Aer Lingus trdi, da bi izvzetje poleg tega prispevalo k namenu preprečevanja dvojnega obdavčevanja ne le na Irskem, ampak tudi čez mejo. V zvezi s tem se sklicuje na odlomek iz elektronskega sporočila, ki je navedeno v uvodni izjavi 84 ter ga je prejela od davčnih in carinskih uradov:

„Namen opredelitve ‚transfernega potnika‘ je preprečiti ločeno zaračunavanje takse za vsako etapo potovanja [...], kadar postanek med letoma traja največ šest ur. Če postanek med letoma traja več kot šest ur, se izvzetje ‚transfernega potnika‘ ne uporablja in taksa se zaračuna ločeno za vsako etapo potovanja (tj. dva odhoda, pri čemer se za vsakega zaračuna ustrezna stopnja takse na letalska potovanja)“ (besedilo je podčrtala družba Aer Lingus).

- (88) Družba Aer Lingus na podlagi odlomka iz uvodne izjave 87 ugotavlja, da je uporaba takse na letalska potovanja za potnika, ki odhaja z letališča na letu, ki je del potovanja z dvema (ali več) etapami z začetkom na irskem letališču, odvisna najprej od kraja odhoda prvega leta in potem od končne destinacije prihoda. S tem bi se preprečila:

— uporaba takse na letalska potovanja za več kot eno etapo potovanja in

— uporaba takse na letalska potovanja za eno etapo potovanja, medtem ko se za isto potovanje že uporablja enakovredna taksa v okviru druge jurisdikcije.

- (89) Družba Aer Lingus pojasnjuje, da se obravnavano izvzetje ne uporablja samo v okviru takse na letalska potovanja na Irskem, ampak je značilno tudi za druge ureditve takse na letalska potovanja. V zvezi s tem opozarja na uporabo dajatve za letalske potnike v Združenem kraljestvu, v okviru katere se vmesni leti za zvezo obravnavajo kot eno potovanje in ne kot dve ločeni potovanji, če so pri tem izpolnjene nekatere posebne zahteve⁽¹⁾. Nadalje pojasnjuje, da čeprav je opredelitev pojma „vmesnega leta za zvezo“ odvisna od številnih dejavnikov, vključno s trajanjem postanka med zadevnima letoma in tem, ali je naslednja etapa domači let znotraj Združenega kraljestva ali mednarodni let, je prevladujoče načelo po njenem mnenju to, da se vmesni leti za zvezo obravnavajo kot eno potovanje in da se dajatev za letalske potnike zaračuna le za potovanja, ki naj bi se začela v Združenem kraljestvu. Leti z odhodom in prihodom v isti državi se izjemoma ne bi obravnavali kot vmesni leti za zvezo (na primer Pariz–London–Marseille), dajatev za letalske potnike pa bi se zaračunala za potovanja, ki bi se začela v Združenem kraljestvu. Družba Aer Lingus tudi navaja, da morajo biti vmesni leti za zvezo, da bi bili upravičeni do izvzetja, navedeni na isti karti ali na povezanih kartah, pri čemer do tega izvzetja niso upravičeni vmesni leti za zvezo, ki jih rezervira potnik sam.

⁽¹⁾ S sklicevanjem na spletišče davčnega in carinskega urada Njenega Veličanstva, Obvestilo o trošarini 550: dajatev za letalske potnike, <https://www.gov.uk/government/publications/excise-notice-550-air-passenger-duty/excise-notice-550-air-passenger-duty>.

(90) Družba Aer Lingus navaja dodatne primere taks (1):

- Francija: francoska taksa v civilnem letalstvu (*Aviation Civile Taxe*) zagotavlja izvzetje potnikov z vmesnim letom za zvezo na francoskem letališču (trajanje postanka manj kot 24 ur) in neposrednih tranzitnih potnikov (ista številka leta in letalo). Taksa se izračuna glede na končno točko potovanja z eno karto.
- Avstrija: taksa se izračuna glede na najbolj oddaljeno točko v okviru potovanja z eno karto, ki vključuje vmesni let za zvezo, če postanek ni daljši od 24 ur.
- Nemčija: taksa se izračuna glede na najbolj oddaljeno geografsko točko, navedeno na karti; uporablja se pravilo 12- ali 24-urnega postanka, odvisno od države transferja.

5.2.3 O uporabi takse na letalska potovanja pred letom 2011 in po njem

(91) Družba Aer Lingus je predložila primere, ki so prikazani v preglednici 2, da bi predstavila uporabo takse na letalska potovanja, ter razloge za izvzetje transfernih in tranzitnih potnikov.

Preglednica 2

Primeri uporabe takse na letalska potovanja pred letom 2011 in po njem, ki jih je predložila družba Aer Lingus

Proga		Pred letom 2011 (EUR)	Po letu 2011 (EUR)	Obdavčljivi dogodek
1	Dublin–New York	10	3	— Odhod z irskega letališča — Razdalja potovanja: več kot 300 km
2	New York–Dublin	0	0	— Ni odhoda z irskega letališča. — Verjetno se zaračuna ameriška taksa.
3	Dublin–Manchester	2	3	— Odhod z irskega letališča — Razdalja potovanja: manj kot 300 km
4	Manchester–Dublin	0	0	— Ni odhoda z irskega letališča. — Verjetno se zaračuna taksa Združenega kraljestva.
5	London–Dublin–New York <i>Postanek: manj kot šest ur</i>	0	0	— Za odhod z letališča v Združenem kraljestvu se ne zaračuna irska taksa, ampak taksa Združenega kraljestva. — Odhod z irskega letališča je izvzet, ker pomeni transferno storitev v skladu z opredelitvijo.
6	London–Dublin–New York <i>Postanek: več kot šest ur</i>	10	3	— Za odhod z letališča v Združenem kraljestvu se ne zaračuna irska taksa, ampak taksa Združenega kraljestva. — Za odhod z irskega letališča se zaračuna irska taksa, ker ne pomeni transferne storitve v skladu z opredelitvijo: razdalja potovanja več kot 300 km.

(1) Predložila je izvlečke iz seznama združenja IATA, ki vključuje takse in pristojbine na karte in letališča, pri čemer je zagotovila podrobne podatke o avstrijskih, nemških in francoskih taksah.

Proga		Pred letom 2011 (EUR)	Po letu 2011 (EUR)	Obdavčljivi dogodek
7	New York–Shannon–Dublin <i>Postanek: manj kot šest ur</i>	0	0	— Za odhod z letališča v ZDA se ne zaračuna irska taksa, ampak verjetno taksa ZDA. — Odhod z irskega letališča je izvzet iz plačila irske takse, ker pomeni transferno storitev v skladu z opredelitvijo.
8	New York–Shannon–Dublin <i>Postanek: več kot šest ur</i>	2	3	— Za odhod z letališča v ZDA se ne zaračuna irska taksa, ampak verjetno taksa ZDA. — Za odhod z irskega letališča se zaračuna irska taksa, ker ne pomeni transferne storitve v skladu z opredelitvijo: razdalja potovanja več kot 300 km.
9	Dublin–Shannon–New York <i>Postanek: manj kot šest ur</i>	10	3	— Odhod z irskega letališča (DUB): zaračuna se irska taksa. — Za odhod z irskega letališča (SNN) se ne zaračuna irska taksa, ker pomeni transferno storitev v skladu z opredelitvijo. — Razdalja potovanja: več kot 300 km
10	Dublin–Shannon–New York <i>Postanek: več kot šest ur</i>	12	6	— Odhod z irskega letališča (DUB): zaračuna se irska taksa in razdalja potovanja je manj kot 300 km. — Za odhod z irskega letališča (SNN) se zaračuna irska taksa, ker ne pomeni transferne storitve v skladu z opredelitvijo: razdalja potovanja več kot 300 km.

(92) Družba Aer Lingus je predložila pripombe v zvezi s preglednico 2:

- v preglednici 2 so prikazani primeri takse na letalska potovanja, pobrane v praksi na različnih progah, v skladu s sočasnimi navodili davčnega in carinskega urada (kot so navedena v uvodnih izjavah 84 in 87),
- primeri od 1 do 4, ki so vsi potovanja z enim letom, ponazarjajo, da je za obravnavanje leta kot obdavčljivega dogodka v okviru irske takse na letalska potovanja potreben odhod z irskega letališča,
- primeri od 5 do 8, ki vključujejo potovanja, ki se začnejo zunaj Irske, ponazarjajo, kako se potnik na podlagi izvetja izogne plačilu takse na letalska potovanja v okviru različnih jurisdikcij v zvezi z istim potovanjem in da postanek ne sme biti daljši od šest ur,
- primera 9 in 10, ki vključujeta potovanji, ki se začneta na Irskem, z vmesnim letom za zvezo na Irskem, ponazarjata, kako se potnik na podlagi izvetja izogne več kot enkratnemu plačilu takse na letalska potovanja, če postanek ni daljši od šest ur, in da se taksa izračuna glede na celotno potovanje.

5.2.4 Uporaba takse na letalska potovanja s strani družbe Aer Lingus in izvetje transfernih/transitnih storitev

(93) Družba Aer Lingus se sklicuje na sklep o začetku postopka, ki vsebuje sklic na dopis Irske z dne 15. oktobra 2009, v katerem je pojasnjeno, da je v primeru potovanja, ki vključuje več etap, prva etapa izvzeta iz plačila takse na letalska potovanja ⁽¹⁾. Poudarja, da tega načela ne priznava in ne more razložiti, zakaj je bilo to načelo predlagano.

⁽¹⁾ Odstavka 19 in 20 sklepa o začetku postopka.

- (94) Po navedbah družbe Aer Lingus to načelo ni v skladu z navodili davčnega in carinskega urada iz elektronskega sporočila z dne 30. marca 2009, ki je navedeno v uvodni izjavi 84, pri čemer družba Aer Lingus takse na letalska potovanja v praksi ni zaračunavala na ta način. Prav tako ni v skladu s primeri iz odstavka 20 sklepa o začetku postopka, ki ne ponazarjajo uporabe izvzetja tranzitnih potnikov za prvo etapo potovanja, ampak kažejo, da se taksa na letalska potovanja ne uporablja za potovanje, ki se začne zunaj Irske ⁽¹⁾.
- (95) Družba Aer Lingus trdi, da je takso na letalska potovanja zaračunala v skladu z navodili davčnega in carinskega urada ter sporočila znesek organom v okviru samostojne izjave ⁽²⁾.

5.2.5 Obstoje državne pomoči

- (96) Družba Aer Lingus trdi, da izvzetje transfernih in tranzitnih potnikov iz plačila takse na letalska potovanja ni selektivno. Po njenih navedbah shema takse na letalska potovanja zajema neupoštevanje transfernega ali tranzitnega potnika, saj se ta taksa za določene dele potovanja ne uporablja. Namesto tega je obdavčljivi dogodek potovanje, ki se začne na Irskem, taksa, ki jo je treba plačati, pa je odvisna od končne destinacije, navedene na karti, ne glede na to, ali potovanje potnika do končne destinacije vključuje enega ali več letov.
- (97) V zvezi s tem se družba Aer Lingus sklicuje na odstavek 41 sklepa o začetku postopka, v katerem je Komisija navedla predhodno mnenje, da je obdavčljivi dogodek potovanje, ki se začne na Irskem, taksa, ki jo je treba plačati, pa je odvisna od končne destinacije, navedene na karti, ne glede na to, ali potovanje potnika do končne destinacije vključuje enega ali več letov:

„Drug možen referenčni sistem je lahko taksa, ki se zaračuna za letalsko potovanje z irskega letališča, pri čemer pojem letalsko potovanje pomeni potovanje z irskega letališča do končne destinacije, ki je lahko sestavljeno iz več delov. Če bi to bil pravilni referenčni sistem, se zdi očitno, da se taksa na letalska potovanja ne bi smela uporabljati za transferne ali tranzitne potnike. Zato ukrep ne bi bil selektiven“ (besedilo je podčrtala družba Aer Lingus).

5.2.6 Druge zadeve

- (98) Ob predpostavljajanju, da bi Komisija vztrajala pri svojem predhodnem mnenju, da je referenčni sistem takse na letalska potovanja obdavčitev vsakega odhoda (posebej), je družba Aer Lingus navedla, da:
- izvzetje transfernih/tranzitnih potnikov ni selektivno in
 - tudi če bi se izvzetje obravnavalo kot selektivno, bi bilo utemeljeno.

5.2.6.1 Prva točka: „izvzetje transfernih/tranzitnih potnikov ni selektivno“

- (99) Družba Aer Lingus s sklicevanjem na sodno prakso ⁽³⁾ navaja, da bi bila neuporaba takse na letalska potovanja za odhode transfernih in tranzitnih potnikov selektivna le, če bi razlikovala med gospodarskimi subjekti, ki so z vidika cilja, določenega za takso na letalska potovanja, v primerljivem dejanskem in pravnem položaju. V zvezi s tem se sklicuje na vprašanje, ali neuporaba takse za transferne in tranzitne potnike daje prednost prevoznikom, kot je družba Aer Lingus (pri kateri je mogoče kupiti eno karto za potovanje, ki vključuje dva ali več letov), v primerjavi s prevozniki od točke do točke (pri katerih ni mogoče kupiti ene karte za takšna potovanja, zato so morali takso na letalska potovanja zaračunati za vsak let potnikov, katerih potovanje je vključevalo vmesni let za zvezo, ki ga je rezerviral potnik sam).
- (100) Družba Aer Lingus ugotavlja, da glede na različen dejanski in pravni položaj prevoznikov, ki zagotavljajo zgolj storitve od točke do točke, in prevoznikov, ki omogočajo nakup ene karte – zlasti glede na različne stroške prevoznika in raven storitev, ki se zagotavljajo potnikom – izvzetje transfernih in tranzitnih potnikov ni bilo selektivno iz naslednjih razlogov:
- velik del potnikov družbe Aer Lingus se iz različnih razlogov odloči, da bodo sami rezervirali vmesne lete za zvezo ⁽⁴⁾, ne glede na to, da družba Aer Lingus omogoča nakup ene karte za celotno potovanje. Družba Aer

⁽¹⁾ Glej primere iz odstavka 20 sklepa o začetku postopka, ki so predstavljeni v uvodni izjavi 91 zgoraj.

⁽²⁾ Družba Aer Lingus je predložila primer tega poročila in pojasnila, da se pri predstavljenem izračunu preprosto odšteje navedeno število transfernih/tranzitnih potnikov.

⁽³⁾ Sodba Sodišča z dne 8. novembra 2001 v zadevi *Adria-Wien Pipeline in Wietersdorfer & Zementwerke*, C-143/99, ECLI:EU:C:2001:598.

⁽⁴⁾ Potnik, ki opravi več samostojnih rezervacij različnih letov, ki jih vključuje njegovo potovanje, namesto da bi pri enem ponudniku storitev opravil eno rezervacijo, ki vključuje več letov.

Lingus že po definiciji ne more opredeliti ali oceniti števila potnikov, ki si raje sami rezervirajo vmesne lete za zvezo, tako kot tudi prevozniki od točke do točke ne morejo jasno oceniti števila teh potnikov (ki si lahko na primer rezervirajo vmesni let za zvezo pri drugem prevozniku). Kar zadeva potnike, ki si sami rezervirajo vmesne lete za zvezo, je družba Aer Lingus v enakem dejanskem in pravnem položaju kot prevozniki, ki zagotavljajo zgolj storitve od točke do točke,

- položaj družbe Aer Lingus pa je dejansko in pravno drugačen, kar zadeva potnike, ki kupijo eno karto za transferna ali tranzitna potovanja. V zvezi s tem se družba Aer Lingus sklicuje na del zadnjega stavka odstavka 45 [44] ⁽¹⁾ sklepa o začetku postopka, v katerem po njenih navedbah Komisija priznava, da „je morda ustrezno razlikovati med pravnim in dejanskim položajem letalskih prevoznikov, ki zagotavljajo le storitve od točke do točke, ter letalskih prevoznikov, ki zagotavljajo tudi transferne in tranzitne storitve na zadevnih letališčih“.

(101) Ob sklicevanju na odlomke iz sklepa o začetku postopka v zvezi z razlikami med potovanji, ki vključujejo več letov v okviru ene rezervacije, in potovanji, ki vključujejo več letov v okviru ločenih rezervacij, ima družba Aer Lingus v zvezi s selektivnostjo tudi naslednje pripombe:

- v zvezi z odlomkom „Poslovni modeli letalskih prevoznikov, ki se osredotočajo na storitve od točke do točke, in letalskih prevoznikov, ki zagotavljajo storitve, ki lahko vključujejo transfer ali tranzit, so zelo različni.“ ⁽²⁾ družba Aer Lingus poudarja, da izvaja posebne postopke, namenjene transfernim in tranzitnim potnikom. To vključuje izvedbo nemotenega transferja, na primer transferne pulte in prevoznine za prehodna mesta, in prevzem odgovornosti v primeru zamujenih vmesnih letov za zvezo (na primer z zagotavljanjem oskrbe in pomoči ter nastanitve). Po navedbah družbe Aer Lingus so to visoki stroški in velika odgovornost, ki se ne nanašajo na potnike, ki sami rezervirajo svoje vmesne lete za zvezo,
- v zvezi z odlomkom „Storitve, ki vključujejo transferne/tranzitne storitve, za stranko pomenijo potovanje z izvirnega letališča do namembnega letališča in ne dveh ločenih potovanj.“ ⁽³⁾ družba Aer Lingus pojasnjuje, da je za potnike drugačna tudi izkušnja storitve, saj se izognejo večkratnim prijavam na let, več kartam, morebitnim različnim omejitvam glede prtljage itd.;
- v zvezi z odlomkom „Celotno potovanje, ki vključuje dve ali več etap, se prodaja kot eno potovanje, za katerega je potrebna ena karta.“ ⁽⁴⁾ družba Aer Lingus pojasnjuje, da to očitno ne velja za potnike, ki sami rezervirajo vmesne lete za zvezo. Takšno potovanje bi dejansko vključevalo vsaj dve ločeni karti (in dve ločeni pogodbi), po možnosti kupljeni pri dveh različnih letalskih prevoznikih. Ena karta bi temeljila na eni pogodbi z enim letalskim prevoznikom,
- v zvezi z odlomkom „Potnikom pri transferju običajno ni treba prevzeti prtljage.“ ⁽⁵⁾ družba Aer Lingus meni, da za potnike, ki sami rezervirajo svoje vmesne lete za zvezo, velja ravno nasprotno. Potnikom, ki sami rezervirajo svoje vmesne lete za zvezo, na nobenem irskem letališču niso na voljo storitve za transfer prtljage,
- v zvezi z odlomkom „Preverjanja potnikov in prtljage se običajno razlikujejo.“ ⁽⁵⁾ družba Aer Lingus pojasnjuje, da se morajo potniki, ki sami rezervirajo svoje vmesne lete za zvezo, prijaviti na vsak let posebej.

5.2.6.2 Druga točka: „tudi če bi se izvzetje obravnavalo kot selektivno, bi bilo utemeljeno“

(102) Družba Aer Lingus navedla, da ukrep preprečuje dvojno obdavčitev ter se uporablja na Irskem in tudi čezmejno. To izvzetje bi dejansko uporabljale tudi druge jurisdikcije, na primer Združeno kraljestvo.

(103) Družba Aer Lingus je tudi navedla, da se taksa na letalska potovanja v skladu z njenim vodilnim in osnovnim načelom izračuna glede na celotno potovanje. Ena karta bi torej pomenila eno potovanje (če morebitni postanek ni daljši od šest ur). V primeru potovanja z vmesnimi leti za zvezo, ki jih je rezerviral potnik sam, ki vključuje dve ločeni rezervaciji, bi se vsaka rezervacija v okviru sistemov rezervacij letalskih prevoznikov obravnavala ločeno, pri čemer se potniki ne bi obravnavali kot transferni potniki.

⁽¹⁾ Družba Aer Lingus se je napačno sklicevala na odstavek 45 sklepa o začetku postopka, ki ne vključuje stavka, citiranega v zadevnem odlomku njenih pripomb o sklepu o začetku postopka.

⁽²⁾ Zadnji stavek odstavka 45 sklepa o začetku postopka.

⁽³⁾ Prvi stavek odstavka 45 sklepa o začetku postopka.

⁽⁴⁾ Druga polovica stavka odstavka 45 sklepa o začetku postopka.

⁽⁵⁾ Zadnji del drugega stavka odstavka 45 sklepa o začetku postopka.

5.3 Pripombe Irske o ugotovitvah zainteresiranih strani

- (104) Irska se je na splošno strinjala s stališči družbe Aer Lingus, razen s tistimi, ki so povzeta v uvodnih izjavah 93 in 94. Po navedbah Irske je družba Aer Lingus citirala dopis Irske z dne 15. oktobra 2009, pri čemer je navedla, da je prva etapa potovanja, ki vključuje več delov, vedno izvzeta iz plačila takse na letalska potovanja. Irska se je sklicevala na svoj dopis z dne 22. decembra 2015, v katerem je pojasnila, da je ta razlaga napačna. V dopisu z dne 15. oktobra 2009 je navedla poseben primer, v katerem se taksa na letalska potovanja ni zaračunala za prvo etapo potovanja. Vendar meni, da se to ne bi smelo obravnavati kot splošna izjava, da je prva etapa vedno izvzeta.
- (105) Kar zadeva pripombe družbe Ryanair o taksi, ki jo je treba plačati (glej uvodno izjavo 65), je Irska opozorila, da družba Ryanair ne opravlja transferencev in tranzitnih storitev, zato nima praktičnih izkušenj z uporabo pravil o taksi na letalska potovanja. Poleg tega družba Ryanair po navedbah Irske ni pojasnila svojega sklepanja.

6. OCENA NEUPORABE TAKSE NA LETALSKA POTOVANJA ZA TRANZITNE IN TRANSFERNE POTNIKE

6.1 Uvodne pripombe: pravilna razlaga takse na letalska potovanja v zvezi z izvzetjem tranzitnih in transferencev potnikov

- (106) Irska je v svojem dopisu z dne 15. oktobra 2009 navedla, da izvzetje tranzitnih in transferencev potnikov zagotavlja, da se taksa na letalska potovanja ne zaračuna za „prvo etapo“ celotnega potovanja. Ta izjava je povzročila zmedo glede pravilne razlage izvzetja, kot je razvidno iz sodbe Splošnega sodišča v zadevi T-512/11.
- (107) Ob upoštevanju pripomb, ki so jih predložile Irska in tretje strani, je zdaj jasno, da bi bilo treba irsko zakonodajo razlagati v skladu z razdelkom 2.2 zgoraj.
- (108) Kot je pojasnjeno v navedenem razdelku, morajo letalski prevozniki v skladu z razdelkom 55(2) Zakona o finančih plačati takso na letalska potovanja za vsak odhod potnika na letalu z letališča na Irskem, medtem ko se tranzitni in transferni potniki ne štejejo za potnike v smislu oddelka 55(2) Zakona o finančih, zato se navedena taksa ne zaračuna za njihove odhode. Na podlagi tega ni mogoče na splošno trditi, da se taksa na letalska potovanja uporablja za določeno etapo letalskega potovanja.
- (109) Opozoriti je treba, da sta se ob sprejetju sklepa iz leta 2011 za lete do destinacij v največji oddaljenosti 300 km od letališča v Dublinu in za vse druge lete uporabljali dve različni stopnji takse. Zdaj je jasno, da je bila ustrezna stopnja takse odvisna od razdalje do končne destinacije, ne glede na lokacijo tranzita ali transferja. Za potovanje iz Dublina v New York s postankom v Shannonu bi se na primer zaračunala taksa v znesku 10 EUR in ne 2 EUR. Za odhod z letališča v Dublinu bi se zaračunala taksa na letalska potovanja v znesku 10 EUR, čeprav je Shannon od letališča v Dublinu oddaljen manj kot 300 kilometrov, saj razdalja od letališča v Dublinu do New Yorka presega navedeni prag. Poleg tega se za odhod z letališča postanka v Shannonu ne zaračuna taksa na letalska potovanja, ker je potnik na zadevnem letališču tranzitni ali transferni potnik.
- (110) Obravnavanje potnika kot tranzitnega ali transfernega potnika na irskem letališču ni bila odvisna od lokacije letališča, s katerega je potnik pripotoval na irsko letališče in ki bi se lahko nahajalo tudi zunaj Irske, kot v primeru potovanja iz Londona v New York s postankom v Shannonu, ki ne traja več kot šest ur. Za takšno potovanje se taksa na letalska potovanja ne bi zaračunala, ker je letališče odhoda v Londonu zunaj Irske, potnik pa se pri odhodu z letališča v Shannonu obravnava kot transferni ali tranzitni potnik.

6.2 Obstoj pomoči

6.2.1 Uvod

- (111) Člen 107(1) PDEU določa, da razen če Pogodbi ne določata drugače, je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva z notranjim trgov, kolikor prizadene trgovino med državami članicami.

- (112) Da se ukrep šteje za pomoč v smislu te določbe, morajo biti izpolnjeni naslednji kumulativni pogoji: (i) ukrep je mogoče pripisati državi in se financira z državnimi sredstvi; (ii) pomeniti mora prednost za prejemnika, ki mora biti podjetje (tj. izvajati mora gospodarsko dejavnost); (iii) ta prednost mora biti selektivna in (iv) ukrep izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco in vpliva na trgovino med državami članicami.
- (113) V tem primeru je ustrezno najprej proučiti, ali bi lahko neuporaba takse na letalska potovanja za transferne in tranzitne potnike posameznim letalskim prevoznikom zagotavljala selektivno prednost.

6.2.2 Selektivnost

6.2.2.1 Uvod

- (114) Ukrep je selektiven, če daje prednost posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga v smislu člena 107(1) PDEU.
- (115) Pri ukrepih, ki se uporabljajo za vsa podjetja, ki izpolnjujejo določena merila za zmanjšanje stroškov, ki bi jih sicer morala kriti, bi se selektivnost ukrepa običajno ocenila na podlagi tristopenjske analize ⁽¹⁾. Najprej je treba opredeliti skupno ali običajno davčno ureditev, ki se uporablja v zadevni državi članici: „referenčni sistem“. Drugič, ugotoviti je treba, ali zadevni ukrep pomeni odstopanje od tega sistema, kadar različno obravnava gospodarske subjekte, ki so z vidika ciljev, ki so lastni sistemu, v primerljivem dejanskem in pravnem položaju. Če zadevni ukrep ne pomeni odstopanja od referenčnega sistema, ni selektiven. Če od tega sistema odstopa (in je zato selektiven *prima facie*), je treba v tretjem koraku analize ugotoviti, ali je ukrep, ki odstopa od referenčnega sistema, utemeljen z naravo ali splošno shemo referenčnega davčnega sistema. Če ukrep, ki je selektiven *prima facie*, utemeljuje narava ali splošna shema sistema, se ne bo obravnaval kot selektiven in torej ne bo spadal na področje uporabe člena 107(1) PDEU.
- (116) V nekaterih izjemnih primerih zaradi praktičnih učinkov zadevnih ukrepov pristopa na podlagi treh korakov ni mogoče uporabiti. V takih primerih je morda treba tudi oceniti, ali je država članica meje navedenega sistema oblikovala dosledno ali pa, v nasprotnem primeru, očitno samovoljno ali pristransko, da bi dala nekaterim podjetjem prednost pred drugimi. Namesto da bi država članica določila splošna pravila za vsa podjetja in odstopanje od teh pravil za nekatera podjetja, bi lahko ob izogibanju pravil o državni pomoči dosegla enak rezultat s spremembo in kombiniranjem svojih pravil tako, da bi njihova uporaba pomenila različno davčno breme za različna podjetja ⁽²⁾. V zvezi s tem je treba opozoriti, da člen 107(1) PDEU ne razlikuje med ukrepi posredovanja države glede na njihove vzroke ali cilje, ampak jih opredeljuje na podlagi njihovih učinkov, torej neodvisno od uporabljenih tehnik ⁽³⁾.
- (117) Analiza v treh korakih se bo najprej izvedla za izvzetje plačila takse na letalska potovanja za tranzitne in transferne potnike (razdelka 6.2.2.2 in 6.2.2.3). Komisija bo nato proučila, ali je država članica takso na letalska potovanja oblikovala očitno samovoljno ali pristransko, da bi dala nekaterim podjetjem prednost pred drugimi (razdelek 6.2.2.4).

6.2.2.2 Določitev referenčnega sistema

- (118) Referenčni sistem je merilo, ki se uporablja za presojo selektivnosti ukrepa. Referenčni sistem je sestavljen iz usklajenega niza pravil, ki na podlagi objektivnih meril splošno veljajo za vsa podjetja, ki spadajo na njegovo področje uporabe, kakor ga opredeljuje cilj sistema. Opredelitev referenčnega sistema je torej odvisna od dejavnikov, kot so davčni zavezanci, davčna osnova, obdavčljivi dogodki in upoštevne davčne stopnje.

⁽¹⁾ Glej na primer sodbo Sodišča z dne 8. septembra 2011 v združenih zadevah *Paint Graphos* in drugi, C-78/08 do C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, točka 49; sodbo Sodišča z dne 8. septembra 2011 v zadevi *Komisija proti Nizozemski*, C-279/08 P, ECLI:EU:C:2011:551, točka 62; sodbo Sodišča z dne 8. novembra 2001 v zadevi *Adria-Wien Pipeline* proti *Finanzlandesdirektion für Kärnten*, C-143/99, ECLI:EU:C:2001:598, točke 42–54; sodbo Sodišča z dne 29. aprila 2004 v zadevi *GIL Insurance* proti *Commissioners of Customs & Excise*, C-308/01, ECLI:EU:C:2004:252, točka 72. Glej tudi odstavka 127 in 128 Obvestila Komisije o pojmu državne pomoči po členu 107(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: obvestilo o pojmu državne pomoči) (UL C 262, 19.7.2016, str. 29).

⁽²⁾ Sodba Sodišča z dne 15. novembra 2011 v združenih zadevah *Komisija in Španija proti Government of Gibraltar* in *Združenemu kraljestvu*, C-106/09 P in C-107/09 P, ECLI:EU:C:2011:732. Glej tudi točke 129–131 obvestila o pojmu državne pomoči.

⁽³⁾ Sodba Sodišča z dne 22. decembra 2008 v zadevi *British Aggregates* proti *Komisiji*, C-487/06 P, ECLI:EU:C:2008:757, točki 85 in 89 in navedena sodna praksa ter sodba Sodišča z dne 8. septembra 2011 v zadevi *Komisija proti Nizozemski*, C-279/08 P, ECLI:EU:C:2011:551, točka 51.

6.2.2.3 Taksa na letalska potovanja

- (119) Taksa na letalska potovanja sama po sebi velja za ločen davčni režim, ki ni del širšega fiskalnega sistema. Zato referenčni sistem ne presega mej same takse na letalska potovanja.
- (120) Ključno vprašanje v tem primeru je, ali je neuporaba takse na letalska potovanja za tranzitne in transferne potnike del referenčnega sistema ali pa pomeni odstopanje od referenčnega sistema. V prvem primeru se taksa na letalska potovanja obravnava kot taksa, ki se uporablja za vse potnike na letalskem potovanju z irskega letališča, pri čemer se upošteva, da lahko letalsko potovanje vključuje več kot en let. V okviru tega pristopa je logično, da se taksa ne zaračuna dvakrat, kadar celotno potovanje vključuje več kot en odhod z irskega letališča. Poleg tega se taksa ne zaračuna potnikom, katerih potovanje se je začelo v tretji državi, saj njihov odhod ni bil z irskega letališča („sistem potovanja“). V drugem primeru se taksa na letalska potovanja obravnava kot taksa, ki se uporablja za vse potnike v zračnem prometu, ki odhajajo z irskega letališča, neuporaba takse na letalska potovanja za tranzitne in transferne potnike pa pomeni odstopanje od tega pravila („sistem odhoda“).
- (121) Ob prvi analizi bi se lahko besedilo razdelka 55(2)(a) Zakona o finančah („vsak odhod potnika na letalu z letališča“) razlagalo, da je sistem odhoda ustrezen referenčni sistem. To je tudi predhodno mnenje Komisije v sklepu o začetku postopka: referenčni sistem je taksa, ki se zaračuna za vsak odhod potnika na letalu z letališča na Irskem.
- (122) Navedena predhodna sklepna ugotovitev je temeljila na dejstvu, da je Zakon o finančah omenjal obdavčitev odhodov. Na podlagi formalne preiskave in dodatnih zbranih informacij o pravilni razlagi razdelka 55(2) Zakona o finančah ter ob upoštevanju pojasnila Irske, da je bil namen takse na letalska potovanja obdavčiti vsako posamezno potovanje z začetkom na irskem letališču, tudi če je potovanje sestavljeno iz več etap (glej uvodno izjavo 59), pa je mogoče skleniti, da je bil cilj sistema obdavčiti letalska potovanja, ki se začnejo na Irskem. Glede na to in glede na vse razloge, navedene v nadaljevanju, je referenčni sistem obdavčitev potovanj, ki se začnejo na Irskem.
- (123) Najprej je treba upoštevati, da opredelitev pojma „potnik“ ne vključuje transfernih ali tranzitnih potnikov. Zato je mogoče na podlagi besedila Zakona o finančah sprejeti sklep, da je referenčni sistem „sistem potovanja“, ki izključuje transferne in tranzitne potnike, saj odhod transfernega ali tranzitnega potnika ne pomeni „odhoda potnika“ v smislu člena 55(2) Zakona o finančah in kot tak ni obdavčljivi dogodek ⁽¹⁾. Obravnavanje „sistema potovanja“ kot referenčnega sistema je tudi v skladu s temeljnim ciljem zakonodaje, kot ga je Irska predstavila v svojih pripombah o sklepu o začetku postopka.
- (124) Poleg tega način, na katerega je delovala taksa na letalska potovanja, potrjuje, da se je nanašala na letalska potovanja. Zato je bila stopnja takse v obdobju, v katerem so se uporabljale različne stopnje, določena glede na končno destinacijo potnika, navedeno na karti, ne glede na to, ali je potnik do destinacije potreboval enega ali več letov (glej uvodno izjavo 22 oziroma 23 in primere uporabe takse na letalska potovanja, predstavljene v preglednici 2). Taksa, ki jo je bilo treba zaračunati na primer potniku za potovanje iz Dublina v New York s postankom v Shannonu, je znašala 10 EUR in ne 2 EUR (glej uvodno izjavo 91).
- (125) Poleg tega Komisija ugotavlja, da je načeloma zakonito obdavčiti letalsko potovanje na podlagi stopnje, ki se enkrat uporabi za letalsko potovanje z danega irskega letališča do dane destinacije, pri čemer je bila karta za to potovanje prodana v okviru ene rezervacije, namesto ločene obdavčitve posameznih etap takega potovanja. Ločena obdavčitev bi pomenila, da se potnik, ki na irskem letališču prestopi na drugo letalo, obdavči dvakrat, kar bi lahko sprožilo vprašanja o pravičnosti in enaki obravnavi (glej uvodno izjavo 63).
- (126) Trošarine, kot je taksa na letalska potovanja, se običajno dejansko uporabljajo, ko stranka kupi končni produkt ali storitev, in ne za ločene dele, ki sestavljajo ta končni produkt ali storitev. Na podlagi spodaj pojasnjenih razlogov je mogoče potovanje, ki vključuje več etap in pri katerem se potnik na vsakem letališču postanka obravnava kot tranzitni ali transferni potnik, šteti za eno storitev.

⁽¹⁾ Zato se zdi razlaga, da se taksa na letalska potovanja ne uporablja za tranzitne in transferne potnike, ustreznější od razlage, da se ti potniki obravnavajo kot „izvzeti“ iz plačila takse.

- (127) V zvezi s tem je treba opozoriti, da letalski prevozniki tržijo svoje storitve kot potovanja od kraja odhoda (A) do končne destinacije (B), tudi če to potovanje vključuje postanek na vmesnem letališču (C). Ta storitev v bistvu zajema zračni prevoz od kraja A do kraja B, pri čemer sta obstoj in lokacija vmesnega letališča C sekundarnega pomena ter z vidika potnika nepomemben element storitve (razen morebitnega vpliva postanka na celotni čas potovanja potnika) ⁽¹⁾. Zato je obdavčitev nedirektnega potovanja, ki je bilo prodano kot ena storitev, od kraja A do kraja B prek kraja C po enaki stopnji, kot bi se obdavčilo direktno potovanje od kraja A do kraja B (pri čemer je kraj A v obeh primerih na Irskem), načeloma sprejemljiva in nediskriminatorna, saj obe storitvi zadovoljujeta enako potrebo stranke (in sicer potovanje od kraja A do kraja B).
- (128) Proučiti je treba še, ali opredelitvi tranzitnih in transfernih potnikov iz Zakona o finančnih upoštevanjih navedena načela. To je analizirano v naslednjih uvodnih izjavah.
- (129) Kot je navedeno v uvodni izjavi 18, so tranzitni potniki opredeljeni kot potniki, ki pri dohodnem in odhodnem letu ostanejo na istem letalu. Komisija meni, da je v taki situaciji jasno, da gre dejansko za eno potovanje, ki se od direktnega leta razlikuje samo v tem, da se letalo na poti do končne destinacije za kratek čas ustavi na nekem letališču.
- (130) Kar zadeva transferne potnike, ki potujejo od letališča A do letališča B prek letališča C, je opredelitev teh potnikov na letališču C temeljila na treh pogojih: (i) postanek na letališču C ne sme biti daljši od šest ur; (ii) kraja A in B ne smeta biti isti kraj; (iii) leta od kraja A do kraja C in od kraja C do kraja B morata biti kupljena v okviru „ene rezervacije“. Komisija meni, da so vsi trije pogoji ustrezni in sorazmerni. Točka (i) zagotavlja, da je kraj C dejansko letališče postanka, na katerem se potnik pripravi na let za zvezo in počaka nanj, ne pa „prikrita“ končna destinacija. S tega vidika je šest ur razumna časovna omejitev, ki zagotavlja, da je kraj C resnično letališče postanka ⁽²⁾. Točka (ii) zagotavlja, da potovanje ni prikriti direktni let iz kraja A v kraj C in nazaj. Točka (iii) zagotavlja, kot je pojasnjeno v uvodnih izjavah 132–134 spodaj, da je potovanje od kraja A do kraja B stranki prodano kot ena celostna storitev.
- (131) Izvzetje transfernih potnikov iz plačila takse na letalska potovanja je vključevalo pogoj, da morajo biti vsi leti, ki sestavljajo eno potovanje, rezervirani v okviru ene rezervacije.
- (132) Kadar potnik opravi rezervacijo, ki vključuje več letov (ali „etap“), sklene s prevoznikom eno pogodbo, ki zajema različne lete. Nasprotno pa potnik, ki opravi več rezervacij za različne lete, sklene ločene, samostojne pogodbe z enim ali več prevozniki. Na podlagi tega je že razvidno, da ena rezervacija pomeni nakup ene storitve, sestavljene iz več delov, medtem ko več rezervacij pomeni več ločenih storitev v okviru ločenih nakupov.
- (133) Pri eni rezervaciji je celotno potovanje, ki vključuje dva ali več letov, prodano kot ena rezervacija, pri čemer potnik prejme eno karto in en sklic rezervacije za celotno potovanje. Poleg tega, kot sta opozorili Irska in družba Aer Lingus v svojih pripombah o sklepu o začetku postopka (glej uvodno izjavo 101), je veliko pomembnih razlik med potovanjem, ki vključuje več letov, prodanih v okviru ene rezervacije, in potovanjem, ki vključuje več letov, prodanih v okviru ločenih rezervacij. Pri eni rezervaciji potniku predvsem ni treba opraviti več ločenih prijav na let ter izpolnjevati zahtev glede prtljage in potnih dokumentov za vsak let v okviru potovanja, ampak te zahteve izpolni samo enkrat za celotno potovanje do končne destinacije. Če je prvi let odpovedan ali je zamuda tako velika, da potnik zamudi vmesni let za zvezo, mora ponudnik potovanja, kupljenega na podlagi ene rezervacije, tudi prevzeti odgovornost za zamudo vmesnega leta za zvezo (na primer z zagotavljanjem oskrbe, pomoči in nastanitve ter rezervacijo naslednjega razpoložljivega leta ali ponudbo nadomestila).
- (134) Potovanje, sestavljeno iz več etap z ločenimi rezervacijami, vključuje nakup samostojnih storitev. To na primer pomeni, da kadar potnik zaradi zamude pri prihodu prvega leta zamudi drugi let, ne more zahtevati pomoči od ponudnika drugega leta. V tem primeru bi preprosto veljalo, da potnik ni prišel na drugi let. V primeru več letov, kupljenih v okviru ločenih rezervacij, mora potnik na vsakem letališču prevzeti prtljago in se ponovno prijaviti na naslednji let. Družba Aer Lingus je poudarila, da potnikom, ki sami rezervirajo svoje vmesne lete za zvezo, na nobenem irskem letališču niso na voljo storitve za transfer prtljage (glej uvodno izjavo 101).

⁽¹⁾ To je v skladu s standardno prakso Komisije v protimonopolnih zadevah in zadevah v zvezi z združitvami, kar zadeva opredelitev upoštevanih trgov za redne zračne povezave na podlagi pristopa po načelu kraj odhoda–destinacija.

⁽²⁾ Tako kot Irska tudi Združeno kraljestvo pri opredelitvi potnikov na letih za zvezo uporablja šesturno merilo (vsaj v primerih, ko je prihod prvega leta pred 17.00 uro.).

- (135) Ob upoštevanju navedenega je glavna razlika med obema primeroma ta, da v enem primeru potnik kupi celovito storitev (potovanje od kraja A do kraja B) iz dveh delov, ki ju izbere ponudnik storitve, v drugem primeru pa potnik sam na lastno tveganje izbere oba dela in tako kupi dve ločeni storitvi. Zato potnik, ki leti z letališča A na letališče B prek letališča C na podlagi ene rezervacije, kupi storitev, ki je popolnoma drugačna od storitev, ki jih kupi potnik, ki ločeno rezervira let od letališča A do letališča C in let od letališča C do letališča B.
- (136) Dejstvo, da se ena rezervacija, ki vključuje več letov, bistveno razlikuje od nakupa več letov v okviru ločenih rezervacij, ponazarja obvestilo, ki ga družba easyJet, ki je eden od glavnih prevoznikov od točke do točke, na svojem spletišču naslavlja na potnike:
- „Družba easyJet je prevoznik od točke do točke (leti samo z letališč odhoda in prihoda) in ne zagotavlja storitev vmesnih letov za zvezo za nadaljnje potovanje v okviru svojih letov ali letov drugih letalskih prevoznikov. Če ste pri nas rezervirali nadaljnji let, ste s tem sklenili ločeno pogodbo, pri čemer se vsak let obravnava kot ločeno potovanje“⁽¹⁾.
- (137) Zato je sorazmerno in nediskriminatorno, da se posamezni zadevni storitvi obdavčita ločeno, medtem ko se nedirektno potovanje, kupljeno v okviru ene rezervacije, obdavči samo enkrat.
- (138) Ob upoštevanju navedene ocene (glej uvodne izjave 131–137) Komisija meni, da sta opredelitvi transference in tranzitnih potnikov iz Zakona o finančah v skladu s ciljem obdavčitve enega letalskega potovanja od določenega kraja odhoda na Irskem do določene destinacije, ki ga je stranka kupila kot eno celovito storitev.
- (139) Skleniti je mogoče, da je referenčni sistem taksa na letalsko potovanje, kot je opredeljena v Zakonu o finančah, torej vključno z neuporabo takse za tranzitne in transferne potnike (sistem potovanja).

6.2.2.4 Odstopanje od referenčnega sistema

- (140) Ker je neuporaba takse na letalska potovanja za transferne in tranzitne potnike del referenčnega sistema, ni odstopanja od tega sistema.
- (141) Zato ocena takse na letalska potovanja z uporabo pristopa na podlagi treh korakov ni pokazala selektivnosti.

6.2.2.5 Taksa na letalska potovanja ni bila oblikovana očitno samovoljno ali pristransko, da bi dala nekaterim podjetjem prednost pred drugimi.

- (142) Da bi se sprejela končna sklepna ugotovitev o selektivnosti, je še vedno treba opredeliti, ali je Irska takso na letalska potovanja oblikovala očitno samovoljno ali pristransko, da bi dala nekaterim podjetjem prednost pred drugimi.
- (143) Družba Ryanair je v svojih pripombah o sklepu o začetku postopka v bistvu trdila, da izvzetje tranzitnih in transference potnikov iz plačila takse na letalska potovanja pomeni neutemeljeno diskriminacijo med poslovnima modeloma, in sicer med poslovnim modelom prevoznikov s storitvami vozlišč in manjših letališč, ki omogočajo nakup več letov v okviru ene rezervacije, in poslovnim modelom prevoznikov s storitvami od točke do točke, kot je družba Ryanair, ki takega nakupa ne omogočajo, ter da ni mogoče trditi, da je izvzetje brez diskriminacije dostopno vsem letalskim prevoznikom.
- (144) Opozoriti je treba, da niso na voljo nobeni dokumentirani dokazi, da je Irska neuporabo takse na letalska potovanja za tranzitne in transferne potnike oblikovala tako, da bi dala nekaterim podjetjem prednost pred drugimi. V zvezi s tem je mogoče ugotoviti, da različne države članice uporabljajo podobne takse, ki prav tako vključujejo izvzetja za tranzitne in transferne potnike.
- (145) Trditev družbe Ryanair, da je praktično nemogoče, da bi letalski prevoznik spremenil svoj temeljni poslovni model z modela od točke do točke v model vozlišč in manjših letališč, in da ni seznanjena z niti enim precedensom za takšno spremembo na trgu, bi bilo treba prilagoditi, saj je družba Ryanair začela ponujati vmesne lete za zvezo⁽²⁾. Družba Ryanair je maja 2017 napovedala, da bo začela ponujati svoje prve vmesne lete za zvezo prek letališča Rome Fiumicino, s čimer bo svojim strankam prvič omogočila, da rezervirajo in prestopijo neposredno na vmesne lete za zvezo družbe Ryanair. V zvezi s tem je glavni komercialist družbe Ryanair navedel: „Družba Ryanair z zadovoljstvom prvič uvaja storitev vmesnih letov za zvezo prek letališča Rome Fiumicino, s čimer strankam omogoča rezervacijo vmesnih letov za zvezo pri družbi Ryanair po najnižjih cenah v Evropi.

⁽¹⁾ Glej <http://www.easyjet.com/en/help/at-the-airport/connect-and-transit> (kot je bilo navedeno 28. marca 2017).

⁽²⁾ Glej <https://corporate.ryanair.com/news/news/170517-connecting-flights-launched-at-rome-fiumicino/?market=en> (kot je bilo navedeno 1. junija 2017).

Najprej bo izvajala lete na desetih progah prek Rima, pri čemer bodo stranke lahko prestopile na naslednji let, ne da bi jim bilo treba vstopiti na javni del letališča, njihova prtljaga pa bo preusmerjena do njihove končne destinacije. Ta nova storitev v okviru četrtega leta našega programa „Nenehno se izboljšujemo“ bo postopno uvedena po celotnem omrežju družbe Ryanair (pri čemer bodo v naslednjih tednih in mesecih dodane še druge proge prek Rima), če se bo poskus letov prek letališča Rome Fiumicino izkazal za uspešnega⁽¹⁾. Stranke bodo tudi prejele en sklic rezervacije za oba leta. To dokazuje, da je družba Ryanair začela opravljati novo storitev, ki jo sama šteje za novo in bistveno drugačno od letov od točke do točke, ki jih je izvajala doslej.

- (146) Ugotoviti je mogoče, da se pri zaračunavanju takse na letalska potovanja ločene storitve obdavčijo ločeno, in sicer več letov, kupljenih v okviru več rezervacij, posamezne celovite storitve pa se obdavčijo le enkrat, in sicer različni leti, ki so del enega potovanja, kupljenega v okviru ene rezervacije. Glede na zgoraj navedene razloge (glej razdelek 6.2.2.3 tega sklepa) to razlikovanje izhaja iz temeljnih razlik med storitvami, ki jih stranka kupi v posameznem primeru, pri čemer imajo te razlike pomembne posledice v praksi, zlasti z vidika prijave na let, ravnjanja s prtljago in odgovornostjo letalskega prevoznika v primeru zamujenega vmesnega leta za zvezo. Dejstvo, da so nekateri prevozniki sprejeli poslovni model, ki je usmerjen v storitve od točke do točke, medtem ko so drugi usmerjeni v omrežne storitve, ne pomeni, da bi bila različna obdavčitev objektivno različnih storitev diskriminatorna. Kot je pojasnjeno v razdelku 6.2.2.3 zgoraj, se lahko obdavčitev letalskih potovanj, ki se začnejo na Irskem, za razliko od obdavčitve vsakega posameznega odhoda potnika na letalu z irskega letališča, obravnava kot zakonita.
- (147) Komisija ugotavlja, da se zdi, da trditve družbe Ryanair v zvezi z domnevno diskriminacijo posredno temeljijo na predpostavki, da nekateri potniki sestavijo letalsko potovanje tako, da pri družbi Ryanair kupijo več letov z namenom potovanja od enega do drugega letališča prek drugih letališč, in da bi bilo treba te lete obravnavati na enak način kot eno samo rezervacijo⁽²⁾. Družba Ryanair sicer ne bi imela razloga za mnenje, da je diskriminirana v primerjavi z letalskimi prevozniki, ki omogočajo eno rezervacijo za več letov. Vendar družba Ryanair ni navedla, da je v obdobju, v katerem se je uporabljala taksa na letalska potovanja, zagotovila storitve takim potnikom, kaj šele predložila kakršne koli podatke o številu takih potnikov⁽³⁾. Še pomembnejše pa je, da nobena od navedb družbe Ryanair ne more izpodbijati premislekov iz uvodnih izjav 132–134, ki utemeljujejo, da se več letov, ki so kupljeni v okviru ene rezervacije, obravnava kot bistveno drugačna storitev v primerjavi z več leti med istimi letališči, ki pa so bili rezervirani ločeno, pri čemer gre v slednjem primeru dejansko za več ločenih storitev.
- (148) Kot je navedeno v uvodni izjavi 38, je Splošno sodišče v svoji sodbi v zadevi T-512/11 opozorilo, da je Irska pripravljena proučiti možnost prilagoditve takse na letalska potovanja, pri čemer bi po potrebi iz opredelitve transfernega potnika črtala zahtevo glede ene rezervacije.
- (149) Pri formalni preiskavi je bilo ugotovljeno (glej uvodne izjave 131–148), da pogoj glede ene rezervacije ni diskriminatoren, saj zagotavlja, da se taksa na letalska potovanja zaračuna le za letalska potovanja, ki se začnejo na irskem letališču in so stranki prodana kot ena celovita storitev, ne glede na število letov, ki jih potovanje vključuje. Zato Komisija ugotavlja, da Irski iz opredelitve transfernega potnika ni treba črtati pogoja glede ene rezervacije, da bi zagotovila odsotnost državne pomoči.
- (150) Skleniti je mogoče, da Irska takse na letalska potovanja ni oblikovala očitno nepristransko in samovoljno, da bi dala nekaterim podjetjem prednost pred drugimi. Prav nasprotno se zdi, da je neuporaba te takse za tranzitne in transferne potnike utemeljena in razumna.

6.2.3 Sklepna ugotovitev glede obstoja pomoči

- (151) Ob upoštevanju zgoraj navedene ocene ukrep, v zvezi s katerim je bil sprožen postopek preiskave, ne izpolnjuje niti enega od pogojev iz člena 107(1) PDEU, saj ni selektiven. Ker so različni pogoji v zvezi s pojmom državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU kumulativni, iz tega sledi, da ukrep ne pomeni državne pomoči. Zato ni treba oceniti, ali ukrep izpolnjuje druge pogoje, v skladu s katerimi bi pomenil državno pomoč.

⁽¹⁾ Glej <https://corporate.ryanair.com/news/news/170517-connecting-flights-launched-at-rome-fiumicino/?market=en> (kot je bilo navedeno 1. junija 2017).

⁽²⁾ To bi veljalo na primer za potnika, ki kupi karto za let iz Shannona v Dublin in ločeno karto za let iz Dublina v Barcelono, pri čemer je postanek med prihodom potnika na letališče v Dublinu in njegovim odhodom s tega letališča v Barcelono krajši od šest ur. V skladu s takso na letalska potovanja bi se oba odhoda, torej iz Shannona in iz Dublina, obravnavala kot obdavčljiva dogodka. Če pa se opredelitev transfernih potnikov ne bi nanašala na pojem ene rezervacije, se odhod iz Dublina ne bi obravnaval kot obdavčljivi dogodek v skladu s takso na letalska potovanja; kot obdavčljivi dogodek bi se obravnaval le odhod iz Shannona.

⁽³⁾ Družba Ryanair je v preteklosti potnikom aktivno odsvetovala prestopanje na nadaljnje lete družbe Ryanair. Glej odločbo Komisije z dne 27. junija 2007 v zadevi glede združitve št. COMP.M.4439 Ryanair/Aer Lingus (UL C 47, 20.2.2008, str. 14), uvodna izjava 48.

7. SKLEPNA UGOTOVITEV

(152) Neuporaba takse na letalska potovanja za transferne in tranzitne potnike ni pomenila državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Neuporaba takse na letalska potovanja, ki jo je Republika Irska uvedla z Zakonom o financah (št. 2) iz leta 2008, za transferne in tranzitne potnike ni pomenila pomoči v smislu člena 107(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Irsko.

V Bruslju, 14. julija 2017

Za Komisijo
Margrethe VESTAGER
Članica Komisije

SKLEP KOMISIJE (EU) 2018/118**z dne 31. avgusta 2017****o državni pomoči SA.35818 (2016/C) (ex 2015/NN) (ex 2012/CP), ki jo je Španija izvedla za družbo Iberpotash***(notificirano pod dokumentarno številko C(2017) 5877)***(Besedilo v španskem jeziku je edino verodostojno)****(Besedilo velja za EGP)**

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti prvega pododstavka člena 108(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in zlasti člena 62(1)(a) Sporazuma,

po pozivu vsem zainteresiranim stranem, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenima določbama ⁽¹⁾, in ob upoštevanju teh pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

1. POSTOPEK

- (1) Komisija je bila na podlagi pritožbe z dne 30. novembra 2012 obveščena, da je Španija izvedla več domnevnih ukrepov pomoči za družbo Iberpotash S.A., leta 2014 preimenovano v družbo ICL Iberia Súa & Sallent (v nadaljnjem besedilu: Iberpotash). Pritožnik, ki želi ohraniti zaupnost svoje identitete (v nadaljnjem besedilu: pritožnik), je pritožbo dopolnil z dodatnimi predložitvami z dne 28. decembra 2012, 14. februarja 2014, 24. februarja 2014, 6. maja 2014 in 27. januarja 2015.
- (2) Pritožba je bila 10. januarja 2013 skupaj z zahtevo za informacije posredovana Španiji. Španija je odgovorila 8. marca 2013. Dodatne zahteve za informacije so bile Španiji poslane 14. maja 2013, 16. januarja 2014 in 26. marca 2014. Španija je v odgovor na navedene zahteve Komisiji zagotovila dodatne informacije z dopisi z dne 13. junija 2013, 14. februarja 2014 in 15. aprila 2014.
- (3) Dopis s predhodno oceno je bil pritožniku poslan 30. januarja 2015. Ta se je na dopis s predhodno oceno odzval s predložitvijo dodatnih informacij 5. marca 2015 (predhodni odgovor) in 21. aprila 2015 (končni odgovor na dopis s predhodno oceno). Poleg tega je 9. marca 2015 potekal sestanek s pritožnikom, ki je dodatne informacije predložil 4. junija 2015.
- (4) Končni odgovor pritožnika na dopis s predhodno oceno je bil 9. junija 2015 skupaj z dodatno zahtevo za informacije poslan Španiji, da bi v zvezi z njim predložila pripombe. Španija je odgovorila 8. julija 2015. Na njeno zahtevo ji je bila 31. julija 2015 poslana nezaupna različica dopisa s predhodno oceno.
- (5) Komisija je z dopisom z dne 26. januarja 2016 Španijo obvestila, da bo v zvezi z dvema od domnevnih ukrepov pomoči začela postopek iz člena 108(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije. V istem dopisu je ugotovila, da drugi trije ukrepi iz pritožbe ne pomenijo državne pomoči v smislu člena 107(1) Pogodbe.
- (6) Sklep Komisije o začetku postopka je bil objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* ⁽²⁾. Komisija je zainteresirane strani pozvala, naj predložijo pripombe v zvezi z domnevnima ukrepoma pomoči.
- (7) Španija je pripombe k sklepu o začetku postopka poslala v dopisu z dne 19. aprila 2016. Komisija je z dopisom z dne 6. oktobra 2016 Španijo zaprosila za dodatne informacije, ki jih je ta predložila v dopisu z dne 28. novembra 2016.
- (8) Komisija je prejela pripombe od treh zainteresiranih tretjih oseb, med drugim od družbe Iberpotash, domnevne upravičenke do pomoči. Posredovala jih je Španiji in ji dala možnost, da odgovori nanje; njene pripombe je prejela v dopisih z dne 27. junija 2016 in 6. aprila 2017.

⁽¹⁾ UL C 142, 22.4.2016, str. 18.⁽²⁾ Glej sprotno opombo 1.

2. PODROBEN OPIS POMOČI

2.1 PREJEMNIK

- (9) Družba Iberpotash ima v lasti in upravlja dva rudnika kalijevega oksida v povodju reke Llobregat v katalonski regiji Bages, enega v občini Súria ter drugega v občinah Sallent in Balsareny. Kalijev oksid se uporablja za proizvodnjo gnojil. Poleg tega družba Iberpotash proizvaja in prodaja tudi sol, večinoma za industrijske namene.
- (10) Iberpotash je hčerinska družba družbe ICL Fertilisers, izraelske multinacionalke, ki je največja proizvajalka gnojil na svetu. Rudnika kalijevega oksida, ki sta v regiji obratovala že v 20. letih prejšnjega stoletja, sta bila do leta 1998 v državni lasti. Družba Iberpotash je rudnika kalijevega oksida v občinah Suria in Sallent/Balsareny pridobila na podlagi kupoprodajne pogodbe, ki jo je 21. oktobra 1998 sklenila z družbo Sociedad Estatal de Participaciones Industriales – SEPI, španskim državnim holdingom.

2.2 DOMNEVNI UKREPI DRŽAVNE POMOČI

- (11) Po navedbah pritožnika so španski organi družbi Iberpotash z več ukrepi zagotovili nezakonito in nezdružljivo državno pomoč. Vsi ti domnevni ukrepi pomoči se nanašajo na okoljske obveznosti družbe Iberpotash v zvezi z njenima rudarskima območjema v povodju reke Llobregat in jalovišči odpadne soli, ki so na teh območjih nastala zaradi desetletij obratovanja rudnikov. Ti domnevni ukrepi državne pomoči vključujejo:
- (a) neupoštevanje člena 14 Direktive 2006/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾ (v nadaljnjem besedilu: direktiva o rudarskih odpadkih) s strani španskih organov, kar naj bi privedlo do zmanjšanja finančnih garancij za pridobitev dovoljenj za obratovanje rudnikov družbe Iberpotash („ukrep 1: znižana raven finančnih garancij“);
 - (b) naložbe, ki so jih španski organi izvedli za zmanjšanje in/ali odpravo škode za okolje, ki jo je domnevno povzročila družba Iberpotash, s čimer je bilo kršeno načelo „onesnaževalec plača“. Te naložbe vključujejo:
 - izgradnjo novega zbiralnika slanine, ki obratuje od leta 2008 („ukrep 2: nov zbiralnik slanice“);
 - naložbe v izboljšanje čistilnih naprav za vodo v krajih Abrera in Sant Joan Despí ob reki Llobregat („ukrep 3: naložbe v čistilne naprave za vodo“);
 - prekritje jalovišča odpadne soli na območju rudnika Vilafruns družbe Iberpotash („ukrep 4: prekritje jalovišča Vilafruns“);
 - (c) financiranje okoljske študije v zvezi z jaloviščem Cogulló („ukrep 5: študija o jalovišču Cogulló“).
- (12) Pritožnik ocenjuje, da skupni znesek domnevne pomoči za družbo Iberpotash zaradi teh ukrepov znaša med 260 in 407 milijonov EUR.
- (13) Pritožnik je vložil tudi ločeno pritožbo zaradi domnevne kršitve okoljske zakonodaje EU. Komisija je na podlagi te pritožbe Španiji julija 2014 poslala uradni opomin in tako začela postopek za ugotavljanje kršitev zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi direktive o rudarskih odpadkih. Septembra 2015 je bil postopek za ugotavljanje kršitev z dodatnim uradnim opominom razširjen na neupoštevanje Direktive 2000/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾ (v nadaljnjem besedilu: okvirna direktiva o vodah). Postopek za ugotavljanje kršitev še poteka ⁽⁵⁾.

2.3 RAZLOGI ZA ZAČETEK POSTOPKA

- (14) Komisija je 26. januarja 2016 sprejela sklep o začetku formalnega postopka preiskave v zvezi z ukrepoma 1 in 4 ⁽⁶⁾ (v nadaljnjem besedilu: sklep o začetku postopka), da bi obravnavala pomisleke, ki jih je imela v zvezi s tem, ali ta ukrepa pomenita državno pomoč v smislu člena 107(1) Pogodbe in ali sta združljiva z notranjim trgom.

⁽³⁾ Direktiva 2006/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2006 o ravnanju z odpadki iz rudarskih in drugih ekstraktivnih dejavnosti ter o spremembi Direktive 2004/35/ES (UL L 102, 11.4.2006, str. 15).

⁽⁴⁾ Direktiva 2000/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L 327, 22.12.2000, str. 1).

⁽⁵⁾ Domnevne kršitve direktive o rudarskih odpadkih, obravnavane v tem postopku za ugotavljanje kršitev, se ne nanašajo na znesek finančnih garancij na podlagi člena 14 Direktive, kot je ocenjen v tem sklepu.

⁽⁶⁾ Glej sprotno opombo 1.

- (15) Hkrati je Komisija ugotovila, da ukrepi 2, 3 in 5 ne pomenijo državne pomoči v smislu člena 107(1) Pogodbe. Ker se ta ugotovitev ni izpodbijala, ukrepi 2, 3 in 5 niso predmet tega sklepa, zato v nadaljevanju ne bodo podrobneje ocenjeni.

2.3.1 POMISLEKI V ZVEZI Z UKREPOM 1: ZMANJŠANE FINANČNE GARANCIJE

- (16) Komisija je v sklepu o začetku postopka ugotovila, da ne more izključiti, da bi lahko ukrep 1 pomenil državno pomoč. Natančneje, imela je pomisleke v zvezi s tem, ali ukrep 1 vključuje prenos državnih sredstev in zagotavlja gospodarsko prednost družbi Iberpotash, zato je španske organe in tretje osebe pozvala, naj v zvezi s tem zagotovijo več dokazov.
- (17) Če bi ukrep 1 pomenil državno pomoč, je Komisija dvomila, da bi ga bilo mogoče razglasiti za združljivega.

2.3.2 POMISLEKI V ZVEZI Z UKREPOM 4: PREKRITJE JALOVIŠČA VILAFRUNS

- (18) Komisija je v sklepu o začetku postopka ugotovila, da javno financiranje prekritja jalovišča Vilafruns najverjetneje pomeni državno pomoč. Natančneje, menila je, da je bila z ukrepom 4 družbi Iberpotash najverjetneje dodeljena selektivna gospodarska prednost, ker je zagotovil boljše preprečevanje onesnaženja v objektu za ravnanje z odpadki, ki je bil v lasti navedene družbe, in s tem zagotovil izpolnitev njenih okoljskih obveznosti. Komisija je tako španske organe in tretje osebe pozvala, naj predložijo pripombe v zvezi s temi predhodnimi ugotovitvami.
- (19) Ker so poleg tega stroške naložbe v celoti financirali javni organi, družba Iberpotash pa krije samo stroške naknadnega vzdrževanja, je Komisija menila, da je intenzivnost pomoči ukrepa 4 precej večja od intenzivnosti pomoči za podjetja, ki presegajo standarde Skupnosti ali ki povečujejo stopnjo varstva okolja v odsotnosti teh standardov v skladu z oddelkom 3.1.1 *Smernic Skupnosti o državni pomoči za varstvo okolja* (2008/C 82/01) (v nadaljnjem besedilu: okoljske smernice iz leta 2008) ⁽⁷⁾. Komisija je zato dvomila o združljivosti take pomoči ter španske organe in tretje osebe pozvala, naj predložijo pripombe v zvezi s to predhodno ugotovitvijo.

3. PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANI

3.1 PRIPOMBE DRUŽBE IBERPOTASH

- (20) Družba Iberpotash se v svojih pripombah večinoma pridružuje pripombam, ki jih je Španija predložila v zvezi z obema preiskovanima ukrepoma.
- (21) Družba Iberpotash poleg tega opozarja, da ukrep 1 ne vključuje državnih sredstev, ker Španija doslej še ni prenesla sredstev na družbo Iberpotash. Poleg tega je tveganje, da bi se to zgodilo, majhno, saj se družba Iberpotash ne spopada z gospodarskimi težavami in bo lahko krila stroške obnove okolja, če bi se znesek garancije izkazal za nezadostnega. Družba Iberpotash izraža enake pomisleke kot Španija glede selektivnosti ukrepov in glede tega, ali zagotavljajo gospodarsko prednost ali pa izkrivljajo konkurenco med državami članicami.
- (22) Družba Iberpotash ponavlja, da je ukrep 4 združljiv z okoljskimi smernicami iz leta 2008 in da veljavna intenzivnost pomoči za sanacijo onesnaženih območij znaša 100 %.

3.2 PRIPOMBE PRVE ZAINTERESIRANE STRANI (PRITOŽNIKA)

- (23) Prva zainteresirana stran, ki želi ohraniti zaupnost svoje identitete, podpira začetek formalnega postopka preiskave in pritrjuje trditvam, ki jih je Komisija v sklepu o začetku postopka navedla v zvezi z obema ukrepoma.
- (24) Prva zainteresirana stran še dodaja, da določitev nezadostne garancije dejansko bremeni javne organe, ki krijejo stroške okoljskih obveznosti družbe Iberpotash. Navaja tudi, da je družba Iberpotash pridobila gospodarsko prednost, ker je prihranjena finančna sredstva porabila za financiranje svojih gospodarskih dejavnosti.
- (25) Prva zainteresirana stran se strinja s Komisijo, da je pomoč nezdružljiva, ker pomeni pomoč za tekoče poslovanje.

⁽⁷⁾ Smernice Skupnosti o državni pomoči za varstvo okolja (UL C 82, 1.4.2008, str. 1).

- (26) Kar zadeva ukrep 2, prva zainteresirana stran Komisijo opozarja na odločitev pokrajinskega sodišča v Barceloni z dne 22. februarja 2016, ki je potrdilo odgovornost družbe Iberpotash za sanacijo zemljišč, uničenih zaradi njenih dejavnosti. Dodaja še, da prekritje jalovišča soli ni „pilotni“ projekt, ker projekt kot tak ni opisan v nobenem dokumentu, ki se nanaša na javno financiranje tega ukrepa, in ker je uporabljena metoda dobro poznana in jo druge rudarske družbe že vsaj 15 let uporabljajo za podobna jalovišča.

3.3 PRIPOMBE DRUGE ZAINTERESIRANE STRANI

- (27) Druga zainteresirana stran, ki prav tako želi ohraniti zaupnost svoje identitete, podpira sklep Komisije o začetku postopka.
- (28) V zvezi z ukrepom 1 še navaja, da je vprašanje, ali je znesek garancije v skladu z veljavno evropsko ali špansko zakonodajo, brezpredmetno, ker je pomoč že to, da je država prevzela finančno tveganje za sanacijo prizadetih objektov; količinska opredelitev takega tveganja je izključno dejansko vprašanje in ne pravno.
- (29) Poleg tega druga zainteresirana stran dvomi, da bo družba Iberpotash pripravljena plačati okoljsko sanacijo, ko bo ta obveznost nastala, ker sta njeno edino premoženje v Španiji njena rudnika, ki bosta zaprta in tako po letu 2035 ne bosta veliko vredna.
- (30) Druga zainteresirana stran tudi opozarja, da bi določitev zadostnega zneska garancije za družbo Iberpotash pomenila letni strošek v višini vsaj 2 806 000 EUR, kar ni ravno zanemarljiv znesek. Dodaja še, da določitev garancij na trenutni znesek pomeni tudi, da se je družba Iberpotash izognila zavarovanju svojih finančnih rezerv.
- (31) Kar zadeva ukrep 2, druga zainteresirana stran opozarja, da je glede na sodbo vrhovnega sodišča z dne 14. maja 2009, pa tudi Direktivo Sveta 75/442/EGS (*) in veljavno špansko zakonodajo družba Iberpotash, vse odkar so bile rudarske pravice prenesene nanjo, edina odgovorna za prekritje jalovišča Vilafruns ne glede na to, ali rudnik obratuje ali ne.
- (32) Kar zadeva ukrep 4, druga zainteresirana stran trdi, da je za prekritje jalovišča Vilafruns odgovorna družba Iberpotash in da je ta zaradi javnega financiranja prekritja tako pridobila selektivno prednost. Poleg tega se druga zainteresirana stran ne strinja z opredelitvijo prekritja kot pilotnega projekta nove metode sanacije. Trdi, da je prekritje jalovišč odpadne soli z geomembranami stara metoda, ki se uporablja že dolgo, na primer med alzaškimi in nemškimi proizvajalci kalijevega oksida.
- (33) Nazadnje, druga zainteresirana stran trdi, da je vprašanje, ali je družba Iberpotash edina proizvajalka kalijevega oksida v Španiji, brezpredmetno, ker je pomemben svetovni trg kalijevega oksida. O učinku na trgovino ni dvoma, saj v geografskem smislu družba Iberpotash konkurira francoskim proizvajalcem soli, kar je očitno zaradi bližine (manj kot 100 km stran) rudnikov Suria in Sallent francoski meji.
- (34) Prva in druga zainteresirana stran sta predložili tudi pripombe v zvezi z drugimi tremi ukrepi, analiziranimi v sklepu o začetku postopka (ukrepi, ki se nanašajo na (i) nov zbiralnik slanice, (ii) naložbe v čistilne naprave za vodo in (iii) študijo o jalovišču Cogulló). Kot pa je opozorjeno v uvodni izjavi 15, je Komisija že v sklepu o začetku postopka ugotovila, da ti ukrepi ne pomenijo državne pomoči in torej niso predmet formalnega postopka preiskave. Pripombe tretjih oseb, predložene izključno v zvezi s temi ukrepi, ki niso zajeti s formalno preiskavo, se zato za namene tega sklepa štejejo za brezpredmetne.

4. PRIPOMBE ŠPANIJE

4.1 PRIPOMBE K SKLEPU O ZAČETKU POSTOPKA

- (35) Kar zadeva ukrep 1, Španija meni, da je bil znesek garancije vedno ustrezen in določen v skladu z veljavno špansko zakonodajo in zakonodajo Unije. Natančneje, Španija trdi, da morebitne kršitve direktive o rudarskih odpadkih ne vključujejo določitve prenizkega zneska garancije, zato Direktiva ni mogla biti kršena.

(*) Direktiva Sveta 75/442/EGS z dne 15. julija 1975 o odpadkih (UL L 194, 25.7.1975, str. 39).

- (36) Poleg tega Španija v zvezi z vprašanjem določitve ustreznega zneska garancije kot neprepričljivo zavrača izjavo Assumpte Feran (direktorice direktorata za okolje pri Generalitat de Catalunya) z dne 2. oktobra 2013 pred okoljskim odborom katalonskega parlamenta, ko je izjavila, da bi morala finančna garancija znašati 200 milijonov EUR. Po trditvah Španije je bila izjava dana sredi razprave med nasprotnimi političnimi strankami, zato je bila politično motivirana. Španija tudi ugotavlja, da sodba višjega sodišča Katalonije z dne 11. oktobra 2011 ni odločilna za določitev ustreznega zneska garancije, ker se je sodišče samo odreklo njegovemu izračunu.
- (37) Poleg tega Španija meni, da je študija, ki jo je predložil pritožnik in jo je Komisija citirala v uvodni izjavi 71 sklepa o začetku postopka, nezanesljiva, ker ustrezeni znesek garancije v njej ni bil izračunan na podlagi meril iz odloka št. 202/1994 z dne 14. junija 1994, tj. veljavne zakonodaje v zvezi z zneskom garancije.
- (38) Španija tudi trdi, da se z ukrepom 1 družbi Iberpotash ne dodeljuje selektivna gospodarska prednost. Kakršna koli domnevna prednost je bila določena na podlagi pravnega okvira, ki se je uporabljal enako za vse morebitne konkurente. Še več, rudnika Sallent in Suria sta v Španiji edina delujoča, zato družba Iberpotash ni mogla pridobiti prednosti, saj na španskem ozemlju ni primerljivih obratov.
- (39) Španija trdi, da ne gre za državna sredstva, ker če se znesek garancije izkaže za nezadosten, ostaja veljavna obveznost družbe Iberpotash, da sanira zemljišče, na katero so vplivale rudarske dejavnosti. Španija lahko zagotovi izpolnitev obveznosti družbe Iberpotash z zasegom njenih pravic in premoženja na španskem ozemlju.
- (40) Nazadnje, Španija ugotavlja, da ukrep 1 ne izkrivlja konkurence ali vpliva na trgovino med državami članicami, ker so stroški, ki bi jih nosila družba Iberpotash, če bi morala določiti višji znesek garancije, zanemarljivi glede na standarde v industriji pridobivanja kalijevega oksida.
- (41) Kar zadeva ukrep 4, Španija trdi, da družba Iberpotash ni mogla pridobiti gospodarske prednosti, ker ni bila onesnaževalec, zato ji v skladu s splošno veljavno špansko zakonodajo ni bilo treba prekriti jalovišča Vilafruns. Poleg tega družba Iberpotash nosi stroške vzdrževanja prekritja jalovišča in bo zato morala, tudi če je zaradi javnega financiranja prihranila stroške izgradnje jalovišča, v naslednjih desetletjih porabiti veliko višji znesek za njegovo vzdrževanje in bo tako izgubila morebitno gospodarsko prednost, pridobljeno z ukrepom.
- (42) Španija trdi, da ukrep 4 ne more biti selektiven, ker je družba Iberpotash edino podjetje v Španiji, ki se ukvarja s pridobivanjem kalijevega oksida.
- (43) Poleg tega ukrep nima izkrivljajočega učinka na konkurenco med državami članicami, saj pridobljene soli zaradi težav pri prevozu ni mogoče prevažati med državami članicami.
- (44) Če bo Komisija kljub vsemu odločila, da ukrep 4 pomeni državno pomoč, Španija meni, da spada v okvir pragov za pomoč *de minimis* iz Uredbe Komisije (ES) št. 1998/2006 ⁽⁹⁾ in Uredbe Komisije (EU) št. 1407/2013 ⁽¹⁰⁾.
- (45) Nazadnje, Španija zahteva, naj se ukrep 4 razglasi za združljiv na podlagi okoljskih smernic iz leta 2008 in zlasti zaradi inovativnosti tehnologije, ki se je uporabila za prekritje jalovišča Vilafruns in ki je v nasprotju s tehnologijo, uporabljeno v drugih rudnikih, namenjena tudi preprečitvi izpiranja odloženega materiala.

4.2 ODGOVOR ŠPANIJE NA PRIPOMBE TRETJIH OSEB

- (46) Španija je v odgovoru na pripombe, ki sta jih v zvezi z ukrepom 1 navedli obe zainteresirani strani, še enkrat opozorila na upravni postopek, ki je po španskem pravu uveden za zagotovitev izpolnitve okoljskih obveznosti družbe Iberpotash in za izterjavo morebitnega zneska od družbe Iberpotash, ki bi ga Španija na koncu plačala, če se garancija za okoljsko sanacijo izkaže za nezadostno. Možnost, da se zagotovi izpolnitev obveznosti družbe Iberpotash kot take, pomeni, da ni obremenitve državnega proračuna in posledično ni prenosa državnih sredstev.

⁽⁹⁾ Uredba Komisije (ES) št. 1998/2006 z dne 15. decembra 2006 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe pri pomoči *de minimis* (UL L 379, 28.12.2006, str. 5).

⁽¹⁰⁾ Uredba Komisije (EU) št. 1407/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* (UL L 352, 24.12.2013, str. 1).

- (47) Španija je v odgovor na pripombe, ki sta jih v zvezi z ukrepom 4 navedli obe zainteresirani strani, pojasnila, da je odločba pokrajinskega sodišča v Barceloni z dne 22. februarja 2016 vključevala seznam območij, na katerih je morala družba Iberpotash izvesti ukrepe okoljske sanacije, ki niti ne vključuje jalovišča Vilafruns niti se v zvezi z njo ne omenja, da je to jalovišče vir onesnaženja. Še več, osebe, ki so bile z odločbo spoznane za krive, so pripadale družbi, ki je rudnika izkoriščala, preden je družba Iberpotash pridobila rudarsko koncesijo. Poleg tega so bile te osebe spoznane za krive ravnanj in opustitev, ki so se zgodili veliko pred prekritjem jalovišča Vilafruns.
- (48) Španija tudi ponovi trditve, da družbi Iberpotash v skladu s španskim pravom ni bilo treba prekriti jalovišča Vilafruns.
- (49) Nazadnje, Španija opozarja, da prva zainteresirana stran sicer poudarja, da prekritje jalovišča v nobenem dokumentu, ki se nanaša na javno financiranje, ni opisano kot „pilotni“ projekt, vendar navedena stran ne dvomi, da je tehnologija, ki se je uporabila za prekritje jalovišča, posebna in da je v nasprotju s tehnologijo, ki se uporablja v drugih rudnikih kalijevega oksida, namenjena tudi preprečitvi izpiranja odloženega materiala. Dejstvo, da beseda „pilotni“ ni omenjena, ne izključuje inovativnosti uporabljenih tehnologij.

5. OCENA POMOČI

- (50) V tem sklepu je najprej ocenjeno, ali oba ukrepa, ki se preučujeta, vključujeta državno pomoč za družbo Iberpotash v smislu člena 107(1) PDEU ter ali je taka pomoč, če obstaja, zakonita in združljiva z notranjim trgov.

5.1 OBSTOJ DRŽAVNE POMOČI

- (51) V skladu s členom 107(1) PDEU je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli pomoč iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva z notranjim trgov, če prizadene trgovino med državami članicami.
- (52) Komisija mora pri ugotavljanju obstoja državne pomoči oceniti, ali so za obravnavana ukrepa izpolnjena kumulativna merila iz člena 107(1) PDEU (tj. prenos državnih sredstev in pripisljivost državi, selektivna prednost, možno izkrivljanje konkurence in vpliv na trgovino znotraj EU).

5.1.1 UKREP 1: ZNIŽANA RAVEN FINANČNIH GARANCIJ

- (53) Upravitelji rudnikov morajo v skladu z nacionalnim pravom, v primeru rudnikov, ki so 1. maja 2008 že obratovali, pa od leta 2014 tudi v skladu s pravom Unije, zagotoviti finančno garancijo, namenjeno zagotovitvi, da imajo rezerviranih dovolj sredstev za kritje stroškov sanacije svojih območij, ko bodo njihove rudarske dejavnosti zaprte. Poleg tega lahko ta sredstva javni organi v skladu z zadevno nacionalno zakonodajo porabijo za financiranje ukrepov varstva okolja, ki jih morajo upravitelji sprejeti, vendar tega ne storijo. Upravitelj lahko take garancije zagotovi v obliki bančne garancije, za katero plača provizijo. Po navedbah pritožnika je družba Iberpotash prejela nezakonito in nezdružljivo pomoč, ker so zadevni organi zanjo določili zelo nizko finančno garancijo.

5.1.1.1 *Selektivna gospodarska prednost*

- (54) Komisija mora najprej oceniti, ali so bile ravni finančnih garancij, kot so jih določili španski organi, dejansko nižje, kot se je v zadevnem obdobju zahtevalo z veljavnimi pravili. To je nujna zahteva za obstoj morebitne državne pomoči v zvezi s tem konkretnim ukrepom. Če pa bi bila, nasprotno, raven garancij določena v skladu z veljavnimi pravili, potem bi bila družba Iberpotash obravnavana kot katero koli drugo podjetje v podobnem položaju in ne bi bilo razlogov za sklepanje, da je imela selektivno prednost zaradi konkretne uporabe, v njenem primeru, pravil za določitev finančnih garancij.

Veljavna zakonodaja

- (55) Zato je treba najprej povzeti zadevna pravila Unije in nacionalna pravila, ki urejajo določitev finančnih garancij.

- (56) V skladu s členom 14 direktive o rudarskih odpadkih morajo pristojni nacionalni organi „pred začetkom vsakršne dejavnosti, ki vključuje odlaganje odpadkov na objektu za ravnanje z odpadki, zahteva[ti] finančno garancijo (npr. v obliki pologa, vključno z vzajemnim zajamčenim kapitalom, financiranim s strani industrije) ali enakovredno jamstvo“. Namen tega jamstva je, da „se izpolnijo vse obveznosti, vključno s tistimi, ki se nanašajo na ukrepe po zaprtju, iz dovoljenja, izdanega po tej direktivi,“ in da „so sredstva za sanacijo zemljišča, na katerega neposredno vpliva objekt za ravnanje z odpadki, [...] takoj na voljo“.
- (57) V skladu s členom 14(2) Direktive bi moral izračun garancije temeljiti na (i) verjetnih vplivih objekta za ravnanje z odpadki na okolje in (ii) domnevi, da bo vsa potrebna sanacijska dela ocenila in izvedla neodvisna, za to ustrezno usposobljena tretja oseba. Višina garancije se periodično prilagaja v skladu s sanacijskimi deli, ki jih je treba izvesti na zemljišču.
- (58) Kar zadeva nacionalna pravila, je bila direktiva o rudarskih odpadkih v špansko pravo prenesena s kraljevim odlokom št. 975/2009 z dne 12. junija 2009 o ravnanju z odpadki pri pridobivanju rudnin in kamnin ter sanaciji območij, na katera so vplivale rudarske dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: kraljevi odlok št. 975/2009). V skladu s prvo prehodno določbo (Disposición transitoria primera) kraljevega odloka št. 975/2009 naj bi se določbe navedenega akta, ki se nanašajo na finančne garancije (tj. zlasti člen 43), od 1. maja 2014 uporabljale za rudnike, ki so 1. maja 2008 že obratovali (tj. vključno z rudnikoma družbe Iberpotash).
- (59) Vendar sta pred začetkom uporabe kraljevega odloka št. 975/2009, s katerim je bila prenesena direktiva o rudarskih odpadkih, dovoljenja, sanacijske načrte in garancije v primeru rudarskih družb v Kataloniji urejala zakon št. 12/1981 o določitvi dodatnih ukrepov za varstvo naravnih območij, na katera vplivajo rudarske dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: zakon št. 12/1981) ⁽¹¹⁾, in odlok št. 202/1994 o uvedbi meril za določitev garancij v zvezi s sanacijskimi programi za rudarske dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: odlok št. 202/1994) ⁽¹²⁾. V skladu s členom 8(2) zakona št. 12/1981 bi bilo treba finančno garancijo določiti ob upoštevanju območja, na katero vpliva sanacija, in/ali skupnih stroškov take sanacije. Člen 2 odloka št. 202/1994 določa znesek na hektar za različne standardne sanacijske ukrepe in navaja, da je treba za morebitne druge posebne ukrepe pri znesku upoštevati njihove stroške ⁽¹³⁾. Poleg tega člen 3 odloka št. 202/1994 določa, da bi bilo treba za rudarske dejavnosti, ki niso umeščene na naravna območja posebnega interesa (vključno z rudnikoma družbe Iberpotash), znesek, dobljen na podlagi člena 2, znižati za 50 %.

Zneski finančnih garancij, določeni za družbo Iberpotash

- (60) Družba Iberpotash je na podlagi teh nacionalnih pravil od Generalitat de Catalunya 9. novembra 2006 dobila dovoljenje za opravljanje dejavnosti pridobivanja kalijevega oksida v rudniku Súria, 28. aprila 2008 pa je tako dovoljenje dobila za rudnik Balsareny/Sallent. Ti dovoljenji sta posamični upravni odločbi, s katerima sta finančni garanciji določeni na 1 130 128 EUR za rudnik Balsareny/Sallent in na 773 682,28 EUR (v letu 2008 zvišana na 828 013,24 EUR) za rudnik Súria. Ta zneska garancij sta bila revidirana šele leta 2015, ko so španski organi predlagali bistveno višji ravni, in sicer 6 979 471,83 EUR za rudnik Balsareny/Sallent (veljavna šele po odobritvi višjega sodišča Katalonije decembra 2016 – glej spodaj) in 6 160 872,35 EUR za rudnik Súria (veljavna od maja 2015). Zneska garancij sta bila določena s posameznima in posebnima odločbama, ki ju je sprejela Generalitat in sta naslovljeni na družbo Iberpotash.

Dokaz, da sta bila zneska garancij za družbo Iberpotash nižja, kot se je zahtevalo

- (61) V zvezi s tem je treba poudariti, da morajo pristojni okoljski organi zneske finančnih garancij najprej določiti in odobriti na podlagi nacionalnih ali regionalnih pravil, ki se uporabljajo v obravnavani zadevi. Čeprav je Komisija odgovorna za zagotovitev pravnega prenosa in izvajanja direktive o rudarskih odpadkih, ki se za finančne garancije družbe Iberpotash uporablja od 1. maja 2014, ta direktiva državam članicam pušča precejšen manevrski prostor pri določitvi natančnega zneska garancij. Iz tega razloga Komisija ni izvedla svoje ocene pravih ravni finančnih garancij v skladu z direktivo o rudarskih odpadkih, temveč svojo presojo omejuje na oceno obstoječih dokazov o nezadostnosti finančnih garancij. Več dokazov namreč kaže, da je bil znesek finančnih garancij, kot so ga javni organi določili leta 2006 in 2008, dejansko nižji, kot se je zahtevalo z veljavno zakonodajo.

⁽¹¹⁾ Ley 12/1981, de 24 de diciembre, por la que se establecen normas adicionales de protección de los espacios de especial interés natural afectados por actividades extractivas.

⁽¹²⁾ Decreto 202/1994, de 14 de junio, por el que se establecen los criterios para la determinación de las fianzas relativas a los programas de restauración de actividades extractivas.

⁽¹³⁾ Glej člen 2(4)(h) odloka št. 202/1994.

- (62) Kar je najpomembnejše, višje sodišče Katalonije (Tribunal Superior de Justicia de Cataluña) je 11. oktobra 2011 razsodilo, da je bil znesek finančne garancije za jaločišče Cogulló družbe Iberpotash na območju njenega rudnika Balsareny/Sallent v višini 585 153 EUR nižji od zahtevanega. V sodbi je ugotovljeno, da znesek garancije ne upošteva pravnih in regulativnih parametrov, določenih z nacionalno zakonodajo, pri čemer se sklicuje zlasti na člen 8(2) zakona št. 12/1981 in odlok št. 202/1994. V sodbi je navedeno, da lahko sodišče, tudi če ni neizpodbitnih dokazov („una prueba concluyente determinada“) o pravilnosti zneska garancije, ugotovi, da je znesek garancije, določen na samo 585 153 EUR, očitno v nasprotju z navedenimi zakonskimi določbami. Sodišče je tako razglasilo, da garancija ni zadostna in ni v skladu z veljavno zakonodajo, in od španskih organov zahtevalo, naj določijo nov znesek finančne garancije. Ta sodba je bila v pritožbenem postopku v celoti potrjena s sodbo vrhovnega sodišča (Tribunal Supremo) z dne 9. julija 2014. Nazadnje, kot ugotavljajo španski organi, je višje sodišče Katalonije s sklepom z dne 14. decembra 2016 potrdilo, da je novi predlagani znesek v višini 6 979 471,83 EUR za celotno območje rudnika Balsareny/Sallent ustrezen.
- (63) Komisija glede na nacionalno sodbo višjega sodišča Katalonije z dne 11. oktobra 2011, s katero so bila merodajno razložena zadevna nacionalna pravila, šteje za dokazano, da je bil prvotni znesek finančne garancije za območje rudnika Balsareny/Sallent družbe Iberpotash, ki je bil leta 2006 določen na 1 130 128 EUR (kar vključuje 585 153 EUR za jaločišče Cogulló), znatno nezadosten. Višje sodišče Katalonije je s sklepom iz leta 2016 potrdilo, da bi moral biti skupni znesek za rudnik Balsareny/Sallent dejansko vsaj šestkrat višji, najverjetneje pa celo višji za obdobje pred najavo načrta Phoenix v letu 2011 – glej uvodne izjave 73, 80 in 81 v nadaljevanju.
- (64) Čeprav v zvezi z garancijo za rudnik Súrria ni nobene podobne sodne odločbe, obstajajo prepričljivi dokazi, da bi bila ugotovitev o jasni nezadostnosti ravni garancije v morebitnem sodnem postopku enako verjetna. V znesku prvotne garancije v višini 773 682,28 EUR (v letu 2008 zvišan na 828 013,24 EUR) je sorazmerno upoštevano dejstvo, da je rudnik Súrria manjši od rudnika Balsareny/Sallent, kar zadeva količino nakopičenih odpadkov in skupno površino jaločišč⁽¹⁴⁾. Poleg tega se je garancija za rudnik Surria bistveno zvišala na 6 160 872,35 EUR hkrati z garancijo za rudnik Balsareny/Sallent (tj. šele po sklepu sodišča in njegovi potrditvi v pritožbenem postopku) in v še večjem deležu (več kot sedemkrat višja). Ker torej ni drugih dejavnikov, ki bi pojasnjevali razliko med zneskoma garancij za rudnik Súrria in za rudnik Balsareny/Sallent, se lahko tudi znesek garancije za rudnik Súrria šteje za nezadosten.
- (65) Španski organi in družba Iberpotash v svojih stališjih potrjujejo, da je garancija za jaločišče El Cogulló po mnenju višjega sodišča Katalonije nezadostna. Presoja sodišča poskušajo omiliti, pri čemer trdijo: (i) da je sodišče priznalo, da razlogi za tako stanje vsaj deloma segajo nazaj v leto 1929, (ii) da je sodišče priznalo, da nima neizpodbitnih dokazov, in (iii) da sodišče domnevno ni našlo nobene konkretne kršitve posamezne pravne norme. Vendar nobena od teh trditev v zvezi s sodbo ne vpliva na ugotovitev o nezadostnosti garancije. Dejstvo, da so španski organi po potrditvi sodbe v pritožbenem postopku dejansko ponovno preučili znesek garancije in ga predložili v odobritev sodišču, potrjuje pomembnost sodbe. Poleg tega so v sodbi z dne 11. oktobra 2011 izrecno navedene upoštevne zakonodajne določbe iz člena 8(2) zakona št. 12/1981 in odloka št. 202/1994.
- (66) Poleg uradne ugotovitve nacionalnega sodišča je preiskava razkrila še več drugih dokazov, ki potrjujejo ugotovitev, da je bila prvotna raven finančnih garancij neupravičeno nizka.
- (67) Prvič, tretje osebe so predložile uradne zapisnike obravnave pred okoljskim odborom katalonskega parlamenta z dne 2. oktobra 2013, ki vsebujejo izrecne izjave generalnega direktorja za okolje pri Generalitat de Catalunya, da so bile garancije očitno nezadostne. Generalni direktor je predlagal, naj potrebni znesek garancije po možnosti znaša do 200 milijonov EUR. Čeprav v zapisnikih politične razprave v parlamentu ni ustrezne utemeljitve navedenega zneska in jih je treba zato obravnavati previdno, pa obseg in razlika v primerjavi z dejanskim zneskom dejansko potrjujeta ugotovitve strokovnjakov s tega področja, ki so menili, da je bil znesek garancij, določenih v letih 2006 in 2008, očitno nezadosten.

⁽¹⁴⁾ Glede na študijo ERF, ki jo je predložil pritožnik (glej uvodno izjavo 68), je leta 2011 delujoče jaločišče na območju rudnika Balsareny/Sallent (El Cogulló) imelo 35 hektarjev površine in 41 Mt odloženih odpadkov, delujoče jaločišče na območju rudnika Surria (El Fusteret) pa je imelo 27 hektarjev površine in 22 Mt odloženih odpadkov.

- (68) Drugič, pritožnik je predložil študijo iz avgusta 2012, ki jo je naročil pri okoljskih strokovnjakih (v nadaljnjem besedilu: študija ERF). Študija je strokovna raziskava, s katero se analizirajo in zberejo izčrpne obstoječe informacije (pravne in akademske informacije ali informacije na podlagi tržne raziskave) o zadevni temi. V študiji ERF sta se analizirala obstoječe stanje, kar zadeva vpliv rudnikov družbe Iberpotash na okolje, in predviden prihodnji razvoj, kar zadeva skupno količino materiala, nakopičenega na jaloviščih. Ugotovljeno je bilo, da so vplivi jalovišč na okolje precejšnji in naj bi se v prihodnosti še povečali.
- (69) V študiji ERF je bilo na podlagi razpoložljivih informacij ocenjeno naslednje gibanje količin odpadkov, nakopičenih na jaloviščih rudnikov Suria in Sallent do ustitve rudarskih dejavnosti v letu 2035:

Preglednica 1

Ocenjeno gibanje količine odpadkov na jaloviščih rudnikov Suria in Sallent

	Količina v letu 2012 (v kt)	Neto letno povečanje količine (v kt/leto)	Količina v letu 2035 (v kt)
Sallent	41 000	1 454	74 531
Suria	22 000	525	33 895
SKUPAJ	63 000	1 979	108 426

- (70) Poleg tega so v študiji ERF analizirane morebitne možnosti za sanacijo jalovišč, vključno z: (i) zasipanjem odpadnega materiala v podzemnih rudnikih, (ii) raztapljanjem soli, vsebovane v jaloviščih, s črpanjem vode in odlaganjem dobljene slane bodisi v morje bodisi pod zemljo, ali (iii) prekritjem jalovišč z materialom, ki preprečuje pronicanje deževnice in izpiranje soli v okolje. Ugotovljeno je bilo, da je v primeru območij rudnikov družbe Iberpotash najprimernejša metoda prekritja jalovišč. Gre za razmeroma preprosto in dobro poznano metodo, saj je bila uporabljena že večkrat, celo s strani samih katalonskih organov. Poleg tega je to za javne uprave najustreznejša metoda sanacije, kadar rudarska družba ne izpolni svojih obveznosti, saj v nasprotju z drugimi metodami ne zahteva dodatne namestitve pomembne industrijske infrastrukture. V študiji ERF so zato izračunani pričakovani stroški sanacije območij rudnikov družbe Iberpotash s prekritjem jalovišč.
- (71) Izračun pričakovanih stroškov temelji na analizi stroškov na enoto za posamezne komponente prekritja jalovišča na podlagi tržne raziskave, ki so jo strokovnjaki izvedli pri ponudnikih različnih zadevnih del in blaga, in uporabe podatkov o določanju cen iz leta 2012, ki jih je objavil katalonski inštitut za tehnologijo in gradnjo (Institut de Tecnologia de la Construcció de Catalunya – ITEC). Za primerjavo so v študiji uporabljeni tudi skupni stroški sanacije za različne možnosti sanacije, kot so bili ocenjeni v študiji, ki jo je leta 2001 skupina Symonds Group pripravila za GD za okolje Evropske komisije ⁽¹⁵⁾. Vključuje tudi stroške vzdrževanja in nadzora prekritih jalovišč še deset let po prekritju. Stroški na enoto so se nato uporabili za ocenjeno količino odpadnega materiala na jaloviščih v treh različnih obdobjih: (i) dejanske količine v letu 2012, (ii) pričakovane količine v letu 2015 (leto, ko naj bi se začela proizvodnja soli iz odpadnega materiala v novem obratu na območju rudnika Suria), in (iii) pričakovane količine v letu 2035 (ko naj bi bile rudarske dejavnosti družbe Iberpotash ustavljene). Dobljeni skupni stroški sanacije v teh obdobjih so povzeti v naslednji preglednici:

Preglednica 2

Ocenjeni stroški sanacije glede na študijo ERF

Leto	Ocenjeni stroški sanacije (v milijonih EUR)		
	Suria	Balsareny/Sallent	Skupaj
2012	24,8	46,2	71,0

⁽¹⁵⁾ A study of the costs of improving management of mine waste (Študija stroškov izboljšanja ravnanja z rudarskimi odpadki), Symonds Group v sodelovanju s COWI, poročilo za GD za okolje, Evropska komisija, končno poročilo iz oktobra 2001.

Leto	Ocenjeni stroški sanacije (v milijonih EUR)		
	Suria	Balsareny/Sallent	Skupaj
2015	26,9	52,3	79,2
2035	38,2	83,8	122,0

- (72) Na tej podlagi je v študiji ERF ugotovljeno, da znesek finančne garancije na podlagi novih zakonodajnih pravil iz kraljevega odloka št. 975/2009 nikakor ne bi smel biti nižji od osnovnih stroškov sanacije v letu 2012, ki so znašali 71 milijonov EUR za oba rudnika, tako da bi moral njen ustrezni znesek ob upoštevanju skupnih stroškov v prihodnosti znašati približno 100 milijonov EUR.
- (73) Nazadnje, v študiji ERF je analiziran vpliv načrtovanega pridobivanja in trženja soli v jaloviščih na podlagi nedavno napovedanega načrta Phoenix, ki se je začel izvajati leta 2012. Ob upoštevanju različnih scenarijev, kar zadeva pričakovano proizvodnjo kalijevega oksida in soli v prihodnje (vključno z najambicioznejšimi načrti družbe Iberpotash, da bo na leto prodala 1,5 milijona ton soli), je v študiji ERF ugotovljeno, da bi se v katerem koli od navedenih scenarijev z načrtom Phoenix zgolj upočasnila in ne ustavila stalna letna rast skupne količine odpadnega materiala, nakopičenega na območjih rudnikov družbe Iberpotash. V najbolj optimističnem scenariju bi načrt Phoenix privedel do zmanjšanja skupne količine odpadnega materiala, odloženega na jaloviščih, na 1 213 kt na leto (v primerjavi s 1 979 kt na leto brez načrta Phoenix). Čeprav je vpliv načrta Phoenix torej občuten, saj se za skoraj 40 % zmanjša letno kopičenje odpadkov, se v študiji ERF ugotavlja, da načrta Phoenix ni mogoče šteti za samozadosten sanacijski ukrep, temveč je bolj blažilni dejavnik, saj bo le upočasnil rast obstoječih jalovišč, ne pa jih tudi odpravil.
- (74) Družba Iberpotash trdi, da študija ERF ne more biti podlaga za izračun zneska garancije, saj se v njej priznava, da ne temelji na ustreznih določbah odloka št. 202/1994, ter vsebuje več nenatančnih in nepravilnih navedb in podatkov.
- (75) Komisija priznava, da študija ne upošteva ustreznih določb odloka št. 202/1994 in je bolj osredotočena na pogoje iz kraljevega odloka št. 975/2009, s katerim je bila prenesena direktiva o rudarskih odpadkih, pri čemer se osredotoča na pričakovane stroške sanacije. Vendar njeni rezultati, iz katerih so razvidni ocenjeni stroški sanacije območij posameznih rudnikov družbe Iberpotash, temeljijo na zanesljivi metodologiji in razumnih predpostavkah, kot so opisane v uvodnih izjavah od 68 do 73, tako da je dejansko upoštevana za izračun garancij tudi na podlagi odloka št. 202/1994. To dokazuje zlasti člen 2(4)(h) odloka št. 202/1994, ki se sklicuje na stroške drugih posameznih sanacijskih ukrepov, ki so morda potrebni, tako da izračun ni omejen na ukrepe, ki so posamično naštet v predhodnih točkah člena 2 ⁽¹⁶⁾.
- (76) Poleg tega je pomen obsega škode za okolje in pričakovanih stroškov sanacije vsaj implicitno razviden tudi iz besedila sodbe višjega sodišča Katalonije z dne 11. oktobra 2011, v kateri je glede zneska finančnih garancij navedeno, da: „je ključna in osrednja določba člen 8(2) zakona št. 12/1981 [...], ki določa, da je treba v vsakem primeru znesek v zvezi s sanacijo določiti glede na območje, na katero vpliva sanacija, skupne stroške sanacije ali na podlagi obeh teh meril [...] (el precepto cardinal y central del caso es el artículo 8.2 de Ley 12/1981[...] al disponer que en cualquier caso, en lo referente a la restauración, la cuantía debe fijarse en función de la superficie afectada por la restauración, por el coste global de la restauración o por ambos aspectos conjuntamente [...])“, na podlagi tega pa je ugotovljeno, da dovoljenje ni v skladu z veljavnim pravom, saj „garancije v tem primeru niso bile določene v skladu z zakonskimi omejitvami [...] (no ha establecido una fianza ajustada al caso en los límites legales [...])“. Nazadnje, taki pričakovani stroški sanacije so očitno pomembni za izračun garancije v skladu s členom 43 kraljevega odloka št. 975/2009, ki se je za družbo Iberpotash uporabljal od 1. maja 2014.
- (77) Poleg tega Komisija ugotavlja, da razen splošnih očitkov zaradi domnevno nenatančnih in nepravilnih predpostavk iz študije ERF niti španski organi niti družba Iberpotash teh domnevnih nenatančnosti in nepravilnih domnev ne opredeljujejo oziroma ne navajajo konkretnih argumentov ali predlagajo svoje alternativne ocene skupnih stroškov sanacije za območji rudnikov družbe Iberpotash.

⁽¹⁶⁾ Zdi se, da ustreznost uporabe člena 2(4)(h) odloka št. 202/1994 v zvezi s tem potrjujejo tudi pripombe družbe Iberpotash k sklepu o začetku postopka (glej zlasti odstavek 68 pripomb).

- (78) Španski organi trdijo, da so se pri zneskih garancij upoštevala merila na podlagi nacionalnega prava, pri čemer so se upoštevali pričakovani stroški v skladu s takratnim sanacijskim načrtom. Poleg tega je družba Iberpotash predložila svojo strokovno študijo, da bi dokazala, da je bila garancija zadostna glede na obe merili, navedeni v nacionalni zakonodaji, tj. velikost zadevnega območja in pričakovane stroške sanacije.
- (79) Kot pa je bilo pojasnjeno zgoraj, skladnost z merili iz nacionalne zakonodaje očitno ni bila potrjena z odločbo sodišča. Poleg tega so bili ukrepi, vsebovani v sanacijskem načrtu in upoštevani v študiji, ki jo je predložila družba Iberpotash, omejeni na izgradnjo obodnih kanalov, bazenov za zbiranje slanice ob dežju in podobne ukrepe, namenjene omejevanju onesnaženja, vendar očitno niso privedli do trajne sanacije jalovišč. Študija torej ne vključuje ustreznih sanacijskih ukrepov za izračun pričakovanih stroškov, niti jih količinsko ne opredeljuje. Ker so pričakovani dejanski stroški sanacije pomembni za izračun finančne garancije tako na podlagi katalonske zakonodaje (glej uvodno izjavo 75) kot tudi zakonodaje Unije, ugotovitve študije, ki jo je predložila družba Iberpotash, ne morejo biti podlaga za izračun celotnega in pravnega zneska garancij. Kot poleg študije ERF kažejo tudi primeri podobnih jalovišč v Franciji ali Nemčiji ⁽¹⁷⁾, taka sanacija običajno vključuje bodisi (a) popolno odstranitev jalovišč (npr. z zasutjem materiala pod zemljo), (b) bodisi postopno razsoljevanje jalovišča s črpanjem vode vanj in zbiranjem dobljene slanice, (c) bodisi s trajnim prekritjem jalovišč. Vendar so ti ustrezni sanacijski ukrepi bistveno dražji od izgradnje obodnih kanalov, bazenov za zbiranje deževnice ob dežju in podobnih ukrepov, ki so namenjeni zgolj omejevanju onesnaženja. To dokazujejo tudi stroški prekritja jalovišča Vilafruns, ki so znašali 7,9 milijona EUR (pri čemer niso vključeni letni stroški vzdrževanja). Glede na to, da je jalovišče Vilafruns s približno 3 milijoni ton slanega materiala majhno v primerjavi z delujočim jaloviščem Cogulló (Balsaren/Salent) z 41 milijoni ton ali jaloviščem Fusteret (Suria) z 22 milijoni ton, bodo skupni stroški sanacije teh delujočih rudnikov in prekritja zadevnih jalovišč verjetno bistveno višji od stroškov za jalovišče Vilafruns.
- (80) Poleg tega družba Iberpotash trdi, da se bo količina odpadkov na jaloviščih bistveno zmanjšala zaradi načrta Phoenix, ki ga je napovedala v letu 2011 in je namenjen predelavi odpadkov na jaloviščih za pridobivanje industrijske soli, ki naj bi se prodajala na trgu. Družba Iberpotash namerava v okviru tega projekta zgraditi obrat za vakuumsko pridobivanje soli iz odpadnega materiala, ki ga proizvede pri rudarskih dejavnostih, in to sol prodajati na trgu. Pričakuje, da bo na začetku letno prodala približno 750 000 ton soli, pozneje pa načrtuje to količino povečati na največ 1,5 milijona ton soli na leto.
- (81) Čeprav bi se z načrtom za predelavo in trženje vsaj dela odpadnega materiala načeloma lahko zmanjšala obseg in slanost jalovišč ter tako tudi znižali pričakovani stroški njihove sanacije, je družba Iberpotash ta načrt napovedala šele leta 2011, njegovo izvajanje, ki se je začelo leta 2012, pa se še ni končalo. Zato je jasno, da se načrt Phoenix ne bi smel upoštevati pri določitvi zneska garancij v letih 2006 in 2008, ker je bil takrat še vedno preveč negotov.

Sklepna ugotovitev o obstoju selektivne gospodarske prednosti

- (82) Komisija glede na navedeno ugotavlja, da zbrani dokazi in predložena strokovna poročila potrjujejo ugotovitev nacionalnega sodišča, da sta bila prvotna zneska finančnih garancij očitno nezadostna za zagotovitev pravilne sanacije.
- (83) Komisija zato ugotavlja, da sta bili finančni garanciji, ki so ju španski organi določili v letih 2006 in 2008, dejansko nižji od ravni, ki se običajno zahteva v skladu z veljavno nacionalno zakonodajo. Družbi Iberpotash je bila tako dodeljena gospodarska prednost v obliki nižjih bančnih provizij, ki se letno plačujejo za finančno garancijo. Ker so po navedbah družbe Iberpotash njene bančne provizije za garancije znašale 1 % zneska garancij na leto, so se zaradi bistveno nižje skupne ravni garancij ustrezno znižale zadevne bančne provizije, ki jih plačuje družba Iberpotash, tako da so se znižali njeni stroški v primerjavi z drugimi upravljavci, katerih garancije so morale biti v skladu z zakonodajo. Komisija zato meni, da je družba Iberpotash uživala gospodarsko prednost zaradi znižane ravni finančnih garancij.
- (84) Trditve španskih organov in družbe Iberpotash, da javni organi družbi Iberpotash zaradi stroge uporabe zadevnih pravil niso dodelili nobene prednosti ali prednostne obravnave, ni mogoče sprejeti, saj je bilo zgoraj dokazano, da

⁽¹⁷⁾ Glej na primer letno poročilo nemške družbe za pridobivanje kalijevega oksida K+S Kali GmbHfor iz leta 2015, str. 48 (<http://www.k-plus-s.com/en/archiv/finanzberichte.html>), sanacijske metode, ki so se uporabljale za alžaske jalovišča, kot so opisane v dokumentu ACA, ki je predložen kot Priloga 2 k stališču španskih organov z dne 19. aprila 2016, ali knjigo nemškega strokovnjaka Henryja Raucheja: Die Kaliindustrie im 21. Jahrhundert, Springer-Verlag Berlin Heidelberg 2015, <https://mining-report.de/blog/henry-rauche-die-kaliindustrie-im-21-jahrhundert/>.

je bila zaradi teh odločitev javnih organov raven finančnih garancij nižja, kot se običajno zahteva. Poleg tega trditev, da je bila katalonska zakonodaja dejansko strožja od podobnih pravil na ravni države ali v drugih španskih pokrajinah, je brezpredmetna, ker so taki stroški odvisni od območja, pravila, ki jih je bilo treba upoštevati v zvezi s finančnimi garancijami, ki jih je morala zagotoviti družba Iberpotash, pa so bila pravila, ki so veljala v Kataloniji, kjer so bila jalovišča. Javni organi so družbi Iberpotash dovolili ohraniti nižje finančne garancije, kot so se običajno zahtevale s katalonsko zakonodajo, ki se je zanjo uporabljala, zato je prejela selektivno prednost v obliki nižjih bančnih provizij za nižje garancije v primerjavi z drugimi upravljavci v podobnem položaju.

- (85) Komisija tako ugotavlja, da je bila z ukrepom 1 družbi Iberpotash dodeljena selektivna gospodarska prednost.

5.1.1.2 *Prenos državnih sredstev*

- (86) Kar zadeva merilo državnih sredstev, pritožnik trdi, da (lahko) prenizka garancija, ki ne pokriva vseh sanacijskih stroškov, pomeni prenos državnih sredstev. Domnevno naj bi to vključevalo tveganje, da bo morala, če družba Iberpotash ne bo izpolnila svojih obveznosti v zvezi s sanacijo območij svojih rudnikov, te stroške kriti država. Pritožnik se sklicuje na odločitev Komisije v zadevi Georgsmarienhütte ⁽¹⁸⁾, v kateri je ta ugotovila, da izvzetje proizvajalca jekla iz okoljskih obveznosti, kar zadeva recikliranje in odlaganje industrijskega prahu, pomeni državno pomoč.
- (87) Španski organi in družba Iberpotash trdijo, da bi, tudi če bi bila garancija nižja od zahtevane, za družbo Iberpotash še vedno veljala splošna obveznost, da sanira območja svojih rudnikov, in da bi morala plačati stroške take sanacije. Ti stroški nikakor niso omejeni z zneskom finančne garancije. Država torej družbe Iberpotash ne razbremenjuje finančnih obveznosti. Poleg tega je vsakršno tveganje, da družba Iberpotash v prihodnje ne bo mogla kriti vseh teh stroškov in bo morala država posredovati z državnimi sredstvi, izjemno majhno in glede na trden finančni položaj matične družbe družbe Iberpotash ni verjetno. Španski organi trdijo, da ima družba Iberpotash, če v prihodnje ne bo izpolnila teh obveznosti, v Španiji dovolj premoženja, ki bi ga lahko organi zasegli, da bi se pokrili stroški sanacije.
- (88) Komisija opozarja, da se sporne garancije v tej zadevi v okviru pravil o državni pomoči ne preiskujejo v zvezi z zneskom provizije, ki bi se mu izdajatelj garancije (tj. zasebna banka, ne država) morda odpovedal glede na prevzeto tveganje ali izpostavljenost, temveč v zvezi s tveganjem za državo, če je znesek garancije nižji od dejanskih stroškov okoljske škode in če družba, ki je prejela garancijo, ne bo plačala ali ne bo mogla plačati celotnih stroškov sanacije.
- (89) Kar zadeva precedenčni primer, na katerega je opozoril pritožnik, se je zadeva Georgsmarienhütte bistveno razlikovala, saj je dežela Spodnja Saška nedvomno prevzela odgovornost za odlaganje prahu in je dejansko plačala 64,64 milijona DEM za tako odlaganje. V obravnavani zadevi ne gre za to, saj je družba Iberpotash ne glede na znesek garancije še naprej odgovorna za sanacijo območij svojih rudnikov, španski organi pa se še niso zavezali, da bodo namesto nje plačali kakršne koli stroške sanacije. Zadeve Georgsmarienhütte torej ni mogoče uporabiti kot precedenčni primer za obravnavano zadevo.
- (90) Finančna garancija družbe Iberpotash je zagotovljena v obliki bančne garancije, ki državi ni prosto na voljo. Uporabi se lahko le za ukrepe, ki so strogo opredeljeni z zakonom, zlasti za financiranje odstranjevanja odpadkov, sanacijo območja rudnika in druge okoljske ukrepe, če družba Iberpotash ne izpolni svojih okoljskih obveznosti. Država ne dobi obresti na sredstva garancije niti katere koli druge finančne ugodnosti, ki bi se v primeru nižjega zneska garancije zmanjšala. Poleg tega država še ni bila v položaju, ko bi morala garancijo uporabiti za katerega od zgoraj navedenih namenov. Čeprav znižani znesek garancije do zdaj še ni imel dejanskega učinka na državna sredstva, pa to samo po sebi ne izključuje obstoja potencialnega učinka na državna sredstva zaradi povečanega tveganja države, da bo morala v prihodnje porabiti svoja sredstva.
- (91) Ustvarjanje dejanskega tveganja, da bo državi v prihodnje naloženo dodatno breme, namreč zadostuje za opredelitev državne pomoči v skladu s členom 107(1) Pogodbe ⁽¹⁹⁾. Sodišče je tudi odločilo, da za izpolnitev tega merila ni nujno, da sta povezava ukrepa državne pomoči z državnimi sredstvi in njegov učinek nanje neposredna.

⁽¹⁸⁾ Odločba Komisije 1999/227/ESPJ z dne 29. julija 1998 o pomoči, ki jo je dežela Spodnja Saška (Nemčija) odobrila družbi Georgsmarienhütte GmbH (UL L 83, 27.3.1999, str. 72).

⁽¹⁹⁾ Glej tudi zadevo C-200/97, Ecotrade, ECLI:EU:C1998:579, zlasti točko 41.

- (92) Take finančne garancije so namenjene prav zagotovitvi, da imajo rudarske družbe prihranjena zadostna sredstva za kritje prihodnjih stroškov sanacije, ne glede na to, v kakšnem finančnem položaju bi se lahko znašle v (pogosto precej oddaljeni) prihodnosti. Zato je jasno, da če je znesek garancije bistveno nižji od pričakovanih stroškov sanacije, obstaja vsaj povečano tveganje, da bo to lahko v prihodnje vplivalo na državna sredstva. Tveganje morebitnih stroškov za javni proračun je nedvomno večje, kot če bi bil znesek garancije pravilno določen v skladu z veljavno zakonodajo ob ustreznem upoštevanju pričakovanih stroškov sanacije. Če so ta sredstva bistveno nižja od potrebnih, bi bilo treba z državnimi sredstvi nazadnje pokriti večji del teh stroškov, če družba Iberpotash iz katerega koli razloga tega ne bi bila pripravljena ali zmožna storiti. Poleg tega v primeru nezmožnosti družbe Iberpotash, da v prihodnje plača stroške sanacije, domnevna možnost španskih organov, da zasežejo njeno premoženje, verjetno ne bo prinesla veliko dodatnih sredstev, saj sta edino premoženje družbe Iberpotash (in celotne skupine ICL) v Španiji njena rudnika kalijevega oksida. Ko pa bosta rudnika kalijevega oksida zaprta, bo vrednost tega premoženja vprašljiva.
- (93) Dejstvo, da bi morala država vskočiti za svoj račun, če družba Iberpotash ne bi bila pripravljena ali zmožna sprejeti potrebnih sanacijskih ukrepov v zvezi s svojimi jalovišči, je dobro uveljavljeno v veljavni zakonodaji.
- (94) Prvič, v skladu s členom 102 zakona št. 39/2015 ⁽²⁰⁾ lahko država sprejme ukrepe namesto stranke, ki je pravno odgovorna za sprejetje takih ukrepov. Španija bi morala (i) družbi Iberpotash ukazati sprejetje izrecno opredeljenih ukrepov; (ii) družbo Iberpotash obvestiti, da bo uprava v nasprotnem primeru take ukrepe sprejela sama in za kakšno ceno; (iii) izvesti take ukrepe in (iv) poskušati izterjati stroške od družbe Iberpotash, kar po definiciji ne bo mogoče, če mora Španija uveljaviti nezadostno finančno garancijo. Čeprav odločitev za to uradno ni obvezna, pa Španija, če družba Iberpotash ne izpolni obveznosti za sanacijo svojih rudnikov, ne bi imela druge možnosti, kot da za tako sanacijo plača vnaprej, saj sicer ne bi izpolnila lastnih obveznosti.
- (95) Drugič, kot je navedeno v uvodni izjavi 13, bi lahko Španija kršila svoje obveznosti na podlagi direktive o rudarskih odpadkih in okvirne direktive o vodah. Če bi torej družba Iberpotash po izčrpanju mineralnih virov svoja rudnika opustila in ju ne bi sanirala, bi bilo to, da bi Španija sama plačala odstranitev jalovišč ali enako učinkovito sanacijo, glede na nezadostno garancijo edini način, da bi izpolnila svoje obveznosti na podlagi navedenih direktiv in se po možnosti izognila dnevnim denarnim kaznim, ki bi jih naložilo Sodišče Evropske unije.
- (96) Tretjič, v skladu z določbami španskega zakona št. 27/2006 z dne 18. julija 2006 ⁽²¹⁾ je mogoče španske organe prisiliti k izpolnitvi obveznosti na podlagi okoljske zakonodaje. Katera koli nevladna organizacija, ki izpolnjuje merila iz zakona št. 27/2006, lahko v primeru okoljske kršitve, navedene v členu 18(1) zakona št. 27/2006 (npr. vključno s kršitvami obveznosti na področju varstva voda), vložijo tožbo na sodišču in tako upravo prisili k izpolnitvi okoljskih obveznosti.
- (97) Četrthi, v členu 6(3) Direktive 2004/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²²⁾ je navedeno, da kadar upravljavec, odgovoren za sprejetje sanacijskih ukrepov v zvezi z okoljsko škodo, ne izpolni svojih obveznosti, lahko pristojni organ v skrajnem primeru sam sprejme take ukrepe. Podobno lahko pristojni organ v skladu s členom 5(3), če tega ne stori zadevni upravljavec, sprejme potrebne preventivne ukrepe, da odpravi neposredno nevarnost okoljske škode. Če družba Iberpotash po zaprtju svojih rudarskih dejavnosti ne bo sprejela potrebnih sanacijskih ukrepov, lahko nesanirana jalovišča postanejo neposredna nevarnost za okolje, tako da bodo v skrajnem primeru potrebni sanacijski ali preventivni ukrepi pristojnih javnih organov.
- (98) Nazadnje, španski organi sami navajajo ⁽²³⁾, da lahko Administración de la Generalitat v skladu s členom 9 zakona št. 12/1981, če upravljavec ne izpolni obveznosti, te ukrepe prisilno izvrši na stroške upravljavca. Kot navajajo, v praksi uprava izvede ustrezne ukrepe, ki se nato financirajo iz finančne garancije ali, če garancija ne zadostuje, iz prodaje premoženja upravljavca. Zato je javna uprava, če je finančna garancija bistveno nižja od

⁽²⁰⁾ Ley 39/2015, de 1 de octubre, del Procedimiento Administrativo Común de las Administraciones Públicas: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2015-10565&p=20151002&tn=1#a99>.

⁽²¹⁾ Ley 27/2006, de 18 de julio, por la que se regulan los derechos de acceso a la información, de participación pública y de acceso a la justicia en materia de medio ambiente.

⁽²²⁾ Direktiva 2004/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o okoljski odgovornosti v zvezi s preprečevanjem in sanacijo okoljske škode (UL L 143, 30.4.2004, str. 56).

⁽²³⁾ Glej zlasti odstavek 11 stališč španskih organov glede pripomb tretje osebe, predloženih 27. julija 2016.

zahtevane, izpostavljena tveganju, da premoženje upravljavca ne bo zadostovalo za financiranje ustreznih ukrepov, ki jih je izvedla. To potrjuje, da se zaradi prenizke finančne garancije poveča tveganje, da sanacijski ukrepi, ki jih sprejme uprava, ne bodo zadostno pokriti s premoženjem upravljavca (zlasti kadar nima drugih dejavnosti v Španiji, kot v primeru družbe Iberpotash) in jih bo treba plačati iz javnih sredstev.

- (99) Zato raven garancij, ki je bistveno nižja od potrebne, kot se zahteva po zakonu, državo izpostavi dejanskemu tveganju dodatne obremenitve njenih sredstev. Povečano tveganje dodatne obremenitve države je torej dovolj konkretno, da zaradi pretirano nizke finančne garancije vsaj potencialno vpliva na državna sredstva.
- (100) Raven finančnih garancij, ki naj bi ju zagotovila družba Iberpotash, je bila določena z upravnima odločbama Generalitat de Catalunya o odobritvi dovoljenj za njeno opravljanje dejavnosti pridobivanja kalijevega oksida. Glede na to, da pojem država (članica) za namene uporabe člena 107(1) PDEU vključuje vse ravni javnih organov, ne glede na to, ali gre za nacionalni, regionalni ali lokalni organ, je mogoče odločitev za uporabo znižane ravni finančnih garancij pripisati državi.
- (101) Zato Komisija ugotavlja, da je ukrep 1 vključeval prenos državnih sredstev in ga je mogoče pripisati državi.

5.1.1.3 *Morebitno izkrivljanje konkurence*

- (102) Komisija meni, da lahko znižani stroški družbe Iberpotash zaradi nižje ravni finančnih garancij, kot se zahteva z zadevno zakonodajo, izkrivljajo konkurenco na trgih, na katerih deluje družba Iberpotash – večinoma trgov kalijevega oksida in soli. Kot je pojasnjeno v nadaljevanju (glej uvodno izjavo (110) in naslednje), je to znižanje stroškov v zadevnem obdobju znašalo približno 1,8 milijona EUR, tako da v nasprotju s trditvami španskih organov ni bilo zanemarljivo.
- (103) Poleg tega dejstvo, da je družba Iberpotash edina španska proizvajalka kalijevega oksida, ne izključuje morebitnega izkrivljanja konkurence, saj je zadevni geografski trg nedvomno večji od španskega nacionalnega trga. Komisija je že leta 1993 menila, da je trg kalijevega oksida večji od Španije, saj vključuje tudi Francijo, Združeno kraljestvo in druge države članice razen Nemčije ⁽²⁴⁾. Poleg tega družba Iberpotash v svojem poročilu o vzdržnosti iz leta 2014 ⁽²⁵⁾ navaja, da samo 23 % svoje proizvodnje kalijevega oksida in soli proda v Španiji, medtem ko gre 50 % v druge evropske države, 18 % v Južno Ameriko, nadaljnja prodaja pa zajema tudi Severno Ameriko, Afriko in Azijo. V vseh teh regijah družba Iberpotash konkurira drugim proizvajalcem kalijevega oksida in soli, na to konkurenco pa lahko vplivajo umetno znižani stroški družbe Iberpotash.
- (104) Nazadnje, morebitnega izkrivljanja konkurence ne ovrže trditev družbe Iberpotash, da ne glede na raven finančnih garancij njene okoljske obveznosti ostajajo enake (tj. zagotoviti sanacijo območij svojih rudnikov in preprečiti onesnaženje) in da mora kljub temu ohranjati rezervacije za kritje morebitne okoljske odgovornosti. Poleg teh računovodskih rezervacij obveznost ohranjanja posebnih finančnih garancij v skladu z zadevno zakonodajo dejansko predstavlja običajne, vendar posebne stroške poslovanja, ki jih nosi družba Iberpotash – ali katera koli druga rudarska družba, za katero veljajo enaka pravila – zaradi provizij, ki jih banka zaračuna za zagotovitev in ohranjanje garancije, tako da lahko njihova neupravičeno nizka raven pomeni prednost za družbo Iberpotash in izkrivlja konkurenco.
- (105) Komisija tako ugotavlja, da bi lahko ukrep 1 izkrivljal konkurenco.

5.1.1.4 *Vpliv na trgovino znotraj EU*

- (106) Kot je bilo že navedeno zgoraj, sta trga kalijevega oksida in soli nedvomno čezmejna trga, pri čemer se 50 % proizvodnje družbe Iberpotash izvozi v druge evropske države. Zato bi lahko znižana raven finančnih garancij vplivala na trgovino med državami članicami EU.

⁽²⁴⁾ Glej Odločbo Komisije 94/449/ES z dne 14. decembra 1993 v zvezi s postopkom na podlagi Uredbe Sveta (EGS) št. 4064/89 (zadeva št. IV/M.308 - Kali- Salz/MdK/Treuhand) (UL L 186, 21.7.1994, str. 38).

⁽²⁵⁾ Memoria de Sostenibilidad 2014, str. 15, <http://www.icliberia.com/noticia/icl-iberia-presents-the-sustainability-report>.

- (107) Trditev družbe Iberpotash, da sta trga soli zaradi visokih prevoznih stroškov samo nacionalna ali celo regionalna, torej ni podprta s podatki, ki jih je zagotovila v svojem poročilu o vzdržnosti iz leta 2014, saj se 80 % njene proizvodnje soli izvozi ne samo v druge evropske države, ampak tudi v Azijo, Severno Afriko in Ameriko. Poleg tega so pripombe družbe Iberpotash k sklepu o začetku postopka v tej točki kontradiktorne, saj družba po eni strani trdi, da je trg soli nacionalen ali celo regionalen, po drugi strani pa, da je francoski proizvajalec soli njen neposredni konkurent in jo poskuša izriniti s trga.
- (108) Komisija tako ugotavlja, da ukrep 1 vpliva na trgovino znotraj EU.

5.1.1.5 *Količinska opredelitev zneska pomoči*

- (109) Za določitev dejanskega zneska pomoči je treba najprej določiti vsaj približno „pravilen“ znesek finančnih garancij na podlagi veljavnih zakonodajnih pravil v zadevnem obdobju. Nato bi znesek pomoči ustrezal razliki med pričakovanim zneskom bančnih provizij, ki bi jih morala družba Iberpotash plačati, da bi zagotovila ta pravilno določen znesek garancije, in dejanskim zneskom bančnih provizij, ki jih je družba plačala.
- (110) Tretja oseba trdi, da znesek pomoči ne bi smel biti omejen na nižje bančne provizije, temveč bi moral vključevati tudi potrebo po zagotovitvi zadostnega zavarovanja banki v obliki finančnih rezervacij. Vendar glede na to, da je znesek „popravljenih“ garancij, kot je ocenjen v nadaljevanju, razmeroma skromen glede na letni promet družbe Iberpotash (približno 300 milijonov EUR) in celotne skupine ICL (5,4 milijarde USD), ni verjetno, da bi zagotovitev višjega zneska garancije od družbe zahtevala precejšnje dodatne stroške.
- (111) Ker je po navedbah španskih organov višje sodišče Katalonije decembra 2016 ugotovilo, da je zvišani znesek v višini 6 979 471,83 EUR za območje rudnika Balsareny/Sallent v skladu z veljavno zakonodajo, Komisija meni, da „pravilni“ znesek garancij za Balsareny/Sallent zdaj ustreza temu trenutno veljavnemu znesku, ki ga je odobrilo sodišče.
- (112) Poleg tega Komisija po analogiji (glej tudi uvodno izjavo 64) meni, da se lahko tudi zvišani znesek v višini 6 160 872,35 EUR za garancijo za rudnik Suria, ki velja od leta 2015, šteje za skladen z veljavno zakonodajo. Čeprav v zvezi s tem rudnikom ni merodajnega sklepa sodišča, je zvišani znesek garancije za manjši rudnik Suria dejansko skoraj primerljiv z odobrenim zneskom za rudnik Balsareny/Sallent. To potrjuje, da se lahko znesek šteje za ustrezen in skladen z veljavno zakonodajo.
- (113) Zato pravilni znesek garancij zdaj skupaj znaša 13 140 344,18 EUR.
- (114) Vendar se pri izračunu tega zneska upošteva načrt Phoenix, ki je bil napovedan leta 2011 in se postopoma izvaja od leta 2012. Načrt med drugim predvideva naložbo v obrat za vakuumsko pridobivanje soli, namenjen predelavi in trženju soli, ki jo vsebujejo odpadki iz pridobivanja kalijevega oksida. V skladu z načrtom naj bi družba Iberpotash nazadnje letno prodala približno 1,5 milijona ton soli.
- (115) Komisija se strinja s študijo ERF, da načrta Phoenix kot takega ni mogoče šteti za sanacijski ukrep in da dejansko ne bi ustavil rasti odlagališč odpadkov med delovanjem rudnikov. Vendar se Komisija tudi strinja s trditvami družbe Iberpotash in španskih organov, da načrt dejansko vpliva na pričakovane skupne stroške sanacije. V študiji ERF se ne upošteva dejstvo, da se bosta predelava in trženje soli verjetno nadaljevala tudi po ustavitvi dejavnosti pridobivanja kalijevega oksida. Načrt Phoenix bo torej postopoma verjetno pripomogel k odpravi jalovišč v prihodnje, zato se kot tak lahko upošteva pri določitvi ustreznih ravni garancij, kot je bilo v primeru zvišanih ravni garancij, ki so bile predlagane v letu 2015 in jih je vsaj za rudnik Balsareny/Sallent potrdilo nacionalno sodišče.
- (116) Vendar to pomeni, da sedanjih ravni finančnih garancij ni mogoče šteti za ustrezne za obdobje pred začetkom izvajanja načrta Phoenix v letu 2012. Čeprav je družba Iberpotash tudi pred napovedjo načrta Phoenix predelovala in prodajala razmeroma majhne količine soli iz svojih jalovišč, se je večina odpadne soli preprosto kopičila na jaloviščih v upanju, da se bo lahko komercialno izkoriščala v prihodnosti ⁽²⁶⁾. Vendar ni bilo konkretnega načrta, kako in kdaj povečati obrat za predelavo soli, da bodo količine tako predelane odpadne soli večje in bodo tako občutno vplivale na prihodnje stroške sanacije. Zato se tako precej hipotetično prihodnje zmanjšanje jalovišč zaradi predelave in prodaje velikih količin soli ne bi smelo upoštevati, kar zadeva obdobje pred začetkom izvajanja načrta Phoenix.
- (117) Komisija mora zato preučiti druge razpoložljive dokaze za oceno približnega „pravičnega“ zneska garancij v obdobju 2006–2011 na podlagi takrat pričakovanih stroškov sanacije, brez vpliva načrta Phoenix.

⁽²⁶⁾ Glej pripombe družbe Iberpotash k sklepu o začetku postopka, odstavek 23.

- (118) Kot je bilo že pojasnjeno zgoraj (glej uvodne izjave od 68 do 81), so bile najzanesljivejše ocene skupnih pričakovanih stroškov sanacije (brez načrta Phoenix) zagotovljene v študiji ERF, ki jo je predložil pritožnik. Komisija meni, da so domneve iz tega strokovnega poročila verodostojne, saj večinoma temeljijo na tržni raziskavi in primerjavi z drugimi podobnimi rudniki drugje po svetu. Nasprotno pa, kot je bilo pojasnjeno zgoraj, študije, ki jo je zagotovila družba Iberpotash, ni mogoče šteti za zanesljivo oceno pričakovanih stroškov sanacije, ker ne upošteva ustreznih sanacijskih ukrepov (glej uvodno izjavo 79).
- (119) V študiji ERF je ocenjeno, da naj bi skupni stroški sanacije znašali vsaj 71 milijonov EUR. Poleg tega vse druge navedbe morebitnih pravičnih zneskov v študiji ERF ali iz drugih virov (glej oddelek 5.1.1.1) vključujejo celo višje zneske. Komisija zato meni, da ob neobstoju boljših ocen za obdobje 2006–2011 ustrezni pričakovani stroški sanacije, ki jih je treba upoštevati, znašajo 71 milijonov EUR (24,8 milijona EUR za območje rudnika Suria in 46,2 milijona EUR za območje rudnika Balsareny/Sallent).
- (120) Nazadnje, v skladu s členom 3 odloka št. 202/1994 (zakonodaja, ki se je uporabljala v tistem obdobju) bi bilo treba dobljeni znesek finančne garancije na podlagi člena 2 (tj. na podlagi pričakovanih stroškov sanacije) pri rudarskih dejavnostih, ki niso umeščene na naravna območja posebnega interesa (vključno z rudnikoma družbe Iberpotash), znižati za 50 %.
- (121) Komisija zato na podlagi razpoložljivih dokazov meni, da „pravilni“ znesek finančnih garancij za rudarske dejavnosti družbe Iberpotash znaša vsaj 12,4 milijona EUR za območje rudnika Suria (za obdobje 2006–2011) in 23,1 milijona EUR za območje rudnika Balsareny/Sallent (za obdobje 2008–2011).
- (122) Po navedbah družbe Iberpotash trenutni stroški garancije znašajo 1 % zneska garancije na leto. Z uporabo zgoraj navedenih pravičnih zneskov garancije za obe zadevni obdobji bi skupni znesek pomoči, dodeljene družbi Iberpotash v obliki nižjih provizij za garancijo, vsako leto znašal 1 % razlike med „pravilnim“ zneskom in dejanskim zneskom, določenim za navedeno leto, kot je prikazano v naslednji preglednici.

Preglednica 3

Izračun zneska pomoči

(v tisočih EUR, zaokroženo)	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Balsareny/Sallent											
— dejanska garancija	—	—	1 130	1 130	1 130	1 130	1 130	1 130	1 130	1 130	1 130
— „pravilna“ garancija	—	—	23 100	23 100	23 100	23 100	6 979	6 979	6 979	6 979	6 979
— razlika v provizijah	—	—	146,5 ⁽¹⁾	219,7	219,7	219,7	58,5	58,5	58,5	58,5	58,5
Suria											
— dejanska garancija	774	774	828	828	828	828	828	828	828	828	6 161
— „pravilna“ garancija	12 400	12 400	12 400	12 400	12 400	12 400	6 160	6 160	6 160	6 160	6 160
— razlika v provizijah	9,7 ⁽²⁾	116,3	115,7	115,7	115,7	115,7	53,3	53,3	53,3	53,3 ⁽³⁾	0
Skupna razlika v provizijah za družbo Iberpotash	9,7	116,3	262,2	335,4	335,4	335,4	111,8	111,8	111,8	76,3	58,5

⁽¹⁾ Ker je bila garancija za rudnik Balsareny/Sallent določena z dovoljenjem, izdanim 29. aprila 2008, je razlika v provizijah za garancijo za rudnik Balsareny/Sallent v tem letu izračunana kot 8/12 letnega zneska.

⁽²⁾ Ker je bila garancija za rudnik Suria določena z dovoljenjem, izdanim 9. novembra 2006, je razlika v provizijah za garancijo za rudnik Suria v tem letu izračunana kot 1/12 letnega zneska.

⁽³⁾ Ker je bila garancija za rudnik Suria zvišana na „pravilni“ znesek maja 2015, je razlika v provizijah za garancijo za rudnik Suria v tem letu izračunana kot 4/12 letnega zneska.

- (123) Zato skupni znesek pomoči, dodeljene družbi Iberpotash v obliki nižjih bančnih provizij za znižano raven garancij, za celotno obdobje 2006–2016 znaša 1 864 622 EUR.

Ta pomoč je bila dodeljena v trenutku, ko so bile znižane ravni garancij določene v okoljskih dovoljenjih, ki so ju izdali španski organi, tj. 6. novembra 2006 za rudnik Suria in 29. aprila 2008 za rudnik Balsareny/Sallent.

5.1.1.6 *Sklepna ugotovitev v zvezi z obstojem pomoči: ukrep 1*

- (124) Komisija glede na navedeno meni, da ukrep 1 pomeni državno pomoč, zato bo ocenila njegovo zakonitost in združljivost z notranjim trgom.

5.1.2 UKREP 4: NALOŽBA V PREKRITJE JALOVIŠČA VILAFRUNS

- (125) Špansko ministrstvo za okolje in Generalitat de Catalunya sta 17. decembra 2007 podpisala sporazum, s katerim sta se dogovorila o sodelovanju in delitvi stroškov v zvezi s projektom, namenjenim prekritju jalovišča Vilafruns in s tem zmanjšanju njegovega negativnega vpliva na okolje. Ministrstvo za finance se je strinjalo, da bo k stroškom naložbe prispevalo 4 milijone EUR, preostalo pa naj bi krila Agència Catalana del Agua, javno podjetje, ki ga upravlja Generalitat de Catalunya. Dela na projektu so se začela avgusta 2008 in so trajala 18 mesecev. Skupni stroški naložbe so znašali 7 887 571 EUR in so jih v celoti krili javni organi, kot je bilo dogovorjeno v sporazumu iz leta 2007.
- (126) Projekt je obsegal prekritje jalovišča Vilafruns z neprepustno prevleko („lámina impermeable“), ki naj bi zatesnila jalovišče in odpadno sol zaščitila pred stikom z vodo od zunaj, s čimer bi se preprečilo izpiranje soli iz jalovišča. Prevleka se je zaščitila z geotekstilnimi folijami in prekrila s prstjo, kar je omogočilo zasaditev rastlin povrhu prekritega jalovišča.
- (127) Jalovišče Vilafruns je del kompleksa in v lasti družbe Iberpotash. Nanjo je bilo preneseno v okviru prodajne pogodbe z dne 21. oktobra 1998, s katero je družba Iberpotash pridobila rudarske dejavnosti v katalonski pokrajini od Sociedad Estatal de Participaciones Industriales – SEPI, javnega španskega državnega holdinga. Ob prenosu je bilo jalovišče že nedelujoče, saj je rudnik, ki mu je pripadalo jalovišče Vilafruns, prenehal obratovati že leta 1973.

5.1.2.1 *Selektivna gospodarska prednost*

- (128) Kot je navedeno zgoraj, so naložbo v prekritje jalovišča Vilafruns, ki je del kompleksa in v lasti družbe Iberpotash, v celoti financirali javni organi. Družba Iberpotash krije samo stroške vzdrževanja objekta med njegovo življenjsko dobo.
- (129) Prekritje, izvedeno v obdobju 2008–2009, zadeva jalovišče, ki je v lasti družbe Iberpotash od leta 1998, ko je bil rudnik privatiziran skupaj z drugimi rudniki kalijevega oksida v regiji. Jalovišče je povezano z rudnikom, ki je prenehal obratovati že leta 1973, torej ga je družba Iberpotash prevzela, ko ni več obratoval. Družba Iberpotash tako trdi, da ji ni treba sprejeti nobenih ukrepov za preprečitev onesnaženja iz jalovišča niti na podlagi nacionalne zakonodaje niti zakonodaje Unije, saj ni bila prvotni onesnaževalec.
- (130) Španski organi se ne strinjajo s temi trditvami družbe Iberpotash in trdijo, da ima družba splošno obveznost, da sprejme ustrezne ukrepe za preprečitev onesnaženja iz jalovišča, ki je v njeni lasti, in upravlja jalovišče v skladu z veljavnimi pravnimi pravili. Družba Iberpotash je tako odgovorna za zagotavljanje ukrepov varstva okolja, ki se zahtevajo z zadevno zakonodajo, pa tudi za morebitno okoljsko škodo, ki jo to jalovišče povzroči.
- (131) Poleg tega je v pripombah tretje osebe poudarjena odgovornost družbe Iberpotash za upravljanje jalovišča Vilafruns vse od trenutka, ko so bile rudarske pravice prenesene nanjo. Taka odgovornost je temeljila na španskem zakonu št. 6/1993 z dne 15. julija 1993 o ravnanju z odpadki, pa tudi na kraljevem zakonodajnem odloku št. 1/2001 z dne 20. julija 2001 o prenovitvi španskega zakona o vodah. Tretja oseba trdi, da je dejstvo, da jalovišče Vilafruns, ko ga je družba Iberpotash kupila, ni bilo več delujoče, brezpredmetno, saj mora vsak imetnik rudarske koncesije ravnati z vsemi rudarskimi odpadki, tj. vključno z vsemi odpadki, ki so nastali pred njegovo pridobitvijo koncesije.

- (132) Po mnenju Komisije dejstvo, da je rudnik ob jalovišču Vilafruns prenehal obratovati že leta 1973, kot tako ne izključuje odgovornosti družbe Iberpotash kot njegove lastnice, da zagotovi ustrezno sanacijo. Kot potrjujejo španski organi, so vsi sanacijski načrti, vključno z načrtom iz leta 2008, vključevali posebne sanacijske ukrepe, ki jih je morala družba Iberpotash sprejeti v zvezi z jaloviščem Vilafruns. V skladu s členom 121 španskega zakona o rudarstvu iz leta 1973 neizpolnitev obveznosti, vključenih v sanacijski načrt, pomeni resno kršitev. Poleg tega španski organi potrjujejo, da je bila družba Iberpotash v skladu z veljavno zakonodajo o varstvu voda vselej zavezana sprejemati potrebne ukrepe za preprečitev onesnaženja vode iz vseh svojih objektov, vključno z jaloviščem Vilafruns. Komisija tudi opozarja, da v skladu s členom 4 direktive o rudarskih odpadkih upravljavec sprejme vse potrebne ukrepe za to, da prepreči ali čim bolj zmanjša morebitne škodljive učinke na okolje tudi v primeru objekta za ravnanje z odpadki po njegovem zaprtju.
- (133) Prav tako družba Iberpotash trdi, da prodajna pogodba za območje rudnika vključuje določbo, ki jo je mogoče razlagati, kot da izključuje odgovornost družbe Iberpotash v zvezi z dejavnostmi pred letom 1997, tj. tudi vsakršno odgovornost za jalovišče. Družba Iberpotash se v zvezi s tem sklicuje na sodbo vrhovnega sodišča z dne 14. maja 2009, v kateri je citirana določba prodajne pogodbe, v skladu s katero mora prodajalec kupcu zagotoviti nadomestilo za morebitne obveznosti, ki izhajajo iz zahtevkov tretjih oseb in se nanašajo na dejstva pred prenosom, ki niso bila izkazana v bilanci in niso bila očitna v postopku skrbnega pregleda. Družba Iberpotash trdi, da obveznosti v zvezi s sanacijo jalovišča Vilafruns niso bile očitne pred prodajo in da v bilanci ni bilo s tem povezanih rezervacij, saj takrat ni obstajala nobena taka obveznost.
- (134) Vendar španski organi navajajo, da pogodba o prodaji deležev iz leta 1998 ni vključevala posebnih določb, v skladu s katerimi bi moral prodajalec po prenosu deležev prevzeti morebitne odgovornosti kupca.
- (135) Komisija še opozarja, da je določba, citirana v sodbi vrhovnega sodišča, precej standardna pogodbeno določba, ki prodajalca štiti pred poznejšimi zahtevki tretjih oseb, ki se nanašajo na dejstva, ki ob prodaji niso bila znana. Vendar družba Iberpotash ne more trditi, da ni vedela za obstoječe jalovišče Vilafruns, ki ga je prevzela v okviru transakcije, in splošno obveznost imetnika odpadkov, da zagotovi ustrezno upravljanje svojih objektov za ravnanje z odpadki. Dejstvo, da je družba Iberpotash sprejela okoljske obveznosti v zvezi z jaloviščem Vilafruns v različnih sanacijskih načrtih, potrjuje, da se je zavedala takih odgovornosti.
- (136) Komisija tako meni, da je bila družba Iberpotash zaradi pridobitve dejavnosti pridobivanja kalijevega oksida v Kataloniji leta 1998 odgovorna za zagotavljanje pravilnega upravljanja jalovišča Vilafruns v skladu z veljavnimi pravnimi pravili.
- (137) Španski organi tako ugotovitev sicer dopuščajo, vendar trdijo, da obveznosti družbe Iberpotash niso vključevale prekritja jalovišča Vilafruns. Po navedbah španskih organov bi bile obveznosti družbe Iberpotash izpolnjene z bistveno cenejšimi ukrepi, ki so bili vključeni v njen prvotni sanacijski načrt iz leta 2008 (in sicer namestitev cevnega/drenažnega sistema, druge vrste zaščite in sanacija s skupnimi stroški v višini približno [...] EUR (*)). Skupaj z družbo Iberpotash tako trdijo, da javna naložba v prekritje jalovišča ne pomeni gospodarske prednosti za družbo Iberpotash, ker se stroški, ki jih je družba Iberpotash prihranila ([...] EUR), več kot izravnavajo s stroški vzdrževanja, ki jih mora nositi med življenjsko dobo objekta (ki samo za obdobje od marca 2015 do marca 2016 znašajo [...] EUR), in oportunitetnimi stroški, ker ne more predelovati in prodajati soli iz prekritega jalovišča Vilafruns, kot to načrtuje za svoja preostala jalovišča ⁽²⁷⁾.
- (138) Komisija meni, da ne glede na obseg obveznosti družbe Iberpotash v zvezi z jaloviščem Vilafruns, ni sprejemljivo, da javna naložba v višini 7,9 milijona EUR v bistveno boljše varstvo okolja, ki načeloma omogoča sanacijo rudnika brez stroškov naložbe za družbo Iberpotash, tej družbi dejansko ni prinesla nobene gospodarske prednosti. Izvedba prekritja jalovišča je bila namenjena bistvenemu zmanjšanju onesnaženja, ki ga je povzročalo izpiranje iz jalovišča Vilafruns. Alternativni ukrepi, če ne bi bilo pomoči, ne bi zagotovili tako dobre in dolgotrajne zaščite ter bi družbo Iberpotash izpostavili tveganjem, da bi morala nositi posledice onesnaženja (kot dokazujeta kazenski sodbi z dne 18. decembra 2014 in 25. februarja 2015 v zvezi z njenimi preostalimi območji rudnikov – glej uvodni izjavi 27 in 94 sklepa o začetku postopka). Zato je izgradnja objekta, plačana iz javnih sredstev, družbi Iberpotash omogočila boljše preprečevanje onesnaženja, zmanjšanje njenih prihodnjih okoljskih tveganj in zagotovitev dolgotrajne sanacije jalovišča (v skladu s podobnimi sanacijami jalovišč odpadne soli v Franciji ali Nemčiji, kot je pojasnjeno zgoraj v uvodnih izjavah 26 in 32). Družba Iberpotash naj bi bila na koncu zavezana zagotoviti pravilno sanacijo jalovišča Vilafruns.

(*) Zaupne informacije.

⁽²⁷⁾ Glej pripombe španskih organov k sklepu o začetku postopka, odstavek 55.

- (139) Nazadnje, Komisija meni, da je ukrep selektiven, ker je izrecno namenjen javnemu financiranju prekritja jalovišča Vilafruns, ki je v lasti družbe Iberpotash. Španski organi trdijo, da ukrep ne more biti selektiven, ker je družba Iberpotash edina družba za pridobivanje kalijevega oksida v Španiji, tako da ni mogoča primerjava z drugimi družbami. Vendar dejstvo, da je družba Iberpotash edina družba za pridobivanje kalijevega oksida v Španiji, ne izključuje selektivnosti ukrepa, ki je očitno namenjen izrecno opredeljenemu obratu za ravnanje z odpadki in nobenemu drugemu.
- (140) Komisija tako ugotavlja, da je bila z ukrepom 4 družbi Iberpotash dodeljena selektivna gospodarska prednost.

5.1.2.2 *Prenos državnih sredstev*

- (141) Celotne stroške naložbe za prekritje jalovišča Vilafruns so plačali javni organi, 4 milijone EUR špansko ministrstvo za okolje, preostalih 3 887 571 EUR pa Agencia Catalana del Agua, javno podjetje, ki ga upravlja Generalitat de Catalunya, s čimer je tako izpolnila zavezo za pokritje preostalih investicijskih stroškov, ki jo je sprejela v sporazumu z dne 17. decembra 2007.
- (142) Niti španski organi niti družba Iberpotash ne trdijo, da v zvezi s tem ukrepom ni šlo za državna sredstva.
- (143) Poleg tega sta odločitve za zagotovitev javnega financiranja prekritja jalovišča Vilafruns sprejela špansko ministrstvo za okolje in Generalitat de Catalunya, tako da jo je mogoče nedvomno pripisati državi.
- (144) Zato Komisija ugotavlja, da je ukrep 4 vključeval prenos državnih sredstev in ga je mogoče pripisati državi.

5.1.2.3 *Morebitno izkrivljanje konkurence*

- (145) Kot je podrobno navedeno zgoraj (glej uvodni izjavi 103 in 105), družba Iberpotash konkurira drugim proizvajalcem kalijevega oksida in soli. Zato lahko dejstvo, da je bil vsaj del njenih okoljskih obveznosti v zvezi z jaloviščem Vilafruns financiran iz javnih sredstev, izkrivlja konkurenco, ker umetno znižuje stroške družbe Iberpotash in ji tako zagotavlja neupravičeno konkurenčno prednost.
- (146) Komisija tako ugotavlja, da bi lahko ukrep 4 izkrivljal konkurenco.

5.1.2.4 *Vpliv na trgovino znotraj EU*

- (147) Ker se v EU trguje s kalijevim oksidom in soljo (glej uvodni izjavi (106) in (107) zgoraj), Komisija ugotavlja, da ukrep 4 vpliva na trgovino znotraj EU.

5.1.2.5 *Sklepna ugotovitev v zvezi z obstojem pomoči: ukrep 4*

- (148) Komisija glede na navedeno meni, da ukrep 4 pomeni državno pomoč v višini 7 887 571 EUR, zato bo ocenila njeno zakonitost in združljivost z notranjim trgom.

5.2 ZAKONITOST POMOČI

- (149) Ukrepa 1 in 4 sta bila odobrena ob kršitvi obveznosti priglasitve in mirovanja iz člena 108(3) PDEU. Zato Komisija meni, da oba ukrepa tako pomenita nezakonito državno pomoč.

5.3 ZDRUŽLJIVOST POMOČI

5.3.1 UKREP 1: ZNIŽANA RAVEN FINANČNIH GARANCIJ

- (150) Niti španski organi niti družba Iberpotash ne navajajo razlogov za združljivost pomoči v obliki nižjih finančnih garancij, kot se zahteva z zadevno zakonodajo.
- (151) Komisija meni, da ukrep pomeni pomoč za tekoče poslovanje družbi Iberpotash, ker je omogočila, da so bili stroški provizij za garancijo v dolgem obdobju med letoma 2006 in 2016 nižji od zahtevanih.

- (152) Komisija ni našla nobenega možnega razloga za združljivost take pomoči za tekoče poslovanje, ki je bila dodeljena, ne da bi izpolnjevala kakršen koli očiten cilj v skupnem interesu, zato ugotavlja, da ukrep v obliki znižane ravni finančnih garancij družbe Iberpotash pomeni nezdružljivo pomoč v obliki nižjih bančnih provizij, ki so posledica neupravičeno nizke ravni finančnih garancij.

5.3.2 UKREP 4: NALOŽBA V PREKRITJE JALOVIŠČA VILAFRUNS

- (153) Španski organi trdijo, da bi bilo prekritje jalovišča Vilafruns, če bi pomenilo državno pomoč, združljivo na podlagi oddelka 3.1.1 smernic o državni pomoči za varstvo okolja iz leta 2008, ki se nanaša na pomoč za varstvo okolja za podjetja, ki presegajo standarde Unije ali povečujejo stopnjo varstva okolja v odsotnosti standardov Unije.
- (154) Trdijo, da je prekritje jalovišča pilotni projekt, namenjen preskušanju nove tehnologije za preprečevanje izpiranja iz jalovišč odpadne soli. Območje jalovišča Vilafruns je bilo za ta pilotni projekt domnevno izbrano zaradi svojih posebnih značilnosti (majhnosti, lokacije kot prvega jalovišča soli najvišje ob reki Llobregat, dejstva, da že desetletja ni delujoče). S tem ko bi organom zagotovilo podatke o dejanskih rezultatih, bi jim omogočilo boljše reševanje splošne težave jalovišč odpadne soli v regiji. Pri tem naj bi projekt prispeval k ohranjanju, varovanju in sanaciji okolja na območju povodja reke Llobregat ter tako izpolnjuje cilj v skupnem interesu.
- (155) Španski organi dalje pojasnjujejo, da je projekt del splošnega načrta za izboljšanje upravljanja katalonskega vodnega območja, ki vključuje različne ukrepe; nekateri so financirani iz javnih, drugi pa iz zasebnih virov.
- (156) Komisija meni, da smernice o državni pomoči za varstvo okolja iz leta 2008 dejansko zagotavljajo podlago za presojo združljivosti v obravnavani zadevi. Zlasti točka 205 smernic o državni pomoči za varstvo okolja iz leta 2008 v povezavi s točko 248 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo iz leta 2014 ⁽²⁸⁾ Komisiji omogoča, da pravila iz smernic o državni pomoči za varstvo okolja iz leta 2008 uporabi za nezakonito pomoč, dodeljeno v obdobju 2009–2011.
- (157) V skladu z oddelkom 3.1.1 smernic o državni pomoči za varstvo okolja iz leta 2008 se pomoč za naložbe, ki podjetjem omogoča preseganje standardov Unije za varstvo okolja ali povišanje stopnje varstva okolja v odsotnosti standardov Unije, šteje za združljivo s skupnim trgom v smislu člena 87(3)(c) Pogodbe ES [zdaj člen 107(3)(c) PDEU], če so izpolnjeni pogoji iz točk od 74 do 84 in oddelka 3.2 smernic o državni pomoči za varstvo okolja iz leta 2008.
- (158) Standardi Unije za sanacijo rudarskih odpadkov so določeni v direktivi o rudarskih odpadkih. Vendar se v skladu s členom 24(4) Direktive členi 5, 6(3) do (5), 7, 8, 12(1) in (2) ter 14(1) do (3) ne uporabljajo za objekte za ravnanje z odpadki, ki so prenehali sprejemati odpadke pred 1. majem 2006, kot velja v primeru jalovišča Vilafruns. Zato v obravnavani zadevi ni posebnih standardov Unije, ki bi določali raven, ki jo je treba za jalovišče Vilafruns doseči v okoljskem smislu.
- (159) Ena tretja oseba trdi, da je imela družba Iberpotash že v obdobju 2008–2009 neposredno pravno obveznost, da zagotovi prekritje jalovišča, vendar za te trditve ne predloži konkretnih dokazov. Kakor koli že, Komisija trdi, da tudi če bi morala družba Iberpotash na koncu zagotoviti pravilno sanacijo jalovišča Vilafruns v prihodnje, v obdobju 2008–2009 take obveznosti ni bilo in družba Iberpotash bi lahko brez pomoči še naprej upravljala jalovišče z izpolnjevanjem svojih obveznosti v skladu z veljavnim sanacijskim načrtom.
- (160) V skladu s točko 79 smernic o državni pomoči za varstvo okolja iz leta 2008 intenzivnost take pomoči v primeru velikih podjetij ne sme preseči 50 % upravičenih stroškov. Če se naložba nanaša na nakup ekološko inovativnega sredstva ali začetek ekološko inovativnega projekta, se lahko intenzivnost pomoči poveča za 10 odstotnih točk, če so izpolnjeni pogoji iz točke 78 smernic o državni pomoči za varstvo okolja iz leta 2008. Poleg tega je lahko intenzivnost pomoči 100-odstotna, če je naložbena pomoč odobrena v resnično konkurenčnih postopkih zbiranja ponudb na podlagi jasnih, preglednih in nediskriminatornih meril, kar dejansko

⁽²⁸⁾ Sporočilo Komisije – Smernice o državni pomoči za varstvo okolja in energijo za obdobje 2014–2020 (UL C 200, 28.6.2014, str. 1).

zagotavlja, da je pomoč omejena na najnižji znesek, ki je potreben, da se doseže korist za okolje (glej točko 77 smernic o državni pomoči za varstvo okolja iz leta 2008). Tak postopek zbiranja ponudb mora biti nediskriminatorsen in mora omogočati sodelovanje zadostnega števila podjetij. Poleg tega mora biti proračun v zvezi s postopkom zbiranja ponudb omejen v smislu, da vsi upravičenci ne morejo prejeti pomoči.

- (161) V skladu s točko 80 smernic o državni pomoči za varstvo okolja iz leta 2008 morajo biti upravičeni stroški omejeni na dodatne stroške naložbe, ki so nujni za doseg višje stopnje varstva okolja, pri čemer se v prvih petih letih odštejejo morebitne ugodnosti poslovanja in prištejejo stroški poslovanja. Če ni standardov Unije, ti dodatni stroški naložbe vključujejo stroške naložbe, ki so potrebni za doseganje višje stopnje varstva okolja, kakor je tista, ki bi jo zadevno podjetje doseglo brez okoljske pomoči (glej točko 84(c) smernic o državni pomoči za varstvo okolja iz leta 2008).
- (162) V obravnavani zadevi španski organi trdijo, da je pred naložbo v prekritje jalovišča veljavni sanacijski načrt družbe Iberpotash vključeval posebne sanacijske ukrepe za jalovišče Vilafruns, namenjene omejitvi izpiranja iz jalovišča in s tem zmanjšanju njegovega vpliva na okolje. Pričakovani stroški teh ukrepov v hipotetičnem scenariju brez državne pomoči so v skladu s točko 81(a) smernic o državni pomoči za varstvo okolja iz leta 2008 znašali [...] EUR. Komisija razume, da so španski organi te ukrepe šteli za zadostne, da se zagotovi izpolnitev okoljskih obveznosti, ki so takrat veljale za nedelujoče jalovišče Vilafruns.
- (163) Poleg tega se je, kot pojasnjujejo španski organi, prekritje jalovišča Vilafruns štelo za tako imenovani „pilotni projekt“, da bi se v praksi preverila ustreznost navedene sanacijske metode za rešitev okoljskih težav regije Llobregat. Prekritje tako ni bilo izvedeno, ker bi bilo to dejansko obvezno po zakonu, temveč bolj zaradi splošnejšega javnega interesa, da se najde najprimernejša sanacijska metoda, ki bi se v prihodnje uporabila za vsa druga jalovišča, ki vplivajo na okolje v regiji.
- (164) Tako je prekritje jalovišča Vilafruns v obdobju 2008–2009 družbi Iberpotash omogočilo, da izboljša varstvo okolja s svojimi dejavnostmi v odsotnosti standardov Unije v skladu s točko 74(b) smernic o državni pomoči za varstvo okolja iz leta 2008.
- (165) Glede na navedeno naj bi dodatni stroški naložbe za naložbeni projekt znašali 7 887 571 EUR stroškov naložbe, znižanih za stroške v višini [...] EUR v hipotetičnem scenariju. Ker jalovišče Vilafruns ni bilo delujoče že več let, njegovo prekritje ne prinaša nobenih ugodnosti poslovanja. Stroški poslovanja za vzdrževanje objekta so lani po navedbah španskih organov znašali [...] EUR. Ob predpostavki, da bodo v prvih petih letih ostali na tej ravni, bi skupni znesek stroškov poslovanja, ki jih je treba prišteti upravičenim stroškom, znašal [...] EUR. Skupni znesek upravičenih stroškov bi tako znašal 7 804 922,60 EUR ⁽²⁹⁾.
- (166) Ker je pomoč znašala 7 887 571 EUR skupnih stroškov naložbe, predstavlja več kot 100 % upravičenih stroškov.
- (167) Španski organi niso predložili nobenih dokazov, da je bilo jalovišče Vilafruns izbrano med številnimi drugimi mogočimi projekti v resnično konkurenčnem postopku zbiranja ponudb na podlagi jasnih, preglednih in nediskriminatorskih meril. V resnici so španski organi jalovišče izbrali samo zaradi njegovih značilnosti, ki so se štele za primerne za projekt (glej zgoraj uvodno izjavo 154). Zato točke 77 smernic o državni pomoči za varstvo okolja iz leta 2008, v skladu s katero je lahko intenzivnost pomoči do 100-odstotna, ni mogoče uporabiti v obravnavani zadevi.
- (168) Poleg tega Komisija meni, da metode sanacije jalovišča, tako da se prekrije z neprepustno prevleko, ki ga ščiti pred vodo, ni mogoče šteti za ekološko inovativni projekt v smislu točke 78 smernic o državni pomoči za varstvo okolja iz leta 2008. Kljub trditvam španskih organov, da je prekritje edinstveno in inovativno, te metode iz naslednjih razlogov ni mogoče šteti za novo in bistveno izboljšano v primerjavi s stanjem tehnike v industriji v Uniji.
- (169) Prekritje jalovišča Vilafruns in prekritje v primeru alzaških jalovišč se lahko tehnično razlikujeta, kot je v tehničnem prispevku pojasnila Agència Catalana del Agua. Vendar so bile podobne metodologije za prekritje in

⁽²⁹⁾ To je znesek v višini 7 887 571 EUR, znižan za [...] EUR in zvišan za [...] EUR.

zatesnitev jalovišča z neprepustnim materialom že izvedene, zlasti v Nemčiji. Kot je razvidno iz knjige nemškega strokovnjaka, v kateri so izrecno obravnavane razpoložljive tehnologije v industriji kalijevega oksida ⁽³⁰⁾, imajo v Nemčiji bogate 30-letne izkušnje s prekrivanjem celotnih jalovišč pri pridobivanju kalijevega oksida, da se prepreči vdor vode v jalovišče in s tem zmanjša izpiranje. V knjigi trdi, da poskusi s prekrivanjem jalovišč v Nemčiji segajo v 50. leta prejšnjega stoletja in da je bilo od 70. let, zlasti pa od 90. let prejšnjega stoletja v Nemčiji prekritih več srednje velikih jalovišč, pri čemer so se preskušale različne vrste materialov in tehnik. V letnem poročilu nemške družbe za pridobivanje kalijevega oksida K+S za leto 2015 je navedeno, da so male in srednje velike opuščene kupe jalovine prekrili v okviru njihove strategije starih jalovišč, da bi preprečili in zmanjšali dolgoročni vpliv na naravo in okolje. Skupaj se trenutno vzdržuje 41 opuščenih kupov jalovine v Spodnji Saški in dva v deželi Baden-Württemberg. Na 15 od teh je bila obnovljena vegetacija, še šest pa jih je v postopku obnove vegetacije ⁽³¹⁾.

- (170) Čeprav se torej lahko tehnične podrobnosti teh projektov razlikujejo glede na posebne razmere na posameznem območju, projekta ni mogoče šteti za ekološko inovativnega v skladu z oddelkom 3.1.1 smernic o državni pomoči za varstvo okolja iz leta 2008.
- (171) Največja intenzivnost pomoči za družbo Iberpotash kot veliko podjetje v skladu s točko 76 smernic o državni pomoči za varstvo okolja iz leta 2008 torej znaša 50 % upravičenih stroškov.
- (172) Zato najvišji znesek pomoči, ki ga Komisija šteje za združljivega z notranjim trgov v skladu s smernicami o državni pomoči za varstvo okolja iz leta 2008 kot pomoč za naložbe, ki družbi Iberpotash omogoča, da izboljša varstvo okolja, znaša 3 902 461,30 EUR.
- (173) Posledično Komisija meni, da je preostanek skupnega zneska pomoči za ta ukrep (tj. 3 985 109,70 EUR) nezakonita in nezdružljiva pomoč.

6. VRAČILO

- (174) Komisija je v skladu s Pogodbo in ustaljeno sodno prakso Sodišča pristojna za odločanje, ali mora zadevna država članica ukiniti ali spremeniti pomoč, za katero je ugotovila, da ni združljiva z notranjim trgov ⁽³²⁾. Sodišče je dosledno menilo tudi, da je obveznost države članice, da ukine pomoč, za katero Komisija meni, da je nezdružljiva z notranjim trgov, namenjena ponovni vzpostavitvi predhodnega stanja ⁽³³⁾.
- (175) V tem okviru je Sodišče odločilo, da je ta cilj dosežen, če prejemnik vrne zneske, ki so bili dodeljeni z nezakonito pomočjo, in se tako odpove ugodnostim, ki jih je užival v primerjavi s konkurenti na trgu, ter če se ponovno vzpostavi stanje pred plačilom pomoči ⁽³⁴⁾.
- (176) V skladu s sodno prakso člen 16(1) Uredbe Sveta (EU) 2015/1589 ⁽³⁵⁾ določa, da „če se v primerih nezakonite pomoči sprejmejo negativni sklepi, Komisija odloči, da mora zadevna država članica sprejeti vse potrebne ukrepe, da upravičenec vrne pomoč [...]“.
- (177) Zato je treba pomoč, glede na to, da sta bila zadevna ukrepa:

- (a) skupni znesek pomoči, dodeljene družbi Iberpotash v okviru ukrepa 1 v obliki nižjih bančnih provizij za znižano raven garancij, za obdobje 2006–2016 v višini 1 864 622 EUR, in

⁽³⁰⁾ Henry Rauche: Die Kaliindustrie im 21. Jahrhundert, Springer-Verlag Berlin Heidelberg 2015, <http://www.springer.com/de/book/9783662468333>. Na to knjigo nas je opozorila ena od zainteresiranih strani. Napisal jo je strokovnjak s 30-letnimi izkušnjami v industriji kalijevega oksida in predstavlja, tudi po neodvisnih ocenah (glej npr. <https://mining-report.de/blog/henry-rauche-die-kaliindustrie-im-21-jahrhundert/>), izčrpen pregled najsodobnejših tehnik in tehnologij v industriji kalijevega oksida.

⁽³¹⁾ Letno poročilo družbe K+S za leto 2015, str. 48, <http://www.k-plus-s.com/en/archiv/finanzberichte.html>

⁽³²⁾ Glej zadevo C-70/72, Komisija proti Nemčiji, ECLI:EU:C:1973:87, točka 13.

⁽³³⁾ Glej združene zadeve C-278/92, C-279/92 in C-280/92, Španija proti Komisiji, ECLI:EU:C:1994:325, točka 75.

⁽³⁴⁾ Glej zadevo C-75/97, Belgija proti Komisiji, ECLI:EU:C:1999:31, točki 64 in 65.

⁽³⁵⁾ Uredba Sveta (EU) 2015/1589 z dne 13. julija 2015 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L 248, 24.9.2015, str. 9).

- (b) del ukrepa 4, ki presega največjo intenzivnost pomoči za naložbe, ki je družbi Iberpotash omogočila, da izboljša varstvo okolja s prekritjem jalovišča Vilafruns, in znaša 3 985 109,70 EUR, izvedena v nasprotju s členom 108 Pogodbe ter ju je treba šteti za nezakonito in združljivo pomoč, vrniti, da se ponovno vzpostavijo razmere, kakršne so bile na trgu pred dodelitvijo pomoči. Vračilo pomoči bi moralo zato zajeti obdobje od datuma, ko je bila upravičencu dodeljena prednost, tj. ko mu je bila pomoč dana na voljo, do datuma njenega dejanskega vračila, zneskom, ki jih je treba vrniti, pa se prištejejo obresti do datuma dejanskega vračila.

7. SKLEPNE UGOTOVITVE

- (178) Komisija ugotavlja, da je Španija nezakonito izvedla pomoč, dodeljeno družbi Iberpotash v okviru ukrepa 1 v obliki neupravičeno nizkih provizij za garancije, ki so bile posledica neupravičeno nizke ravni garancij za obdobje 2006–2016, v višini 1 864 622 EUR in s tem kršila člen 108(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije. Komisija ugotavlja, da ta pomoč ni združljiva z notranjim trgov in jo je treba vrniti.
- (179) Komisija ugotavlja, da je Španija nezakonito izvedla pomoč za naložbe, ki je družbi Iberpotash omogočila, da izboljša varstvo okolja s prekritjem jalovišča Vilafruns (ukrep 4), in s tem kršila člen 108(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije.
- (180) Vendar Komisija ugotavlja, da je del ukrepa 4, ki znaša 3 902 461,30 EUR, združljiv z notranjim trgov v smislu člena 107(3)(c), ker je v skladu s smernicami o državni pomoči za varstvo okolja iz leta 2008.
- (181) Nasprotno pa Komisija ugotavlja, da preostali del skupnega zneska pomoči za ukrep 4, ki presega dovoljeno največjo intenzivnost pomoči, in sicer v višini 3 985 109,70 EUR, ni združljiv z notranjim trgov in ga je treba vrniti –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

1. Državna pomoč, ki jo je Španija nezakonito dodelila družbi Iberpotash v obliki neupravičeno nizkih provizij za garancije, ki so bile posledica neupravičeno nizke ravni garancij za obdobje 2006–2016, v višini 1 864 622 EUR, in s tem kršila člen 108(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije, ni združljiva z notranjim trgov.
2. Državna pomoč za prekritje jalovišča Vilafruns v višini 3 902 461,30 EUR, ki jo je Španija nezakonito dodelila družbi Iberpotash in s tem kršila člen 108(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije, je združljiva z notranjim trgov v smislu člena 107(3)(c).
3. Preostali del državne pomoči za prekritje jalovišča Vilafruns v višini 3 985 109,70 EUR, ki jo je Španija nezakonito dodelila družbi Iberpotash in s tem kršila člen 108(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije, ni združljiv z notranjim trgov.

Člen 2

1. Španija od upravičenca izterja pomoč iz člena 1(1) in (3).
2. Zneski, ki jih je treba izterjati, morajo vključevati obresti od datuma, ko so bili dani na voljo upravičencu, do datuma dejanske izterjave.

3. Obresti se izračunajo z obrestnoobrestnim računom v skladu s poglavjem V Uredbe Komisije (ES) št. 794/2004 ⁽³⁶⁾ in Uredbo Komisije (ES) št. 271/2008 ⁽³⁷⁾ o spremembi Uredbe (ES) št. 794/2004.
4. Španija prekliče vsa neizvedena plačila pomoči iz člena 1(1) in (3), z začetkom veljavnosti na datum sprejetja tega sklepa.

Člen 3

1. Vračilo pomoči iz člena 1(1) in (3) je takojšnje in učinkovito.
2. Španija zagotovi, da se ta sklep izvede v štirih mesecih po uradnem obvestilu o tem sklepu.

Člen 4

1. Španija v dveh mesecih po uradnem obvestilu o tem sklepu Komisiji predloži naslednje informacije:
 - (a) skupni znesek (glavnico in obresti), ki ga je treba izterjati od upravičenca;
 - (b) podroben opis že sprejetih in načrtovanih ukrepov za uskladitev s tem sklepom;
 - (c) dokumente, ki dokazujejo, da se je od upravičenca zahtevalo vračilo pomoči.
2. Španija obvešča Komisijo o napredku v zvezi z nacionalnimi ukrepi, sprejetimi za izvajanje tega sklepa, dokler ni pomoč iz člena 1(1) in (3) v celoti vrnjena. Na zahtevo Komisije takoj predloži informacije o že sprejetih in načrtovanih ukrepih za uskladitev s tem sklepom. Zagotovi tudi podrobne informacije o zneskih pomoči in obrestih za vračilo, ki jih je upravičenec že vrnil.

Člen 5

Ta sklep je naslovljen na Kraljevino Španijo.

V Bruslju, 31. avgusta 2017

Za Komisijo
Margrethe VESTAGER
Članica Komisije

⁽³⁶⁾ Uredba Komisije (ES) št. 794/2004 z dne 21. aprila 2004 o izvajanju Uredbe Sveta (EU) 2015/1589 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L 140, 30.4.2004, str. 1).

⁽³⁷⁾ Uredba Komisije (ES) št. 271/2008 z dne 30. januarja 2008 o spremembi Uredbe (ES) št. 794/2004 o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES (UL L 82, 25.3.2008, str. 1).

SKLEP KOMISIJE (EU) 2018/119**z dne 18. septembra 2017****o državni pomoči SA.47702 (2017/C) (ex 2017/N) – Združeno kraljestvo****Nadomestni sveženj, ki bo nadomestil zavezo banke Royal Bank of Scotland za odprodajo poslovnih enot v okviru projekta Rainbow***(notificirano pod dokumentarno številko C(2017) 6184)***(Besedilo v angleškem jeziku je edino verodostojno)****(Besedilo velja za EGP)**

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti prvega pododstavka člena 108(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in zlasti člena 62(1)(a) Sporazuma,

po pozivu vsem zainteresiranim stranem, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenima določbama ⁽¹⁾, in ob upoštevanju teh pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

1. POSTOPEK

- (1) Komisija je s sklepom z dne 14. decembra 2009 ⁽²⁾ („sklep o prestrukturiranju“) več ukrepov državne pomoči ⁽³⁾, odobrenih banki Royal Bank of Scotland („RBS“), razglasila za združljive z notranjim trgov. Sklepna ugotovitev je bila sprejeta na podlagi načrta prestrukturiranja („načrt prestrukturiranja“) in zavez („zaveze“), ki jih je izdala vlada Združenega kraljestva („organi Združenega kraljestva“).
- (2) Komisija je v sklepu z dne 9. aprila 2014 ⁽⁴⁾ („spremenjeni sklep o prestrukturiranju“) ugotovila, da priglašeni spremenjeni seznam zavez ⁽⁵⁾ („spremenjene zaveze“) ne pomeni državne pomoči. Spremenjene zaveze prav tako ne vplivajo na sklepno ugotovitev sklepa o prestrukturiranju, da je državna pomoč, zagotovljena banki RBS, združljiva z notranjim trgov na podlagi člena 107(3)(b) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).
- (3) Od sprejetja spremenjenega sklepa o prestrukturiranju so bile službe Komisije, organi Združenega kraljestva in banka RBS (neposredno ali prek skrbnika spremljanja, imenovanega v skladu s sklepom o prestrukturiranju) v pogostih stikih, ki so potekali v obliki sestankov, konferenčnih klicev ter izmenjave elektronske pošte in dokumentov.
- (4) Ministrstvo za finance in gospodarstvo Združenega kraljestva je 17. februarja 2017 javno napovedalo, da bo zahtevalo uradno spremembo za nadomestitev zaveze za odprodajo poslovnih enot Rainbow ⁽⁶⁾ s svežnjem ukrepov, namenjenih povečanju konkurence na trgu bančnega poslovanja z malimi in srednjimi podjetji (MSP) in srednje velikimi korporacijami ⁽⁷⁾ („trg bančnega poslovanja z MSP in srednje velikimi korporacijami“).
- (5) Organi Združenega kraljestva so z dopisom z dne 2. marca 2017 Komisijo obvestili o uradni zahtevi za nadomestitev zaveze za odprodajo tako imenovanih poslovnih enot Rainbow, kot je bila opredeljena v sklepu o prestrukturiranju ⁽⁸⁾ in nato spremenjena v spremenjenem sklepu o prestrukturiranju ⁽⁹⁾.

⁽¹⁾ UL C 142, 5.5.2017, str. 8.⁽²⁾ UL C 119, 7.5.2010, str. 1.⁽³⁾ Za popoln seznam odobrenih ukrepov državne pomoči glej uvodne izjave 31 do 77 sklepa o prestrukturiranju.⁽⁴⁾ UL C 24, 23.1.2015, str. 4.⁽⁵⁾ Za pregled zahtevanih sprememb glej uvodne izjave od 27 do 49 spremenjenega sklepa o prestrukturiranju.⁽⁶⁾ Uvodna izjava 73 sklepa o prestrukturiranju.⁽⁷⁾ V skladu z uvodno izjavo 73 sklepa o prestrukturiranju je trg bančnega poslovanja z MSP opredeljen kot segment trga bančnega poslovanja, ki zajema podjetja s prometom do 25 milijonov GBP, trg bančnega poslovanja s srednje velikimi korporacijami pa kot segment, ki zajema podjetja s prometom od 25 milijonov GBP do 1 milijarde GBP.⁽⁸⁾ Uvodna izjava 93 sklepa o prestrukturiranju.⁽⁹⁾ Uvodna izjava 28 ter spremenjeni zavezi 3.1 in 3.2(A) Priloge I k spremenjenemu sklepu o prestrukturiranju.

- (6) Komisija je z dopisom z dne 4. aprila 2017 („sklep o začetku postopka“) organe Združenega kraljestva obvestila, da bo v zvezi z navedeno zahtevo začela postopek iz člena 108(2) PDEU.
- (7) Sklep o začetku postopka je bil 5. maja 2017 objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* ⁽¹⁰⁾. Komisija je zainteresirane strani pozvala, naj predložijo svoje pripombe.
- (8) Organi Združenega kraljestva so 8. maja 2017 predložili svoj odgovor na sklep o začetku postopka.
- (9) Komisija je maja in junija 2017 prejela pripombe zainteresiranih strani. Z nekaterimi zainteresiranimi stranmi so bili opravljeni sestanki za pojasnitev prejetih pripomb. Komisija je organom Združenega kraljestva zagotovila pripombe, ki so jih ji predložile zainteresirane strani.
- (10) Organi Združenega kraljestva so 22. junija 2017 predložili svoj odgovor na pripombe, ki so jih poslale zainteresirane strani, in pripombe, prejete v okviru tržnega preizkusa, ki so ga opravili sami organi Združenega kraljestva ⁽¹¹⁾.
- (11) Organi Združenega kraljestva so z dopisom z dne 28. julija 2017 Komisiji poslali posodobljeno uradno obvestilo, ki je vsebovalo posodobitev nadomestnega svežnja, predlaganega v prvotnem uradnem obvestilu z dne 2. marca 2017.

2. DODATNA PRIPOMBA

- (12) Ker je Združeno kraljestvo 29. marca 2017 v skladu s členom 50 Pogodbe o Evropski uniji uradno sporočilo, da namerava izstopiti iz Evropske unije, se bosta Pogodbi z začetkom veljavnosti sporazuma o izstopu, sicer pa dve leti po uradnem obvestilu o izstopu, prenehali uporabljati za Združeno kraljestvo, razen če Evropski svet po dogovoru z Združenim kraljestvom sklene, da se navedeno obdobje podaljša. Zato se ta sklep brez poseganja v določbe sporazuma o izstopu uporablja le, dokler ne preneha članstvo Združenega kraljestva v Evropski uniji.

3. PODROBEN OPIS UKREPA/POMOČI

3.1 BANKA RBS TER IZVAJANJE NAČRTA PRESTRUKTURIRANJA IN SPREMENJENEGA NAČRTA PRESTRUKTURIRANJA

3.1.1 BANKA RBS

- (13) Banka RBS ⁽¹²⁾, ki ima sedež v Edinburgu, je ena od največjih skupin za finančne storitve v Evropi, ki storitve ponuja posameznikom, družbam in institucijam. Konec leta 2016 je bila njena skupna bilančna vsota 799 milijard GBP ⁽¹³⁾, tveganju prilagojena sredstva („RWA“) ⁽¹⁴⁾ pa so znašala 228 milijard GBP.
- (14) Podroben opis ukrepov državne pomoči v korist banke RBS je na voljo v uvodnih izjavah 31 do 54 sklepa o prestrukturiranju. V spremenjenem sklepu o prestrukturiranju ⁽¹⁵⁾ je bilo navedeno, da je bil leta 2013 edini še nekončani ali neodplačani ukrep kapitalske pomoči dokapitalizacija v obliki navadnih delnic in delnic razreda B ⁽¹⁶⁾ v višini 45,5 milijarde GBP, s katero je bila povezana posebna delnica s prednostno pravico do dividend (Dividend Access Share, „DAS“), ki je bila v lasti države. Delnica DAS je bila oblikovana, da bi se organom Združenega kraljestva zagotovile okrepljene pravice do dividend.

⁽¹⁰⁾ Glej opombo 1.

⁽¹¹⁾ Ta tržni preizkus vključuje razgovore organov Združenega kraljestva s šestimi velikimi konkurenčnimi subjekti, 12 manjšimi konkurenčnimi subjekti ter sedmimi anketiranci s trga tveganega kapitala in finančne tehnologije ter raziskavo v zvezi z vedenjem strank pri prenosih računov v okviru divizije W&G, ki jo je po naročilu banke RBS izvedla družba Charterhouse. Veliki konkurenčni subjekti so bili CYBG PLC, Co-op Bank, Handelsbanken, Metro Bank, Santander UK PLC in TSB Bank. Manjši konkurenčni subjekti so bili Aldermore Group PLC, Allied Irish Bank, Atom Bank, Cumberland Building Society, Danske Bank, Monzo, OakNorth Bank, Paragon Bank PLC, Shawbrook Bank, Starling Bank, Tesco Bank in Virgin Money. Anketiranci s trga tveganega kapitala in finančne tehnologije so bili British Business Bank Investments Limited, Business Growth Fund, Funding Circle, Louise Beaumont (neodvisna strokovnjakinja za finančno tehnologijo), Iwoca, Nesta in Transferwise.

⁽¹²⁾ Banka RBS je podrobno opisana v uvodnih izjavah od 4 do 11 spremenjenega sklepa o prestrukturiranju. Ključne formalne številke od leta 2008 do leta 2016 so predstavljene v uvodnih izjavah od 7 do 10 sklepa o začetku postopka.

⁽¹³⁾ Komisija v tem sklepu uporablja rezultate, ki jih je banka RBS objavila v svojem letnem poročilu in računovodskem izkazu za celotno leto 2016.

⁽¹⁴⁾ RWA je merilo višine bančnih sredstev, prilagojenih tveganju, ki se uporablja pri določanju kapitalskih zahtev.

⁽¹⁵⁾ Uvodna izjava 11 spremenjenega sklepa o prestrukturiranju.

⁽¹⁶⁾ Temeljni kapital prvega reda brez glasovalne pravice, kot je podrobneje opisan v uvodni izjavi 38 sklepa o prestrukturiranju.

- (15) Organi Združenega kraljestva so avgusta 2015 prodali 5,4 % banke ⁽¹⁷⁾, kar je bila prva prodaja vladnih delnic v skupini RBS. Vse delnice razreda B so bile oktobra 2015 pretvorjene v navadne delnice ⁽¹⁸⁾. Kar zadeva delnico DAS, je banka RBS marca 2016 organom Združenega kraljestva izplačala zadnjo dividendo, nato pa je bila delnica DAS umaknjena iz obtoka ⁽¹⁹⁾. Zaradi navedenih ukrepov imajo organi Združenega kraljestva v banki RBS trenutno 8,4 milijarde navadnih delnic, kar predstavlja 71,2 % navadnega delniškega kapitala družbe ⁽²⁰⁾.

3.1.2 IZVAJANJE ZAVEZ IN SPREMENJENIH ZAVEZ

- (16) Izvajanje zavez v zvezi z odprodajo in ravnanjem, ki so privedle do spremenjenega sklepa o prestrukturiranju, je podrobno opisano v uvodnih izjavah od 12 do 22 spremenjenega sklepa o prestrukturiranju.
- (17) Izvajanje zavez, vključenih v spremenjeni sklep o prestrukturiranju, je predstavljeno v uvodnih izjavah 15 in 16 sklepa o začetku postopka. Banka RBS je te odprodaje dokončala pred roki, h katerim se je zavezala, razen zaveze, povezane z odprodajo poslovnih enot Rainbow.

3.2 ZAVEZA ZA ODPRODAJO POSLOVNIH ENOT RAINBOW

- (18) Zaveze in spremenjene zaveze so vključevale odprodajo več poslovnih enot, vključno s podružnično dejavnostjo banke RBS na področju bančnega poslovanja s prebivalstvom in MSP v Angliji in Walesu ter podružnično dejavnostjo banke NatWest na področju bančnega poslovanja s prebivalstvom in MSP na Škotskem, skupaj z dejavnostjo neposrednega poslovanja z MSP in nekaterimi srednje velikimi korporacijami (v nadaljnjem besedilu: poslovne enote Rainbow). Rok v sklepu o prestrukturiranju je bil 31. december 2013, v spremenjenem sklepu o prestrukturiranju pa je bil podaljšan do 31. decembra 2017.
- (19) Komisija je v svoji oceni združljivosti pomoči za banko RBS v sklepu o prestrukturiranju navedla, da zaveza za odprodajo poslovnih enot Rainbow prispeva k omejevanju izkrivljanja konkurence, ki ga je povzročila pomoč na trgu bančnega poslovanja z MSP in srednje velikimi korporacijami v Združenem kraljestvu.
- (20) Postopek banke RBS in organov Združenega kraljestva za odprodajo poslovnih enot Rainbow ter s tem povezane težave, na katere so naleteli, so podrobno opisani v uvodnih izjavah od 19 do 25 sklepa o začetku postopka.
- (21) Organi Združenega kraljestva so z dopisom z dne 2. marca 2017 Komisijo uradno obvestili o zahtevi za nadomestitev zaveze za odprodajo poslovnih enot Rainbow z nadomestnim svežnjem zavez. Z dopisom z dne 28. julija 2017 so Komisiji poslali spremenjeno uradno obvestilo, ki je vsebovalo posodobitev nadomestnega svežnja, predlaganega v prvotnem uradnem obvestilu.

3.3 POSODOBLJENI NADOMESTNI SVEŽENJ, KI SO GA PREDLAGALI ORGANI ZDRUŽENEGA KRALJESTVA

- (22) Po navedbah organov Združenega kraljestva je glede na težave, povezane z odprodajo poslovnih enot Rainbow ⁽²¹⁾, cilj predlaganega nadomestnega svežnja najti nadomestno možnost, ki je po obsegu in učinku vsaj enakovredna prvotni zavezi za odprodajo poslovnih enot Rainbow, poleg tega pa: (i) ima hitrejši učinek in torej učinkoviteje ublaži kakršno koli izkrivljanje konkurence; (ii) upošteva trenutne tržne okoliščine ter posebne potrebe konkurenčnih subjektov („konkurenčni subjekti“) ⁽²²⁾ in drugih morebitnih novih udeležencev na trgu bančnega poslovanja z MSP in srednje velikimi korporacijami v Združenem kraljestvu ter (iii) ne ogroža sposobnosti preživetja banke RBS.
- (23) Posodobljeni nadomestni sveženj vključuje sklop ukrepov glede ravnanja banke, sestavljata pa ga dva elementa:
- (a) sklad za zmogljivost in inovacije („ukrep A“) ter
- (b) shema spodbud za prenos računov („ukrep B“).

⁽¹⁷⁾ Sporočilo za medije ministrstva za finance in gospodarstvo: <https://www.gov.uk/government/news/government-begins-sale-of-its-shares-in-the-royal-bank-of-scotland>.

⁽¹⁸⁾ Sporočilo za medije banke RBS: <http://otp.investis.com/clients/uk/rbs1/rns1/regulatorystory.aspx?cid=365&newsid=580941>.

⁽¹⁹⁾ Sporočilo za medije banke RBS: <http://otp.investis.com/clients/uk/rbs1/rns1/regulatory-story.aspx?cid=365&newsid=687910>.

⁽²⁰⁾ Letno poročilo in računovodski izkaz za leto 2016/2017 družbe UK Financial Investments Ltd.

⁽²¹⁾ Opisane v uvodnih izjavah od 19 do 25 sklepa o začetku postopka.

⁽²²⁾ Neuveljavljeni finančni subjekti, ki za posle tekmujejo s štirimi dolgo uveljavljenimi nacionalnimi bankami, ki imajo največji tržni delež (njihov skupni tržni delež je leta 2015 znašal 82 %) na trgu bančnega poslovanja z MSP in srednje velikimi korporacijami v Združenem kraljestvu.

- (24) Ustanovil bi se neodvisni organ („organ“) za upravljanje sklada za zmogljivost in inovacije ter sheme spodbud za prenos računov ter nadzor nad njima ⁽²³⁾.
- (25) Posodobljeni nadomestni sveženj bi financirala banka RBS. Po oceni organov Združenega kraljestva bodo skupni stroški banke RBS za sveženj znašali približno [0,5–1,5] milijarde GBP, ob upoštevanju začetnih stroškov kapitala in postopnega zniževanja prihodkov banke RBS ⁽²⁴⁾.

3.3.1 SKLAD ZA ZMOGLJIVOST IN INOVACIJE (UKREP A)

- (26) Sklad za zmogljivost in inovacije bi imel sredstva v višini 425 milijonov GBP, ki bi bila razdeljena upravičenim subjektom za (i) razvoj zmogljivosti za konkuriranje banki RBS pri zagotavljanju bančnih storitev MSP in/ali (ii) razvoj in izboljšanje finančnih produktov in storitev, ki so na voljo MSP. Naložbeni projekti, ki bi lahko bili upravičeni do podpore, morajo biti usmerjeni na dovoljene namene ⁽²⁵⁾.
- (27) Sklad za zmogljivost in inovacije bi bil razdeljen v štiri podsklade, sredstva pa bi bila na voljo, kot je prikazano v preglednici 1:

Preglednica 1

Nepovratna sredstva, na voljo za sklad za zmogljivost in inovacije

Podsklad	Namen	Razpoložljiva nepovratna sredstva
A. Podsklad za napredno zmogljivost ponudbe poslovnih TRR ⁽¹⁾ (280 milijonov GBP)	Za olajšanje razvoja naprednejših ponudb poslovnih TRR in dodatnih produktov s strani bank z obstoječo znatno zmogljivostjo ponudbe poslovnih TRR.	1 × 120 milijonov GBP 1 × 100 milijonov GBP 1 × 60 milijonov GBP
B. Podsklad za razvoj zmogljivosti ponudbe poslovnih TRR (80 milijonov GBP)	Za olajšanje posodobitve obstoječih ponudb poslovnih TRR ali razvoj novih ponudb.	1 × 50 milijonov GBP 2 × 15 milijonov GBP
C. Podsklad za inovativna posojila in plačila (40 milijonov GBP)	Za olajšanje razvoja novih in obstoječih dejavnosti posojil in plačil za MSP s posebnim poudarkom na spodbujanju uvajanja nove tehnologije na upoštevne trge.	4 × 10 milijonov GBP
D. Sklad za inovacije na področju finančne tehnologije v poslovnem bančništvu (25 milijonov GBP)	Za olajšanje trženja finančne tehnologije, ki je ustrezna za MSP.	5 × 5 milijonov GBP

⁽¹⁾ Poslovni transakcijski račun („poslovni TRR“): pomeni račun, ki se ne prodaja posameznikom, ampak podjetjem ter zagotavlja možnost hranjenja vlog, prejetanja in opravljanja plačil s čekom in/ali debetno kartico, uporabe bančnih avtomatov ter opravljanja rednih plačil z neposredno bremenitvijo in/ali trajnim nalogom, vendar pa ne vključuje (i) računa, na katerem se sredstva hranijo v valuti, ki ni uradna valuta Združenega kraljestva, ali (ii) računa, na katerem se kreditna sredstva hranijo in izravnavajo glede na hipotekarni dolg ali posojilo (razen odobritve prekoračitve kredita).

Največ sredstev iz sklada za zmogljivost in inovacije bi bilo namenjenih subjektom z veliko obstoječo zmogljivostjo ponudbe poslovnih TRR. Subjektom s tako zmogljivostjo bodo na voljo trije najvišji zneski iz sklada, s čimer naj bi se okrepila njihova sposobnost konkuriranja banki RBS pri zagotavljanju bančnih storitev in finančnih produktov MSP. Merila za upravičenost do sredstev iz različnih podskladov so podrobneje opisana v uvodnih izjavah od 28 do 31.

- (28) Merila za upravičenost za podsklad A: ta podsklad bi bil na voljo kateremu koli subjektu, ki sprejema vloge in:

(a) ponuja poslovne TRR;

⁽²³⁾ Organ bo ustanovljen za lažje izvajanje nadomestnega svežnja in nadzor nad njim. Urejen bo z „listino o okviru in državni pomoči“, ki naj bi jo v zvezi z zavezami sklenili ministrstvo za finance in gospodarstvo, organ in banka RBS.

⁽²⁴⁾ Upoštevani so začetni stroški kapitala, letni stroški delovanja nadomestnega svežnja ter izguba prihodkov, povezana s strankami, ki bodo zaradi ukrepa B prenesle svoje račune, kar je izravnano s sprostivitvijo kapitala, povezanega s temi strankami.

⁽²⁵⁾ Opisani v uvodnih izjavah (37) in (38) tega sklepa.

- (b) ga je organ Združenega kraljestva za bonitetno ureditev pooblastil za sprejemanje vlog;
 - (c) katerega končna matična družba ali sam ima v času vloge domicil v Združenem kraljestvu, Evropski uniji, Evropskem gospodarskem prostoru ali Švici ter je subjekt, ki sprejema vloge, ali finančna holdinška družba;
 - (d) katerega bruto sredstva v Združenem kraljestvu znašajo manj kot 350 milijard GBP, kot je prikazano v njegovi zadnji objavljeni konsolidirani bilanci (ali vmesni bilanci stanja);
 - (e) katerega prihodki v Združenem kraljestvu so povezani predvsem z zagotavljanjem storitev sprejemanja vlog, posojanja ali plačil posameznikom in podjetjem v Združenem kraljestvu ter
 - (f) ki je izrazil namen, da svojo poslovno ponudbo razširi na MSP z razvojem novih produktov, širitvijo na nove geografske trge v Združenem kraljestvu ali nove poslovne segmente in/ali naložbami v ravni svojih storitev za stranke.
- (29) Merila za upravičenost za podsklad B: uporabljala bi se enaka merila za upravičenost, kot so navedena v uvodni izjavi 28 v zvezi s podskladom A, razen da subjektu ni treba imeti obstoječe ponudbe poslovnih TRR (je pa moral vsaj javno navesti namen, da jo bo uvedel).
- (30) Merila za upravičenost za podsklad C: ta podsklad bi bil na voljo subjektom iz podsklada A, subjektom iz podsklada B in kateremu koli drugemu subjektu:
- (a) katerega končna matična družba ali sam ima v času vloge domicil v Združenem kraljestvu, Evropski uniji, Evropskem gospodarskem prostoru ali Švici;
 - (b) ki (ali če je tak subjekt del skupine, taka skupina) večino svojih prihodkov ustvari z zagotavljanjem finančnih storitev posameznikom in podjetjem ter
 - (c) ki ponuja storitve posojil ali plačil za MSP v Združenem kraljestvu ali storitve mednarodnih plačil za MSP ali je izrazil namen, da bo svojo poslovno ponudbo razširil na take storitve.
- (31) Merila za upravičenost za podsklad D: ta podsklad bi bil na voljo kateremu koli subjektu:
- (a) katerega končna matična družba ali sam ima v času vloge domicil v Združenem kraljestvu, Evropski uniji, Evropskem gospodarskem prostoru ali Švici;
 - (b) ki bodisi zagotavlja ali razvija finančne produkte ali storitve predvsem za MSP v Združenem kraljestvu bodisi zagotavlja produkte ali storitve za MSP v Združenem kraljestvu ter
 - (c) je v treh letih pred predložitvijo svoje zadeve organu zbral kapital v višini najmanj 1 milijona GBP.
- (32) Sklad za zmogljivost in inovacije bi upravljal in nadzoroval organ. Organ naj bi bil neodvisen od banke RBS in organov Združenega kraljestva ter bo imel potrebna pooblastila za izpolnjevanje svoje naloge upravljanja ali ureditve upravljanja vlog za sklad za zmogljivost in inovacije ter spremljanje uporabe sredstev. V zvezi z uporabo sredstev s strani subjektov prejemnikov bodo obstajale štiri skupine zaščitnih ukrepov, ki bi se uporabljali v celotnem življenjskem ciklu sklada: (i) zaščitni ukrepi pred izplačilom, (ii) stalno poročanje in spremljanje s strani organa (iii) pravica organa do revizije in (iv) pravica organa, da zahteva vračilo sredstev.
- (33) Prva skupina zaščitnih ukrepov se uporabi pred izplačilom. Vložniki bodo morali organu predložiti poslovni načrt, v katerem bo dovolj podrobno predstavljeno, kako nameravajo uporabiti morebitna dodeljena sredstva. Organ bo moral nato vsak element načrta preučiti na podlagi vrste vnaprej določenih dejavnikov in ugotoviti, ali je načrt v skladu z dovoljenimi nameni ⁽²⁶⁾.
- (34) Druga skupina zaščitnih ukrepov vključuje stalno poročanje in spremljanje s strani organa: prejemniki bodo organu poročali vsako četrletje, in sicer 18 mesecev (organ bo pripravil letno poročilo o svojem upravljanju sklada). Poročilo bo vsebovalo podrobnosti o tem, kako so bila prejeta sredstva porabljena, vključno s skupnim zneskom, porabljenim v zadnjih treh mesecih. V primeru subjektov iz podsklada A, subjektov iz podsklada B in subjektov iz podsklada C bo poročilo vsebovalo:
- (a) kratko predstavitev razvoja dejavnosti subjekta v zvezi z MSP v predhodnem letu;

⁽²⁶⁾ Opisani v uvodnih izjavah (37) in (38) tega sklepa.

- (b) pregled in kvantifikacijo naložb v zadevno dejavnost v zadnjih treh mesecih ter opredelitev, kako je tak razvoj povezan s poslovno dejavnostjo subjekta;
 - (c) podrobnosti o obsegu dejavnosti subjekta v zvezi z MSP, vključno s številom strank, številom poslovnih TRR, bilancami posojil in vlog;
 - (d) potrditev, da so bila sredstva, dodeljena iz sklada za razvoj zmogljivosti za MSP, uporabljena za dovoljene namene, ter
 - (e) druge elemente, o katerih se dogovorita organ in subjekt prejemnik.
- (35) Tretja skupina zaščitnih ukrepov vključuje pravico organa do revizije: organ bi lahko na podlagi pogodbe imenoval „usposobljeno osebo“ ⁽²⁷⁾ za preiskavo in revizijo uporabe sredstev s strani prejemnikov, če bi upravičeno dvomil, da je prejemnik pravilno ali v celoti uporabil sredstva, prejeta na podlagi ukrepa A.
- (36) Četrta skupina zaščitnih ukrepov vključuje pravico organa, da zahteva vračilo sredstev: če organ (na podlagi revizije ali drugače) meni, da je bila pogodba, sklenjena med organom in prejemnikom, bistveno kršena, lahko zahteva vračilo sredstev, ki so bila prejemniku že izplačana. To vključuje kakršno koli neuporabo sredstev za dovoljene namene ali kakršno koli uporabo sredstev za prepovedane namene ⁽²⁸⁾: v takih primerih lahko organ od prejemnika zahteva, naj odpravi kršitev ali (v celoti ali delno) vrne sredstva.
- (37) Določbe, s katerimi je opredeljena uporaba sredstev iz podsklada A, podsklada B in podsklada C, vključujejo določbe, v katerih je navedeno, da:
- (a) subjekt nepovratna sredstva uporabi za namene, ki so dokazljivo povezani z (i) izboljšanjem rezultatov glede strank za MSP in/ali (ii) razširitvijo subjektove poslovne zmogljivosti, ponudbe produktov in/ali ciljnih trgov, da se izboljšajo njegove ponudbe za MSP („glavna načela“);
 - (b) lahko subjekt nepovratna sredstva uporabi za kritje svojih naložb v osnovna sredstva ali odhodkov za poslovanje v zvezi z naslednjimi nameni („dovoljeni nameni“):
 - (1) razvojem sistemov in/ali infrastrukture, potrebnih za razširitev bodisi (i) v primeru subjekta iz podsklada A ali subjekta iz podsklada B, njegovega bančnega poslovanja z MSP bodisi (ii) v primeru subjekta iz podsklada C, njegove posojilne in/ali plačilne dejavnosti za MSP („zadevne dejavnosti“);
 - (2) zaposlitvijo in plačilom zaposlenih za razširitev in/ali upravljanje zadevnih dejavnosti;
 - (3) trženjem produktov, povezanih z njegovimi zadevnimi dejavnostmi;
 - (4) nakupom ali najemom prostorov, potrebnih za razširitev njegovih zadevnih dejavnosti, ali
 - (5) katerim koli drugim namenom, ki je (po mnenju organa) v skladu z glavnimi načeli;
 - (c) subjekt nepovratnih sredstev ne sme uporabiti za nobenega od naslednjih prepovedanih namenov:
 - (1) subvencioniranje začasnih znižanj cen za bančne produkte in/ali storitve;
 - (2) odplačilo kakršne koli obstoječe obveznosti;
 - (3) zagotovitev financiranja neposredno strankam;
 - (4) financiranje naložb v osnovna sredstva in/ali odhodkov za poslovanje, ki jih je družba načrtovala pred datumom vloge in: (a) bi jih izvedla ne glede na to, ali bi iz sklada za zmogljivost in inovacije prejela kakršen koli znesek ali ne, ali (b) so bili vključeni v poslovni načrt družbe pred datumom vloge;
 - (5) kakršno koli vračilo kapitala obstoječim delničarjem družbe ali
 - (6) namen, ki ni v skladu z glavnimi načeli in/ali njegovo poslovno dejavnostjo.

⁽²⁷⁾ Podobno kot pri zakonskih imenovanjih na podlagi člena 166 zakona o finančnih storitvah in trgih iz leta 2000.

⁽²⁸⁾ Kot so opisani v uvodnih izjavah (37) in (38).

- (38) Določbe, s katerimi je opredeljena uporaba sredstev iz podsklada D, vključujejo določbe, v katerih je navedeno, da:
- (a) subjekt uporabi nepovratna sredstva za razvoj, izboljšanje, upravljanje, razširitev in/ali trženje (ali podporo razvoju, izboljšanju, upravljanju, razširitvi in/ali trženju) svojega produkta ali storitve finančne tehnologije ⁽²⁹⁾ ter da lahko subjekt nepovratna sredstva uporabi za kritje svojih naložb v osnovna sredstva in odhodkov za poslovanje v zvezi z naslednjimi nameni („dovoljeni nameni“):
 - (1) razvojem sistemov in/ali infrastrukture, potrebnih za razvoj, izboljšanje, upravljanje, razširitev in/ali trženje produkta ali storitve finančne tehnologije;
 - (2) zaposlitvijo in plačilom zaposlenih za razvoj, izboljšanje, upravljanje, razširitev in/ali trženje produkta ali storitve finančne tehnologije;
 - (3) trženjem produkta ali storitve finančne tehnologije ali
 - (4) katerim koli drugim namenom, ki (po mnenju organa) spodbuja razvoj, izboljšanje, upravljanje, razširitev in/ali trženje produkta ali storitve finančne tehnologije;
 - (b) subjekt nepovratnih sredstev ne sme uporabiti za naslednje prepovedane namene:
 - (1) odplačilo kakršne koli obstoječe obveznosti;
 - (2) zagotovitev financiranja neposredno strankam;
 - (3) kakršno koli vračilo kapitala obstoječim delničarjem družbe ali
 - (4) namen, ki ni v skladu z njegovo poslovno dejavnostjo.
- (39) Financiranje za subjekte iz podskladov A, B in C bi bilo izvedeno tako, da bi bili subjekti, ki ne bi uspeli z vlogo za podsklad A, upravičeni, da zaprosijo za financiranje iz podsklada B, in da bi bili subjekti, ki ne bi uspeli z vlogo za podsklad B, upravičeni, da zaprosijo za financiranje iz podsklada C. Postopek financiranja iz podsklada D bo potekal sočasno s postopkom postopnega financiranja za podsklade A, B in C.
- (40) Organ bo sklad za zmogljivost in inovacije subjektom iz podskladov A in D začel oglaševati takoj, ko bo to po njegovi ustanovitvi ter podpisu listine o okviru in državni pomoči razumno izvedljivo ⁽³⁰⁾. Oglaševanje subjektom iz podskladov B in C bo sledilo tri oziroma šest mesecev po oglaševanju sklada za zmogljivost in inovacije subjektom iz podsklada A.
- (41) Obdobje za vložitev vlog za sredstva iz podsklada A se bo končalo dva meseca od takrat, ko bo začel organ prvič oglaševati sklad, medtem ko se bo obdobje za vložitev vlog za sredstva iz podsklada B končalo pet mesecev po tem datumu, obdobje za vložitev vlog za sredstva iz podsklada C pa osem mesecev po tem datumu. Obdobje za vložitev vlog za sredstva iz podsklada D bo sovpadalo z obdobji za vložitev vlog za sredstva iz podskladov A, B in C ter se bo končalo šest mesecev po tem, ko bo začel organ prvič oglaševati sklad.
- (42) Sklad naj bi prenehal po koncu sheme spodbud za prenos računov (lahko pa se podaljša na podlagi vnaprej določenih meril, odvisno od višine preostalih nerazdeljenih sredstev). Organ bi sicer pravice in obveznosti v zvezi s poročanjem ohranil še tri mesece po prenehanju zadnje pogodbe med organom in katerim koli prejemnikom, ki sodeluje v skladu za zmogljivost in inovacije.
- (43) Stroški ukrepa A za banko RBS vključujejo 425 milijonov GBP začetnih stroškov kapitala in stroške poslovanja organa ⁽³¹⁾, ki bi jih plačala banka RBS.

3.3.2 SHEMA SPODBUD ZA PRENOS RAČUNOV (UKREP B)

- (44) Subjekti, ki so upravičeni do sodelovanja v shemi spodbud za prenos računov („upravičeni subjekti“), so tisti subjekti, ki sprejemajo vloge in izpolnjujejo naslednja merila:
- (a) ponujajo poslovne transakcijske račune ali so javno napovedali, da nameravajo uvesti njihovo ponudbo;
 - (b) izpolnjujejo merila iz odstavkov (b) do (f) uvodne izjave 28 za subjekt iz podsklada A in
 - (c) sodelujejo v storitvi Združenega kraljestva za prenos transakcijskih računov (Current Account Switching Service, „CASS“) ⁽³²⁾.

⁽²⁹⁾ Finančna tehnologija ali Fintech je poslovno področje, ki temelji na uporabi programske opreme za zagotavljanje finančnih storitev, kot so vzajemne storitve, storitve na podlagi znanja množic itd.

⁽³⁰⁾ Glej sprotno opombo 23.

⁽³¹⁾ Skupna sredstva za ustanovitev in delovanje organa bodo znašala 20 milijonov GBP.

⁽³²⁾ Storitve, ki jo podpira družba Bacs Payment Schemes Limited ter omogoča samodejen prenos vseh plačilnih ureditev na novo banko in zaprtje obstoječega računa. Glej: <https://www.currentaccountswitch.co.uk>.

- (45) Shema spodbud za prenos računov, ki jo financira banka RBS, bi organu zagotovila financiranje za razdelitev sredstev upravičenim subjektom po uspešni zamenjavi strank. To naj bi upravičenim subjektom omogočilo, da MSP, ki so bančne stranke RBS, ponudijo spodbude za prenos njihovih poslovnih TRR, depozitnih računov in posojil na upravičene subjekte. Spodbuda bi bila zagotovljena v obliki zaveze banke RBS, da:
- (a) upravičenim subjektom izplača do 225 milijonov GBP denarnih spodbud v zvezi z vsemi strankami, ki se strinjajo s prenosom svojih poslovnih TRR („denarne spodbude za prenos poslovnih TRR“);
 - (b) izplača dodatnih 50 milijonov GBP za denarne spodbude, povezane s posojili („denarne spodbude v zvezi s posojili“), za tiste stranke, ki poleg svojega poslovnega TRR prenesejo tudi kreditni produkt;
 - (c) nameni dodatnih 75 milijonov GBP svojih stroškov, ki bi bili prav tako na voljo za olajšanje prenosa (nadomestilo za pogodbene kazni, povezane s prenosom salda posojil, ali stroške tretjih strani, kot so pravni stroški).
- (46) Denarne spodbude za prenos poslovnih TRR in denarne spodbude v zvezi s posojili bodo upravičenim subjektom omogočile, da financirajo privlačne cenovne ponudbe ali druge spodbude za stranke banke RBS v okviru divizije Williams & Glyn („W&G“) ⁽³³⁾ ter navedene stranke pritegnejo k menjavi banke.
- (47) Denarne spodbude za prenos poslovnih TRR, ki se izplačajo subjektom prejemnikom, bi bile izrazito stopenjske, da bi imeli zadostne vire za zagotovitev privlačnih spodbud za manjša in večja MSP, da kot stranke prenesejo račune nanje. Zneski denarnih spodbud za prenos poslovnih TRR, ki naj bi bili ponujeni na začetku sheme, so predstavljeni v spodnji preglednici.

Preglednica 2

Predlagani začetni zneski denarnih spodbud za prenos poslovnih TRR v okviru sheme spodbud za prenos računov

Razpon prometa MSP kot stranke	Višina denarne spodbude za prenos poslovnega TRR (v GBP)
< 15 000 GBP	750
15 000–100 000 GBP	1 000
100 001–1 000 000 GBP	3 000
1 000 001–1 500 000 GBP	6 250
1 500 001–2 000 000 GBP	13 125
2 000 001–2 500 000 GBP	16 875
2 500 001–7 500 000 GBP	25 000
> 7 500 000 GBP	50 000

- (48) Denarne spodbude v zvezi s posojili bodo upravičenim subjektom omogočile znižanje obrestnih mer, ki se strankam zaračunavajo za posojila, s čimer bodo njihove ponudbe postale konkurenčnejše, hkrati pa bodo ohranili ustrezne donose kapitala. Če bo stranka prenesla svoj glavni poslovni TRR in kreditni produkt z banke RBS, bo organ subjektu prejemniku izplačal dodatno denarno spodbudo v višini 2,5 % prenesenega salda črpanega posojila.
- (49) Banka RBS bi se usmerila na svoje stranke v okviru divizije W&G (ki vključuje približno 200 000 MSP, ki so bančne stranke), ki bi jim bile zagotovljene informacije o koristih menjave banke in morebitnih drugih konkurenčnih subjektih, o katerih bi morda želele razmisliti.

⁽³³⁾ Izraza „Rainbow“ in „W&G“ se nanašata na isti obseg dejavnosti, kot je opredeljen v členu 2 revidiranih pogojev, priloženih spremeni sklepu o prestrukturiranju.

- (50) Banka RBS bi začela stranke o shemi spodbud za prenos računov obveščati približno tri mesece po uvedbi svežnja, denarne spodbude pa bi bile na voljo že v drugem četrtletju leta 2018 (približno tri mesece po tem, ko bi banka RBS začela obveščati svoje stranke). Postopek razdeljevanja denarnih spodbud za shemo spodbud za prenos računov bi se ponovil vsako četrtletje, dokler bi bile denarne spodbude na voljo. Denarne spodbude bi se prenehale, ko bi bilo za denarne spodbude za prenos poslovnih TRR izplačanih največ 225 milijonov GBP, ali, če se to ne bi zgodilo prej, 18 mesecev po obvestilu banke RBS o shemi spodbud za prenos računov (ob upoštevanju največ 12-mesečnega podaljšanja, glej uvodno izjavo (51)(d)).
- (51) Organ bi bil poleg sklada za zmogljivost in inovacije odgovoren tudi za upravljanje sheme spodbud za prenos računov in nadzor nad njo ter bi stalno spremljal ravnanje banke RBS v zvezi s strankami in njeno interakcijo s strankami. Pri tem bi bilo organu med drugim omogočeno, da na podlagi veljavnih zakonov in zahtev po varstvu podatkov:
- (a) spreminja višino izplačanih denarnih spodbud za zagotovitev njihove čim večje učinkovitosti;
 - (b) odobri komunikacijsko gradivo, ki ga banka RBS pošlje MSP, ki so njene stranke, v zvezi s shemo spodbud za prenos računov;
 - (c) od banke RBS zahteva, naj poveča pogostost pošiljanja takega gradiva;
 - (d) za največ 12 mesecev podaljša obdobje, v katerem so denarne spodbude na voljo, če je v [...] mesecih od datuma začetka sheme spodbud za prenos računov račune preneslo (ali začelo postopek prenosa) manj kot [...] upravičenih strank ⁽³⁴⁾ („podaljšan rok za prenos računov na podlagi spodbud“), in
 - (e) od banke RBS zahteva, naj razširi bazo strank, ki jim pošilja taka gradiva, na stranke zunaj okvira divizije W&G, če v danem časovnem okviru računov ni preneslo določeno število strank. Če bo obseg razširjen, bodo s shemo ponudbe za prenos računov usmerjene na MSP, ki predstavljajo približno [...] tržnega deleža poslovnih TRR v Združenem kraljestvu. Obseg bo razširjen, če:
 - (1) [...] ⁽³⁵⁾;
 - (2) [...]
 - (3) [...]
- (52) Za zagotovitev, da ima banka RBS ustrezne spodbude za učinkovito izvajanje sheme spodbud za prenos računov, bo morala banka RBS v primeru, da se je za prenos odločilo manj kot [...] strank in da do konca [...] -mesečnega obdobja (ali, če se organ odloči podaljšati zadevno obdobje, do izteka podaljšane obdobja) denarne spodbude niso porabljene v celoti, prenesti vnaprej opredeljeni dodatni večkratnik („multiplikator“) te premajhne porabe na organ, pri čemer je zgornja meja tega multiplikatorja 50 milijonov GBP.
- (53) Multiplikator je bil določen na [...] premajhne porabe. Za to kazen veljajo naslednji pogoji:
- (a) ker bo uspeh sheme spodbud za prenos računov odvisen od sposobnosti upravičenih subjektov, da oblikujejo privlačne ponudbe za MSP, ki so stranke banke RBS, bo imel organ pooblastilo, da zniža multiplikator, če je utemeljeno prepričan, da je bila morebitna premajhna poraba rezultat dejavnikov, na katere banka RBS ni mogla vplivati;
 - (b) banki RBS se lahko s soglasjem organa dovoli, da po določenem času preoblikuje denarne spodbude ter tako izboljša učinkovitost sheme in zmanjša verjetnost, da bi ji bila naložena kazen, ter
 - (c) če (i) organ do datuma prenehanja spodbud za prenos razširi obseg; (ii) se je za prenos odločilo manj kot [...] strank in (iii) organ meni, da banka RBS spodbud za prenos ni dejavno sporočala strankam v širši skupini, lahko organ zviša multiplikator na tak odstotek, kot se mu zdi primeren, pri čemer je zgornja meja multiplikatorja 50 milijonov GBP.
- (54) [...]
- (55) Kadar vsota premajhne porabe in multiplikatorja (skupaj z morebitnimi izterjanimi zneski in zneski, ki iz sklada za zmogljivost in inovacije niso bili razdeljeni) znaša manj kot 5 milijonov GBP, organ sredstva razdeli dobrodelnim ustanovam.

⁽³⁴⁾ Upravičena stranka pomeni stranko divizije banke RBS, znane kot W&G, ki je MSP.

⁽³⁵⁾ [...] Poslovna skrivnost.

- (56) RBS se bo strinjala z ureditvijo neprevzemanja strank na podlagi sheme spodbud za prenos računov, s katero bo banki RBS in članom njene skupine prepovedano, da (i) sprejmejo nekatere ukrepe, ki bi lahko škodovali shemi spodbud za prenos računov, ter (ii) nagovarjajo, napeljujejo ali spodbujajo upravičene stranke (ali stranke, ki so se odločile za prenos na upravičeni subjekt v okviru sheme spodbud za prenos računov), naj ostanejo stranka skupine v zvezi s katerim koli poslovnim TRR ali ustreznim kreditnim produktom ali naj v določenih rokih prenesejo kateri koli poslovni TRR ali ustrezní kreditni produkt z upravičenega subjekta v okviru sheme spodbud za prenos računov na katerega koli člana skupine.
- (57) Da bi banka RBS podprla uspeh sheme spodbud za prenos računov, bo subjektom, ki sodelujejo v njej, ponudila možnost vključitve v listino o medbančnem zastopanju, ki strankam, ki jih privabijo na podlagi sheme spodbud za prenos računov, ponuja možnost, da še naprej uporabljajo storitve upravljanja z gotovino in čeki v podružnicah banke RBS („shema dostopa do podružnic“). Ta dostop do podružnic bo upravičnim strankam na stroške zadevnega subjekta na voljo najmanj tri leta od uvedbe sheme spodbud za prenos računov na podlagi razumnih in nediskriminacijskih poslovnih pogojev.
- (58) Začetni stroški kapitala ukrepa B so 350 milijonov GBP plus stroški izvajanja za banko RBS in stalna izguba prihodnjih prihodkov banke RBS ⁽³⁶⁾.

4. PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANI IN ORGANOV ZDRUŽENEGA KRALJESTVA

4.1 SPLOŠNE PRIPOMBE O NADOMESTNEM SVEŽNJU

- (59) S sklepom o začetku postopka je bila zainteresiranim stranem dana priložnost, da predložijo pripombe o predlogu organov Združenega kraljestva. V fazi posvetovanja so bile prejete številne pripombe. Nanašale so se na prvotni nadomestni sveženj, kot je opisan v uvodnih izjavah od 28 do 68 sklepa o začetku postopka („prvotni nadomestni sveženj“). Organi Združenega kraljestva so na podlagi pripomb zainteresiranih strani in lastne tržne študije ⁽³⁷⁾ nadomestni sveženj posodobili, kot je opisano v oddelku 2.3.
- (60) Glede na številne pripombe ⁽³⁸⁾ so v tem oddelku predstavljene glavne pripombe, ki so bile skupne več zainteresiranim stranem ter ki bodo pomagale oceniti enakovrednost nadomestnega svežnja in odprodaje poslovnih enot Rainbow.

4.1.1 SPLOŠNE PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANI O NADOMESTNEM SVEŽNJU

- (61) Iz večine prejetih pripomb je razvidno, da ima prvotni nadomestni sveženj vrsto lastnosti, ki bi lahko okrepile konkurenco na trgih MSP v Združenem kraljestvu. V nekaterih pripombah je navedeno, da bo imel nadomestni sveženj hitrejši učinek na konkurenco in manj izvedbenih tveganj ter da lahko okrepi več kot samo en konkurenčni subjekt (kot velja za odprodajo poslovnih enot Rainbow).
- (62) Nekatere zainteresirane strani v zvezi s skupnim prvotnim nadomestnim svežnjem navajajo:
- (a) da skupna velikost prvotnega nadomestnega svežnja ni zadostna, da bi privedla do strukturnih sprememb na trgu MSP v Združenem kraljestvu, za katerega so značilne velike ovire za menjavo banke;
 - (b) da prenos poslovnih transakcijskih računov, ki ustrezajo 2-odstotnemu tržnemu deležu na trgu MSP, ni enakovreden odprodaji poslovnih enot Rainbow (ki predstavljajo približno 5-odstotni delež trga MSP v smislu števila MSP kot strank);
 - (c) da s prenosom poslovnih TRR ni zajet prenos sredstev ter
 - (d) da bodo organ in njegove odločitve ključni za uspeh (ali neuspeh) nadomestnih ukrepov. Težko bo zagotoviti, da bo organ dovolj nepristranski.

⁽³⁶⁾ Organi Združenega kraljestva so stroške izvajanja za banko RBS ocenili na 38 milijonov GBP, dodatne stalne stroške zaradi zmanjšane dobička pa na približno [...] GBP letno.

⁽³⁷⁾ Glej sprotno opombo 11.

⁽³⁸⁾ Pripombe so poslali Santander UK plc, CYBG plc, Metro Bank PLC, Aldermore Bank plc, Masthaven Bank Ltd, Paragon Bank plc, Secure Trust Bank plc, Shawbrook Bank Ltd, Virgin Money plc, OakNorth Bank Ltd, Cumberland Building Society, Tide in banka RBS.

4.1.2 SPLOŠNE PRIPOMBE ORGANOV ZDRUŽENEGA KRALJESTVA O NADOMESTNEM SVEŽNJU IN PRIPOMBAH ZAJINTERESIRANIH STRANI

- (63) Organi Združenega kraljestva menijo, da je nadomestni sveženj vsaj enakovreden odprodaji poslovnih enot Rainbow v smislu njegovega učinka na omejevanje možnosti izkrivljanja konkurence ter da se lahko izvede z večjo gotovostjo in hitreje kot odprodaja.
- (64) Organi Združenega kraljestva menijo, da je nadomestni sveženj kot celota oblikovan tako, da se z njim na trgu vzpostavi zmogljivost za spodbujanje višjih stalnih ravni menjave bank na trgu bančnega poslovanja z MSP in srednje velikimi korporacijami. Pri tem bo najtežje breme nosila banka RBS kot največji akter. Čeprav je koristi sklada za zmogljivost in inovacije težje kvantificirati kot koristi sheme spodbud za prenos računov, bo navedeni sklad okrepil bančne ponudbe več bank za MSP, prinesel večjo izbiro na trgu, ustvaril raznolikost poslovnih modelov in spodbudil prenose računov. Pospešil bo tudi razvoj novih podjetij in novih tehnologij, s katerimi naj bi se zmanjšala odvisnost MSP od njihovih bank.
- (65) Organi Združenega kraljestva trdijo, da je bil nadomestni sveženj oblikovan za doseg istih ciljev, kot naj bi bili doseženi s prvotno odprodajo poslovnih enot Rainbow:
- (a) zmanjšanje tržnega deleža banke RBS: z izvajanjem sheme spodbud za prenos računov in zagotovitvijo sredstev za razvoj bančne zmogljivosti za MSP se bodo okrepili manjši konkurenti, ki bodo tako lahko izvajali večji konkurenčni pritisk na banko RBS;
 - (b) zmanjšanje komercialne koristi od prejetja pomoči: nadomestni sveženj ima precejšnje začetne stroške in dodatni stalni učinek zaradi zmanjšane prometa zaradi zmanjšanja števila MSP, ki so stranke, na podlagi sheme spodbud za prenos računov;
 - (c) prenos MSP kot strank: v nasprotju z odprodajo, ki bi vključevala prisilen prenos MSP kot strank, ki se niso odločile za menjavo banke, se s shemo spodbud za prenos računov stranke spodbujajo, naj se same odločijo za menjavo banke. Za opolnomočene stranke velja večja verjetnost, da bodo sodelovale z novo banko in jo v prihodnosti znova zamenjale, če bodo lahko pri drugi banki dobile boljšo ponudbo, ter
 - (d) dostop do podružnic za zagotavljanje storitev MSP kot strankam: s shemo dostopa do podružnic se podpira prehod strank z banke RBS na konkurenčne subjekte na podlagi sheme spodbud za prenos računov, saj tem strankam ne bo treba spremeniti vsakodnevnega upravljanja z gotovino.
- (66) V zvezi z učinkom nadomestnega svežnja na segment srednje velikih korporacij organi Združenega kraljestva tudi menijo:
- (a) da je banka RBS od četrtega četrletja 2010 izgubila [5–10]-odstotni tržni delež v segmentu korporacij, ki se je s [30–35] % zmanjšal na [20–25] %. Banka RBS ni več največja banka za zagotavljanje storitev srednje velikim korporacijam v Združenem kraljestvu. To zmanjšanje tržnega deleža tudi bistveno presega zmanjšanje tržnega deleža, predvideno z odprodajo poslovnih enot Rainbow ⁽³⁹⁾;
 - (b) da sklad za zmogljivost in inovacije vključuje več zelo pomembnih nepovratnih sredstev za pomoč bankam z vzpostavljeno bančno franšizo za MSP, da bi okrepile in razširile svoje obstoječe ponudbe poslovnega bančništva za velika MSP in srednje velike korporacije. Organi Združenega kraljestva predvidevajo, da bodo številne od teh sprememb okrepile sposobnost nekaterih bank za zagotavljanje storitev srednje velikim korporacijam ter da se bo povečalo skupno število bank, ki bodo posledično lahko razvile in zagotavljale ponudbe za srednje velike korporacije;
 - (c) da je cilj sheme spodbud za prenos računov zagotoviti prehod velikih MSP, ki so stranke banke RBS, z banke RBS na druge banke. Banke prejemnice bo povečano število velikih MSP kot strank spodbudilo k razvoju storitev za večja podjetja, vključno s srednje velikimi korporacijami. Poleg tega je sčasoma mogoče pričakovati, da se bodo nekatera velika MSP, ki so stranke, razvila v srednje velike korporacije, kar bo nadalje spodbudilo razvoj ustreznih ponudb;

⁽³⁹⁾ Družba Charterhouse Research je banki RBS zagotovila merjenje tržnega deleža za podjetja s prometom, večjim od 25 milijonov GBP.

- (d) da je organ CMA ⁽⁴⁰⁾ ugotovil, da so se bila MSP s prometom, večjim od 2 milijonov GBP, s svojimi bankami na splošno sposobna pogajati o pogojih oblikovanja cen in storitev. Da bi bil to učinkovit način za ustvarjanje konkurence, je ključno, da imajo te stranke zanesljive nadomestne ponudnike. Ko bo dodatnim bankam omogočeno, da vzpostavijo zmogljivosti za srednje velike korporacije, bo konkurenca bistveno okrepljena;
- (e) da je bilo zaradi zapletenosti poslovanja s strankami, ki so srednje velike korporacije, v predlogih, ki jih je prejela banka RBS, ko je v preteklosti poskušala odprodati poslovne enote Rainbow ⁽⁴¹⁾, predvideno [...].
- (67) Poleg tega organi Združenega kraljestva upoštevajo dodatne prednosti nadomestnega svežnja pred odprodajo poslovnih enot Rainbow.
- (a) Geografski obseg: nadomestni sveženj bi brez kakršne koli geografske omejitve vplival na konkurenco po vsem Združenem kraljestvu.
- (b) Širok vpliv na trg: nadomestni sveženj bi prispeval k uvedbi sistemske in dolgotrajne spremembe na trgu, tako da bi vrsti konkurenčnih subjektov pomagal učinkoviteje konkurirati uveljavljenim bankam. Natančneje:
- (i) sklad za zmogljivost in inovacije bo subjektom pomagal razviti zmogljivost za zagotavljanje storitev MSP in srednje velikim korporacijam, obenem pa se bosta izboljšala tudi njihova likvidnost in finančni položaj. Spodbudil bo tudi razvoj novih tehnologij, ki jih bodo uporabljali konkurenčni subjekti;
- (ii) shema spodbud za prenos računov bo upravičenim subjektom v okviru sheme spodbud za prenos računov pomagala, da povečajo svojo bazo strank in se tako uveljavijo;
- (iii) shema dostopa do podružnic bo upravičenim subjektom omogočila, da bodo fizično opravljali storitve za MSP, ki jih bodo na podlagi sheme spodbud za prenos računov pridobili kot nove stranke, npr. z zagotavljanjem storitev upravljanja z gotovino in čeki.
- (c) Sveženj zajema tržna vprašanja, ki jih je opredelil organ Združenega kraljestva za konkurenco in trge („CMA“): nadomestni sveženj zajema tudi nekatera ključna tržna vprašanja, ki jih je organ CMA opredelil v svojem nedavnem pregledu trga bančnega poslovanja z MSP v Združenem kraljestvu. Med temi vprašanji so:
- (i) nizke ravni zanimanja strank za svoje bančne storitve, slabi odzivi na razlike v cenah in kakovosti ter neobstoj sprožilcev za menjavo banke;
- (ii) neobstoj spodbud za banke, da bi vlagale v privabljanje strank k menjavi banke;
- (iii) visoki stroški pridobivanja strank za nov vstop in širitev konkurenčnih subjektov;
- (iv) neobstoj inovacij na področju produktov in tehničnih inovacij pri bančnem poslovanju z MSP;
- (v) skrbi konkurenčnih subjektov glede stroškov oblikovanja in vodenja mreže podružnic.
- (d) Roki in gotovost izvedbe: nadomestni sveženj se lahko izvede bolj pravočasno in zanesljivo. Z njim bi se izognili tveganjem in negotovostim kapitalske transakcije, kot so se pokazali pri prejšnjih poskusih prodaje poslovnih enot Rainbow.
- (e) Odstranitev ovir za izstop organov Združenega kraljestva iz banke RBS: organi Združenega kraljestva so javno napovedali, da nameravajo nadaljevati prodajo svojega deleža v banki RBS in s tem banko RBS vrniti v zasebno lastništvo. Prevladujoče težave in zamude z odprodajo poslovnih enot Rainbow, ki je edina od zavez za odprodajo, ki jo je še treba izpolniti, so povzročile negotovosti, ki so vplivale na privlačnost banke RBS kot naložbene ponudbe. Z nadomestnim svežnjem bi bile te negotovosti odpravljene.
- (68) Glede pripomb zainteresiranih strani organi Združenega kraljestva navajajo:
- (a) da se je tržni delež banke RBS zmanjšal s [25–30] % v četrtem četrtletju 2010 na [20–25] % v četrtem četrtletju 2016 ⁽⁴²⁾, kar pomeni [3–7]-odstotno zmanjšanje v navedenem obdobju. Pričakovano 5-odstotno zmanjšanje zaradi odprodaje poslovnih enot Rainbow je torej preseženo, če se izguba tržnega deleža, pričakovana samo zaradi sheme spodbud za prenos računov, sešteje z ugotovljeno osnovno izgubo tržnega deleža banke RBS od leta 2010;

⁽⁴⁰⁾ Glavno poročilo organa CMA o preiskavi trga bančnega poslovanja s prebivalstvom, dodatek A8.1–16, slika 12.

⁽⁴¹⁾ Glej tudi uvodno izjavo 25 sklepa o začetku postopka.

⁽⁴²⁾ Vir: raziskava poslovnega bančništva za četrto četrtletje 2016 za MSP s prometom od 0–25 milijonov GBP, ki jo je izvedla družba Charterhouse Research. 12-mesečni zaporedni podatki. Podatki, tehtani po regijah in prometu, da bi bili reprezentativni za podjetja v Veliki Britaniji. Ocenjena skupna velikost trga znaša [...].

- (b) da so organi Združenega kraljestva v predlagani sveženj vnesli več sprememb, da bi zajeli ključne točke, na katere so opozorile zainteresirane strani. Organi Združenega kraljestva menijo, da so s posodobljenim nadomestnim svežnjem obravnavani pomisleki tretjih strani, da bo enakovreden odprodaji poslovnih enot Rainbow (glede na njegov učinek na banko RBS in trg kot celoto) in učinkovit pri spodbujanju konkurence v bančnem poslovanju z MSP v Združenem kraljestvu;
- (c) v zvezi s pripombo glede potrebe po zagotovitvi neodvisnosti organa organi Združenega kraljestva navajajo, da bo organ zavezovala listina o okviru in državni pomoči⁽⁴³⁾, v kateri bodo podrobno določene naloge in dolžnosti organa ter njegove obveznosti in omejitve. Poleg tega posameznik ne bo mogel prevzeti funkcije direktorja organa, če je sočasno na kakršnem koli položaju (razen neizvršilnem položaju, ki ni položaj predsednika ali enakovreden položaj) ali višjem vodstvenem položaju v katerem koli organu javnega sektorja ali če je direktor ali višji vodja skupine RBS ali povezana stranka (ali družbenik povezane stranke) banke RBS.

4.2 PRIPOMBE O SKLADU ZA RAZVOJ ZMOGLJIVOSTI ZA MSP

4.2.1 PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANI O SKLADU ZA RAZVOJ ZMOGLJIVOSTI ZA MSP

- (69) V številnih pripombah zainteresiranih strani je bilo navedeno, da bi bilo treba sklad za razvoj zmogljivosti za MSP povečati, saj bi to vodilo do večjega učinka na konkurenco na trgu bančnega poslovanja z MSP.
- (70) V drugih pripombah zainteresiranih strani je bilo navedeno, da razdrobitev sredstev med številne banke, tako da nobena ne more izvesti večje naložbe, ne bo imela bistvenega učinka na konkurenco ali koncentracijo. Namesto enakih izplačil v okviru zadevnih podskladov bi se morala višina izplačil razlikovati, da bi se upoštevali vložnikove dejanske potrebe in naložbeni načrti.
- (71) Več zainteresiranih strani je tudi navedlo, da bi bilo treba sklad za razvoj zmogljivosti za MSP odpreti tudi institucijam brez obstoječe velike zmogljivosti ponudbe poslovnih TRR in da bi morale imeti nebanke (npr. stanovanjske zadrage) možnosti izkoristiti sklad za razvoj zmogljivosti.

4.2.2 PRIPOMBE ORGANOV ZDRUŽENEGA KRALJESTVA O SKLADU ZA RAZVOJ ZMOGLJIVOSTI ZA MSP IN PRIPOMBAH ZAINTERESIRANIH STRANI

- (72) Organom Združenega kraljestva se zdi razumno pričakovati, da se bodo s skladom za razvoj zmogljivosti za MSP, zlasti v povezavi s shemo spodbud za prenos računov, povečali tržni deleži konkurenčnih subjektov, s tem pa se bo torej ustrezno zmanjšal tržni delež banke RBS.
- (73) Organi Združenega kraljestva menijo, da se bodo s skladom za razvoj zmogljivosti povečali tržni deleži konkurenčnih subjektov, saj se bodo bistveno izboljšala ekonomika bank, ki vstopajo na trg bančnega poslovanja z MSP (in po želji s srednje velikimi korporacijami), in/ali nadalje razvile obstoječe zmogljivosti. Za ponazoritev osnovnega koncepta: z nepovratnimi sredstvi v višini 3 milijonov GBP, dodeljenimi iz sklada, bi lahko mejni projekt v vrednosti 10 milijonov GBP postal ekonomski, s tem da bi se donosnost naložbe pri projektu z donosnosti pod stroški kapitala povečala na uresničljivo in trajnostno raven.
- (74) V odgovor na pripombe zainteresiranih strani so organi Združenega kraljestva v nadomestni sveženj vnesli naslednje spremembe:
- (a) sklad za razvoj zmogljivosti za MSP, do katerega imajo dostop konkurenčni subjekti, se bo povečal. Največja izplačila iz sklada za zmogljivost in inovacije bodo usmerjena na konkurenčne subjekte z veliko obstoječo zmogljivostjo ponudbe poslovnih TRR. To bo verjetno privedlo do največjega učinka na konkurenco na trgu bančnega poslovanja z MSP v najkrajšem času, saj so te banke že porabile čas in denar za razvoj svojih produktov poslovnih TRR in s tem povezane infrastrukture za razdeljevanje;
- (b) sklad za razvoj zmogljivosti za MSP bo združen s skladom za inovacije. Razlikovanje v podskladih 1 in 2 bo odstranjeno. Povečala se bo prožnost, da bi se za banke brez velike obstoječe zmogljivosti ponudbe poslovnih TRR in nebanke izboljšale priložnosti za dostop do obsežnih izplačil iz sklada za zmogljivost in inovacije.

⁽⁴³⁾ Glej sprotno opombo 23.

4.3 PRIPOMBE O SHEMI SPODBUD ZA PRENOS RAČUNOV

4.3.1 PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANI O SHEMI SPODBUD ZA PRENOS RAČUNOV

- (75) Nekatere zainteresirane strani so podvomile, ali bo predlagana višina denarnih spodbud zadosten motiv za dovolj strank, da bi se jim zdel vreden trud, povezan z menjavo banke. Za stranke se je v preteklosti izkazalo, da so pasivne, zato bi moral zanje obstajati jasen in tekoč postopek prenosa računov. Za olajšanje prenosa računov bi morala banka RBS tudi deliti informacije o svojih strankah s konkurenčnimi subjekti (vključno s kreditnimi rezultati v preteklosti). Nekatere zainteresirane strani so navedle tudi potrebo po zagotovitvi preteklih evidenc o strankah za oceno kreditne sposobnosti.
- (76) V več pripombah je bilo navedeno, da bi bilo treba denarne spodbude povečati in tako omogočiti prenose računov (ter da bi morale biti povezane s kompleksnostjo in velikostjo stranke), zaradi česar bi bilo treba bistveno povečati skupno velikost sheme spodbud za prenos računov.
- (77) V nekaterih pripombah je bilo navedeno, da bi morala shema spodbud za prenos računov trajati dovolj dolgo za zagotovitev, da čas ne pomeni pomembne omejitve. Poleg tega je bila predlagana samodejna razširitev obsega strank (če želena stopnja prenosa računov ne bi bila dosežena).
- (78) V več pripombah je bilo predlagano, da bi moral biti nadomestni sveženj osredotočen tudi na prenos posojil, ne samo na prenos poslovnih TRR, saj se s poudarkom na poslovnih TRR ne upošteva potreba po večji konkurenci na trgu posojil za MSP. Sveženj naj bi bil preveč osredotočen na ponudnike poslovnih TRR. Trg posojil za MSP velja za veliko bolj donosen kot poslovni TRR, zato je treba izkrivljanje konkurence odpraviti tudi na trgu posojil za MSP. V pripombah je tudi poudarjeno, da so trenutno konkurenčni subjekti v slabšem položaju, ker lahko štiri največje banke namesto standardiziranega kapitalskega modela uporabljajo napredni model na podlagi notranjih ocen: to navedenim štirim bankam omogoča, da za posojila ponujajo boljše cene kot konkurenčni subjekti.
- (79) V nekaterih pripombah je bilo predlagano, da bi bilo treba banko RBS prisiliti, naj odproda stranke (vključno s prisilno prodajo poslovnih TRR in/ali posojil), namesto da se strankam omogoči zamenjava banke. V drugih pripombah je navedeno, da bi se morala banka RBS zavezati k prenosu minimalnega števila neto poslovnih TRR in da bi ji morala biti v primeru neizpolnitve naložena kazen.
- (80) V več pripombah je predlagano tudi, da bi se morala shema spodbud za prenos računov začeti šele, ko je bilo mogoče izvesti naložbe, omogočene na podlagi sklada za razvoj zmogljivosti za MSP.

4.3.2 PRIPOMBE ORGANOV ZDRUŽENEGA KRALJESTVA O SHEMI SPODBUD ZA PRENOS RAČUNOV IN PRIPOMBAH ZAINTERESIRANIH STRANI

- (81) V zvezi s shemo spodbud za prenos računov, vključeno v prvotni nadomestni sveženj, organi Združenega kraljestva menijo:
- (a) da lahko sklad v sedANJI velikosti privede do več kot 2-odstotnega zmanjšanja sedanjega tržnega deleža banke RBS. Ciljno zmanjšanje za dve odstotni točki je bilo posebej oblikovano tako, da bi se k menjavi banke spodbudilo večje število velikih MSP, ki so stranke. Strankam banke RBS nič ne preprečuje, da bi še naprej prehajale na konkurenčne subjekte (brez denarnih spodbud) in tako še naprej zmanjševale tržni delež banke RBS. Dejansko bodo potem, ko bodo izpostavljene oglaševanju konkurenčnih subjektov, to veliko verjetneje storile;
- (b) da shema spodbud za prenos računov vključuje spodbude za prenos računov, ki so same verjetno veliko večje od tistih, ki so trenutno na trgu. Poleg tega naj bi bile izplačane poleg spodbud, ki so že na voljo;
- (c) da bodo konkurenčni subjekti zavzeto tekmovali za stranke in oblikovali dovolj privlačne ponudbe, da bi stranke prepričali v menjavo banke. Na trgu očitno obstaja povpraševanje po teh strankah;
- (d) da je prenos računov na konkurenčni subjekt v Združenem kraljestvu za številne stranke postal lažji po uvedbi storitve CASS leta 2013. Stranke s poslovnimi TRR že uporabljajo storitev CASS za prenos računov z banke RBS na konkurenčne subjekte;

- (e) da namerava banka RBS ublažiti morebiten odpor strank proti prenosu računov ali temu nasprotovati z zavezanostjo ukrepom, ki jih je organ CMA ⁽⁴⁴⁾ opredelil kot konkurenčne, vključno z obveščanjem upravičenih strank o storitvi CASS in pomočjo strankam pri zahtevah po podatkih o vstopu;
- (f) da se bo banka RBS morala v imenu konkurenčnih subjektov posvetiti obveščanju opredeljenega sklopa svojih strank (vključno z zagotovitvijo gradiva za trženje) o koristih prenosa računov in
- (g) da ima shema spodbud za prenos računov različne vgrajene varnostne mehanizme za zagotovitev zadostnih prenosov računov. Na primer: organ, ki nadzoruje shemo, bi lahko (i) od banke RBS zahteval, naj poveča pogostost pošiljanja komunikacijskega gradiva, ali (ii) do 12 mesecev podaljšal obdobje, za katero so na voljo denarne spodbude, ali (iii) po nekem času preoblikoval formulo denarnih spodbud zaradi izboljšanja učinkovitosti sheme, (iv) v primeru premajhne porabe denarnih spodbud pa bi morala banka RBS prenesti multiplikator, kot je navedeno v uvodnih izjavah 52 in 53.
- (82) V odgovor na pripombe zainteresiranih strani organi Združenega kraljestva navajajo, da so prepričani, da bi s ponujenimi finančnimi spodbudami račune preneslo zadostno število MSP, ki so stranke, ker:
- (a) so spodbude že v preteklosti spodbudile prenose računov strank, kot je razvidno tudi iz končnega poročila organa CMA o preiskavi bančnega poslovanja s prebivalstvom in raziskave, ki jo je po naročilu banke RBS izvedla družba Charterhouse ⁽⁴⁵⁾ „[...]“ ⁽⁴⁶⁾;
- (b) bo postopek prenosa računov za stranke verjetno tekoč, pri čemer bo večina strank izkoristila shemo spodbud za prenos računov in prenos izvedla prek storitve CASS. Vendar pa bo razkrivanje poslovnih knjig o strankah ali drugih informacij o strankah verjetno omejeno z zakonodajo o varstvu podatkov;
- (c) za stranke v okviru divizije W&G ni manj verjetno, da bodo prenesle račune. Banka RBS navaja, da so stopnje prenosov računov in zmanjševanja števila strank v okviru divizije W&G na splošno v skladu z „osrednjimi“ strankami banke RBS ter da se za stranke divizije W&G od leta 2010 pričakuje, da bodo zapustile banko RBS;
- (d) so vzpostavljeni mehanizmi zaščite in preprečevanja izogibanja za zagotovitev prenosov računov strank. Organ je pooblaščen, da banki RBS naloži finančno kazen, če denarne spodbude za poslovne TRR niso porabljene v času delovanja sheme (tj. multiplikator). Poleg tega bo lahko spremenil višino izplačanih denarnih spodbud za zagotovitev njihove čim večje učinkovitosti in od banke RBS zahteval, naj poveča pogostost oglaševanja sheme. Če ne bodo dosežene določene stopnje menjave, bo tudi povečan obseg sheme in podaljšano njeno trajanje.
- (83) V odgovor na pripombe zainteresiranih strani organi Združenega kraljestva nadalje menijo:
- (a) da bi stranke poleg svojih poslovnih TRR prenesle tudi druge bančne produkte (npr. posojila). Organ CMA je ugotovil, da „se velika večina MSP, ki si prizadeva pridobiti sredstva, obrne na banko, pri kateri ima odprt poslovni TRR [...] več kot 90 % MSP v Združenem kraljestvu se je za limite, posojila in kreditne kartice obrnilo na svojo glavno banko“ ⁽⁴⁷⁾, in
- (b) da ima opolnomočenje strank, da se same odločijo za menjavo banke, prednost pred prisilno odprodajo, ker za opolnomočene stranke velja večja verjetnost, da bodo sodelovale z novo banko in jo v prihodnosti znova zamenjale, če bodo lahko pri drugi banki dobile boljšo ponudbo. Ta pristop je podprt tudi v končnem poročilu organa CMA o preiskavi bančnega poslovanja s prebivalstvom, v katerem je navedeno, da „lahko odprodaja začasno in prehodno sproži nekaj dodatne angažiranosti strank, zlasti med strankami, ki menijo, da so bile na ‚novo‘ banko prenesene proti svoji volji, vendar pa to očitno ni zaželen način spodbujanja večje trajne angažiranosti strank“ ⁽⁴⁸⁾. Organ CMA je namreč ugotovil, da bodo nestrukturna sredstva, „ki so neposredno usmerjena na osnovne vzroke škodljivih učinkov na konkurenco – tj. z izboljšanjem angažiranosti strank in olajšanjem prenosa računov –, veliko verjetneje učinkovita pri reševanju vprašanj konkurence, ki smo jih opredelili [...]“ ⁽⁴⁹⁾. S shemo spodbud za prenos računov se bo povečala ozaveščenost

⁽⁴⁴⁾ Končno poročilo organa CMA o preiskavi bančnega poslovanja s prebivalstvom (9. avgust 2016): <https://www.gov.uk/cma-cases/review-of-banking-for-small-and-medium-sized-businesses-smes-in-the-uk>.

⁽⁴⁵⁾ Banka RBS je družbi Charterhouse naročila raziskavo pri upravičenih MSP, ki so stranke v okviru divizije W&G, da bi preučila njihov odnos do menjave banke in učinke spodbud na verjetnost, da bodo zamenjale banko. Raziskava je bila osredotočena na poslovne bančne stranke, ki predstavljajo [...] strank v okviru divizije W&G. Raziskava je bila kvantitativna (razgovori so bili opravljeni z reprezentativnim vzorcem [...] strank) in kvalitativna ([...] poglobljenih razgovorov).

⁽⁴⁶⁾ Odgovor banke RBS na sklep o začetku postopka, odstavek 4.12.

⁽⁴⁷⁾ Končno poročilo organa CMA o preiskavi bančnega poslovanja s prebivalstvom, odstavek 8.169.

⁽⁴⁸⁾ Končno poročilo organa CMA o preiskavi bančnega poslovanja s prebivalstvom, odstavek 17.19.

⁽⁴⁹⁾ Končno poročilo organa CMA o preiskavi bančnega poslovanja s prebivalstvom, odstavek 17.14.

MSP kot strank o številnih blagovnih znamkah konkurenčnih subjektov, in sicer na podlagi ciljno usmerjenega oglaševanja ter spodbujanja strank, naj se seznanijo z možnostmi in blagovnimi znamkami konkurenčnih subjektov, preden se odločijo, katerega bodo izbrale.

- (84) Organi Združenega kraljestva so v odgovor na pripombe zainteresiranih strani in lastno tržno študijo v shemo spodbud za prenos računov vključili tudi naslednje spremembe:
- (a) skupna velikost sheme se bo povečala s 175 milijonov GBP na 350 milijonov GBP, od katerih bo 225 milijonov GBP na voljo za denarne spodbude za poslovne TRR. 50 milijonov GBP bo na voljo za denarne spodbude v zvezi s posojili, da se bo upoštevala pripomba, da bi morala biti shema osredotočena ne samo na prenos poslovnih TRR, ampak tudi na prenos posojil. Poleg tega bi bilo 75 milijonov GBP še vedno na voljo za olajšanje prenosa (nadomestilo za pogodbene kazni, povezane s prenosom salda posojil, ali stroške tretjih strani, kot so pravni stroški);
 - (b) ob povečanju velikosti bo shema spodbud za prenos računov usmerjena tudi na prenos 3-odstotnega tržnega deleža namesto prvotnega 2-odstotnega deleža ter
 - (c) banka RBS bi začela stranke o shemi spodbud za prenos računov obveščati približno tri mesece po uvedbi svežnja in po prvi dodelitvi sredstev iz sklada za razvoj zmogljivosti.

4.4 PRIPOMBE O SHEMI DOSTOPA DO PODRUŽNIC

4.4.1 PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANI O SHEMI DOSTOPA DO PODRUŽNIC

- (85) Več zainteresiranih strani je podvomilo o koristih, ki bi jih shema dostopa do podružnic imela za konkurenco na trgu bančnega poslovanja z MSP, ter menilo, da bosta upravljanje in financiranje sheme pomenili breme za zadevne stranke in konkurenčne subjekte ter bi lahko bili moteč element za organ.
- (86) Majhno število zainteresiranih strani je podprlo shemo dostopa do podružnic in menilo, da jo bodo izkoristile.

4.4.2 PRIPOMBE ORGANOV ZDRUŽENEGA KRALJESTVA O SHEMI ZA DOSTOP DO PODRUŽNIC IN PRIPOMBAH ZAINTERESIRANIH STRANI

- (87) Ob upoštevanju prejetih pripomb, v skladu s katerimi bo shema dostopa do podružnic verjetno le malo zanimiva za konkurenčne subjekte, čeprav bo za nekatere pomembna, bo shema ohranjena, vendar z naslednjimi spremembami:
- (a) shema dostopa do podružnic bo na voljo le tistim strankam, ki so se odločile za prenos na podlagi sheme spodbud za prenos računov (in če je zadevna banka, ki sodeluje v shemi spodbud za prenos računov, z banko RBS podpisala listino o medbančnem zastopanju);
 - (b) banke ne bodo več imele brezplačnega dostopa do podružnic, ampak bo dostop do podružnic za njihove upravičene stranke zagotovljen na podlagi razumnih in nediskriminacijskih pogojev. Banke bodo lahko za kritje teh stroškov uporabile sredstva iz sklada za zmogljivost in inovacije in/ali denarne spodbude, prežete na podlagi sheme spodbud za prenos računov. Prihranjena sredstva so bila predodeljena drugim vidikom nadomestnega svežnja.

4.5 PRIPOMBE O SKLADU ZA INOVACIJE

4.5.1 PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANI O SKLADU ZA INOVACIJE

- (88) Nekatere zainteresirane strani so bile kritične do predlaganega sklada za inovacije, saj so menile, da je nepotreben ter da glede na svojo dolgoročno naravo ne bo imel pomembnega učinka na konkurenco in nobenega učinka na položaj banke RBS na trgu MSP v Združenem kraljestvu. Trdile so, da bi bilo sredstva iz sklada za inovacije bolje preusmeriti na druge elemente svežnja.
- (89) Nekaj pripomb o skladu za inovacije je bilo pozitivnih, saj naj bi pomagal pospešiti inovacije v sektorju bančnega poslovanja z MSP. Poleg tega so nekatere zainteresirane strani trdile, da bi morale imeti tudi banke in stanovanjske zadruga možnost dostopa do koristi tega financiranja.

4.5.2 PRIPOMBE ORGANOV ZDRUŽENEGA KRALJESTVA O SKLADU ZA INOVACIJE IN PRIPOMBAH ZAINTERESIRANIH STRANI

- (90) V odgovor na prejete pripombe bo sklad za inovacije združen s skladom za razvoj zmogljivosti za MSP v sklad za zmogljivost in inovacije. Namen te združitve je odpraviti pomisleke glede dveh ločenih skladov z zagotovitvijo večje prožnosti pri tem, kdo lahko zaprosi za sredstva in kako bodo ta dodeljena, ob ohranitvi koristi financiranja inovacij, pomembnih za MSP.

5. OCENA UKREPA/POMOČI

5.1 OBSTOJ DRŽAVNE POMOČI

- (91) V skladu s členom 107(1) PDEU je prepovedana vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem, kolikor prizadene trgovino med državami članicami. Komisija ugotavlja, da organi Združenega kraljestva menijo, da v okviru posodobljenega nadomestnega svežnja dodatna državna pomoč ne bo dodeljena.
- (92) Da bi bil ukrep opredeljen kot državna pomoč v smislu navedene določbe, morajo biti torej izpolnjeni naslednji kumulativni pogoji: (i) ukrep je mogoče pripisati državi in se financira z državnimi sredstvi; (ii) prejemniku mora dodeliti prednost; (iii) ta prednost mora biti selektivna ter (iv) ukrep mora izkrivljati ali bi lahko izkrivljaj konkurenco in lahko vpliva na trgovino med državami članicami.

5.1.1 MOREBITNA POMOČ ZA BANKO RBS

- (93) Posodobljeni nadomestni sveženj, opisan v oddelku 2.3, pomeni finančne stroške za banko RBS. Na podlagi podatkov, ki so jih predložili organi Združenega kraljestva, bi ocenjeni začetni stroški banke RBS za nadomestni sveženj znašali približno 833 milijonov GBP ⁽⁵⁰⁾ ob dodatnih stalnih stroških zaradi izgubljenega dobička ⁽⁵¹⁾. Država banki RBS ne bo zagotovila državnih sredstev za financiranje navedenih ukrepov. Stroške posodobljenega nadomestnega svežnja bo v celoti krila banka RBS.
- (94) Ker posodobljeni nadomestni sveženj ne vključuje državnih sredstev za banko RBS, ni treba oceniti drugih kumulativnih pogojev za to, da bi bil ukrep opredeljen kot državna pomoč. Nadomestni sveženj torej ne vključuje nove pomoči za banko RBS.

5.1.2 MOREBITNA POMOČ UPRAVIČENCEM V OKVIRU NADOMESTNEGA SVEŽNJA

- (95) Komisija ugotavlja, da ni neposredne povezave med državno pomočjo, ki je bila banki RBS dodeljena v letih 2008 in 2009, ter posodobljenim nadomestnim svežnjem, opisanim v oddelku 2.3. Organi Združenega kraljestva so se namreč v postopku, katerega rezultat je bil sklep o prestrukturiranju, zavezali k odprodaji poslovnih enot Rainbow, odobritev pomoči pa je temeljila na navedeni zavezi. Nadomestni sveženj je bil predlagan osem let po odobritvi zadnje kapitalske pomoči banki RBS. Zato je mogoče izključiti, da je neposredno povezan ali financiran s pomočjo za banko RBS iz let 2008 in 2009.
- (96) Vendar pa je treba opozoriti, da ima država, kot je navedeno v uvodni izjavi 15, še vedno v lasti 71,2 % delnic banke RBS. To kaže, da finančno breme nadomestnega svežnja posredno, vendar večinoma nosi država kot večinska delničarka banke RBS. Poleg tega so organi Združenega kraljestva tesno sodelovali pri oblikovanju nadomestnega svežnja, kar bi lahko kazalo na to, da je mogoče oblikovanje svežnja pripisati državi. Z nadomestnim svežnjem bi tudi lahko bila dodeljena selektivna prednost podjetjem, ki so upravičena do njegovega koriščenja. Poleg tega je ukrep zasnovan tako, da svoje učinke usmerja h konkurenčnim subjektom.
- (97) Tudi če bi se za nadomestni sveženj štelo, da pomeni državno pomoč bankam, ki bi ga koristile, pa Komisija meni, da je združljiv kot nujen del zavez, na podlagi katerih se ukrepi pomoči v korist banke RBS štejejo za združljive na podlagi sklepa o prestrukturiranju, spremenjenega sklepa o prestrukturiranju in tega sklepa ⁽⁵²⁾.

5.1.3 SKLEPNA UGOTOVITEV O OBSTOJU NOVE POMOČI

- (98) Komisija glede na elemente, obravnavane v oddelku 5.1.1, ugotavlja, da posodobljeni nadomestni sveženj ne pomeni nove državne pomoči za banko RBS.

⁽⁵⁰⁾ Ti vključujejo začetne stroške kapitala za sklad za zmogljivost in inovacije v višini 425 milijonov GBP (uvodna izjava 43), sredstva za ustanovitev in delovanje organa v višini 20 milijonov GBP (sprotna opomba 31), začetne stroške kapitala za shemo spodbud za prenos računov v višini 350 milijonov GBP (uvodna izjava 13) in ocenjene odhodke za poslovanje banke RBS za izvajanje v višini 38 milijonov GBP (sprotna opomba 36).

⁽⁵¹⁾ Organi Združenega kraljestva stalne stroške zaradi zmanjšane dobička ocenjujejo na približno [...] GBP letno (sprotna opomba 36).

⁽⁵²⁾ Kot je analizirano v oddelku 5.2 tega sklepa.

- (99) Kot je analizirano v oddelku 5.1.2, se, kolikor nadomestni sveženj pomeni državno pomoč bankam, ki ga koristijo, taka pomoč šteje za združljivo na podlagi člena 107(3)(b) PDEU kot nujen del zaveze, na podlagi katerih se začetni ukrepi pomoči v korist banke RBS v tej zadevi štejejo za združljive. Združljivost obstoječe pomoči za banko RBS, kar zadeva nadomestitev zaveze za odprodajo z nadomestnim svežnjem, je analizirana v oddelku 5.2 tega sklepa.

5.2 ZDRUŽLJIVOST

- (100) Medtem ko se za posodobljeni nadomestni sveženj ne zdi, da bi vseboval novo državno pomoč za banko RBS, je bila obstoječa pomoč odobrena med drugim na podlagi zaveze za odprodajo poslovnih enot Rainbow. Organi Združenega kraljestva zdaj želijo to zavezo nadomestiti z zavezo za izvajanje posodobljenega nadomestnega svežnja. Komisija mora torej oceniti, ali bi se zaradi predlagane nadomestitve spremenila sklepna ugotovitev, da je obstoječa pomoč za banko RBS združljiva z notranjim trgov.
- (101) Komisija lahko načeloma spremeni sklep o prestrukturiranju, kakršen je spremenjeni sklep o prestrukturiranju, če sprememba temelji na novih zavezah, ki se lahko štejejo za enakovredne prvotno danim zavezam ⁽⁵³⁾. V takem primeru bi obstoječi ukrepi pomoči ostali združljivi na podlagi člena 107(3)(b) PDEU, če bi splošno ravnotežje prvotnega sklepa ostalo nespremenjeno. Da bi se ohranilo prvotno ravnotežje, nadomestitev zaveze za odprodajo z nadomestnim svežnjem ne bi smela negativno vplivati na uspešnost poslovanja upravičenca do pomoči, pri čemer ostanejo splošne zaveze z vidika delitve bremena in izravnalnih ukrepov enakovredne, ob upoštevanju zahtev iz sporočila o prestrukturiranju ⁽⁵⁴⁾.

5.2.1 USPEŠNO POSLOVANJE

- (102) Komisija mora oceniti, ali spremembe v spremenjenih zavezah pod vprašaj postavljajo ugotovitev iz spremenjenega sklepa o prestrukturiranju glede sposobnosti banke RBS, da obnovi uspešnost svojega poslovanja brez dodatne državne pomoči.
- (103) Glede na oceno, ki so jo predložili organi Združenega kraljestva (glej preglednico 3), stroški nadomestnega svežnja niso višji od stroškov nadaljevanja odprodaje poslovnih enot Rainbow. Komisija torej meni, da prehod na nadomestni sveženj ne bo bistveno vplival na uspešnost poslovanja banke RBS.
- (104) Opozoriti je treba tudi, da same poslovne enote Rainbow niso subjekt, ki bi ustvarjal izgube ⁽⁵⁵⁾. Zato spremembe v spremenjenih zavezah, da se banki RBS omogoči ohranitev poslovnih enot Rainbow, ne bodo negativno vplivale na dobičkonosnost banke RBS.
- (105) Komisija predhodno ugotavlja, da spremembe, ki so jih predlagali organi Združenega kraljestva, ne ogrožajo uspešnosti poslovanja banke RBS.
- (106) Banka RBS je imela od leta 2008 precejšnje izgube, ki jih je mogoče pripisati navadnim delničarjem ⁽⁵⁶⁾ ter so predvsem posledica kopičenja velikih enkratnih postavk, kot so globe in poravnave za preteklo neprimerno ravnanje in zavajajočo prodajo nekaterih produktov, stroškov prestrukturiranja in izgub v zvezi z neključnimi sredstvi, ki so bile večje od pričakovanih. Komisija mora torej oceniti, ali je njena ugotovitev, da bo lahko banka RBS obnovila svojo dobičkonosnost in uspešnost poslovanja brez dodatne finančne pomoči, še vedno veljavna.
- (107) Komisija ugotavlja, da rezultati banke RBS v prvem polletju 2017 kažejo na izboljšano dobičkonosnost ⁽⁵⁷⁾. Banka RBS je za prvo polletje 2017 izkazala dobiček iz poslovanja za navadne delničarje v višini 939 milijonov GBP.
- (108) Količniki temeljnega kapitala prvega reda so se od leta 2013 dodatno izboljšali in temeljni dobiček iz poslovanja je bil še naprej pozitiven, kot je opisano v uvodni izjavi 11 sklepa o začetku postopka.
- (109) Komisija zato meni, da predlagane spremembe ne postavljajo pod vprašaj ugotovitve iz spremenjenega sklepa o prestrukturiranju glede sposobnosti banke RBS, da obnovi uspešnost svojega poslovanja.

⁽⁵³⁾ Uvodna izjava 65 spremenjenega sklepa o prestrukturiranju.

⁽⁵⁴⁾ Sporočilo Komisije o ponovni vzpostavitvi uspešnega poslovanja in oceni ukrepov prestrukturiranja v finančnem sektorju v sedanjih krizi na podlagi pravil o državni pomoči (UL C 195, 19.8.2009, str. 9).

⁽⁵⁵⁾ Dobiček iz poslovanja divizije W&G je leta 2016 znašal 345 milijonov GBP, leta 2015 431 milijonov GBP, leta 2014 pa 467 milijonov GBP (vir: analiza po segmentih v letnih poročilih banke RBS).

⁽⁵⁶⁾ Uvodna izjava 10 sklepa o začetku postopka.

⁽⁵⁷⁾ <http://investors.rbs.com/~media/Files/R/RBS-IR/results-center/rbs-group-announcement-04-08-2017.pdf>.

5.2.2 PORAZDELITEV BREMENA

- (110) V spremenjenem sklepu o prestrukturiranju je navedeno, da se je odprodaja poslovnih enot Rainbow upoštevala kot ukrep za omejitev izkrivljanja konkurence ter da ni bila niti ukrep za porazdelitev bremena niti ukrep za omejitev stroškov prestrukturiranja ⁽⁵⁸⁾. Predlagani posodobljeni nadomestni sveženj kot tak ne vpliva na oceno porazdelitve bremena, ki jo je predhodno opravila Komisija.
- (111) Priglašene spremembe torej ne vplivajo na oceno porazdelitve bremena iz sklepa o prestrukturiranju in spremenjenega sklepa o prestrukturiranju.

5.2.3 UKREPI ZA OMEJITEV IZKRIVLJANJA KONKURENCE

- (112) V skladu s spremenjenim sklepom o prestrukturiranju ⁽⁵⁹⁾ je bil glavni namen zaveze za odprodajo poslovnih enot Rainbow omejiti izkrivljanje konkurence, ki bi ga lahko povzročila pomoč banki RBS. Natančneje, z zavezo za odprodajo poslovnih enot Rainbow naj bi se preprečilo, da bi zelo visok znesek državne pomoči, odobrene banki RBS v letih 2008 in 2009, povzročil neupravičeno izkrivljanje konkurence na trgu Združenega kraljestva za bančne storitve za MSP in srednje velike korporacije, na katerem je bila banka RBS vodilna ⁽⁶⁰⁾. Da bi se preprečila okrepitev položaja banke RBS na navedenem trgu in posledično zmanjšanje konkurence na njem, so se organi Združenega kraljestva zavezali, da bo banka RBS odprodala subjekt s 5-odstotnim tržnim deležem na trgu Združenega kraljestva, na katerem so stranke MSP in srednje velike korporacije ⁽⁶¹⁾.
- (113) Namen nadomestnega svežnja, kot je opisan v oddelku 3.3, je obravnavati izkrivljanje konkurence enako, kot je obravnavano z zavezo za odprodajo poslovnih enot Rainbow, ki jo sveženj nadomešča.
- (114) Komisija mora torej oceniti, ali je posodobljeni nadomestni sveženj enakovreden zavezi za odprodajo, ki jo bo nadomestil.

5.2.3.1 *Zasnova posameznih ukrepov*

- (115) Nadomestni sveženj sestavljata predvsem dva posamezna ukrepa. Komisija namerava oceniti enakovrednost na ravni posameznega ukrepa in na ravni svežnja.

Sklad za zmogljivost in inovacije

- (116) Komisija ugotavlja, da bo zagotavljanje sredstev iz sklada za zmogljivost in inovacije ⁽⁶²⁾ konkurenčnim subjektom z namenom povečanja njihove zmogljivosti za zagotavljanje bančnih storitev za MSP verjetno povečalo konkurenco na bančnem trgu za MSP.
- (117) Komisija na podlagi pripomb zainteresiranih strani, ki jih je prejela kot odgovor na sklep o začetku postopka, ugotavlja, da razdelitev sredstev v različnih zneskih, ki znašajo do 120 milijonov GBP, omogoča okrepitev bančnih ponudb več subjektov in zagotovitev večje izbire na trgu.
- (118) Izkazano zanimanje in povratne informacije zainteresiranih strani v zvezi s tem, kako bi uporabile sredstva, ki bi jih morda prejele iz sklada za zmogljivost in inovacije, so dodatno zagotovilo, da bo sklad za razvoj zmogljivosti pozitivno vplival na konkurenco na trgu.
- (119) Glede na pripombe zainteresiranih strani znesek dodeljenih sredstev večinoma ustreza znesku sredstev, za katerega so nekatere zainteresirane strani navedle, da bi ga potrebovale, da bi bile motivirane za vlaganje v svoje zmogljivosti za bančno poslovanje z MSP. Subjekti se bodo potegovali za izplačila iz skladov, pri čemer bo največ sredstev namenjenih subjektom, ki bodo lahko organu dokazali najmočnejšo zavezanost konkurenčnosti. Komisija meni, da je znesek sredstev za dodelitev iz sklada za zmogljivost in inovacije ustrezen ter da bo konkuriranje privedlo do večjega učinka na trgu.

⁽⁵⁸⁾ Uvodna izjava 78 spremenjenega sklepa o prestrukturiranju.

⁽⁵⁹⁾ Uvodna izjava 82 spremenjenega sklepa o prestrukturiranju.

⁽⁶⁰⁾ Uvodna izjava 238 sklepa o prestrukturiranju.

⁽⁶¹⁾ Uvodna izjava 29 spremenjenega sklepa o prestrukturiranju.

⁽⁶²⁾ Kot je podrobno opisano v uvodnih izjavah 26 do 43 tega sklepa.

- (120) Komisija ugotavlja, da so od skupno 425 milijonov GBP sredstva sklada za zmogljivost in inovacije osredotočena na štiri velike sklope sredstev, ki skupaj znašajo 330 milijonov GBP. Dejansko je razlika med tržnim deležem štirih vodilnih bank za MSP v Združenem kraljestvu ⁽⁶³⁾ in tržnim deležem konkurenčnih subjektov velika. Poleg tega je pri konkurenčnih subjektih velika razlika med subjekti, ki imajo vzpostavljeno bančno poslovanje z MSP, in subjekti, ki šele vstopajo na trg ali ponujajo omejen obseg produktov, ki so pogosto usmerjeni na najmanjša MSP. Namen odprodaje poslovnih enot Rainbow je bil ustanoviti banko za MSP in srednje velike korporacije, ki bi bila sicer manjša kot štiri vodilne banke za MSP, a vseeno dovolj velika, da bi jim konkurirala. Usmeritev večine sredstev na teh nekaj konkurenčnih subjektov z močno obstoječo zmogljivostjo ponudbe poslovnih TRR za MSP bo verjetno privedla do največjega učinka na konkurenco na trgu in zanesljiveje privedla do znatne okrepitve položaja enega ali več subjektov. S tem bi se torej povečala enakovrednost učinku, ki bi ga imela odprodaja poslovnih enot Rainbow, v primerjavi z nadomestnim svežnjem, ki bi bil osredotočen na nove udeležence ali banke, ki ponujajo le omejen obseg produktov bančnega poslovanja z MSP, ki so pogosto usmerjeni samo na najmanjša MSP.
- (121) Glede na pripombe zainteresiranih strani je pomembno, da konkurenčni subjekti najprej vzpostavijo dodatne zmogljivosti, s katerimi lahko podprejo prizadevanja za prepričanje strank divizije W&G v menjavo banke v okviru sheme spodbud za prenos računov. Komisija meni, da zagotovitev trimesečnega obdobja po dodelitvi sredstev iz sklada za zmogljivost in inovacije konkurenčnim subjektom omogoča, da načrtujejo in izvedejo dodatne naložbe, ne da bi se izvajanje sheme spodbud za prenos računov po nepotrebnem odložilo.

Spodbude za prenos računov

- (122) Komisija ugotavlja, da se bo s shemo spodbud za prenos računov ⁽⁶⁴⁾ povečala konkurenca na trgu bančnega poslovanja z MSP, saj bodo stranke z banke RBS prenesene na konkurenčne subjekte. Izvajanje sheme spodbud za prenos računov je namenjeno prenosu strank, ki predstavljajo 3 odstotne točke tržnega deleža banke RBS na trgu bančnega poslovanja z MSP v Združenem kraljestvu (izračun na podlagi števila MSP).
- (123) V smislu števila prenesenih MSP bi lahko shema spodbud za prenos računov privedla do zmanjšanja tržnega deleža banke RBS, večjega od 3 odstotnih točk, vendar bi bil v takem primeru med strankami, ki bi prenesle račune, večji delež manjših MSP. Ker je znesek sredstev, ki so na voljo za ukrep B, omejen, prenos računov več strank nujno pomeni, da morajo biti denarne spodbude v povprečju manjše, kar pomeni, da bi morale biti prenesene stranke zelo majhna MSP, kar pa ni bil cilj odprodaje poslovnih enot Rainbow. Pri oceni enakovrednosti bi bilo torej treba upoštevati, da bo shema spodbud za prenos računov omogočila, da je prenos tržnega deleža banke RBS omejen na 3 odstotne točke.
- (124) V zvezi z verjetnostjo, da bo doseženo zmanjšanje za 3 odstotne točke, Komisija ugotavlja, da bodo morale biti ponudbe konkurenčnih subjektov dovolj privlačne, da bodo k prenosu računov prepričale maksimalno število strank. Ob upoštevanju pripomb zainteresiranih strani, zneska denarnih spodbud, navedenega v raziskavi, ki jo je po naročilu banke RBS izvedla družba Charterhouse ⁽⁶⁵⁾, in povečanega financiranja, ki je na voljo za ukrep B, Komisija meni, da je shema zdaj dovolj velika, da bo spodbudila prenos strank, enakovreden tržnemu deležu 3 odstotnih točk.
- (125) Komisija meni, da so podaljšanje trajanja, razširitev obsega in multiplikator, kot so opisani v uvodnih izjavah 52 in 53, pomembni zaščitni ukrepi in dodatno zagotovilo, da je prenos tržnega deleža banke RBS v višini 3 odstotnih točk mogoče doseči.
- (126) Komisija tudi meni, da so poslovni TRR „izhodiščni“ produkt za MSP, ki bodo običajno razmislila o svojem ponudniku poslovnega TRR, ko se bodo zanimala za druge bančne storitve, kot so posojila ⁽⁶⁶⁾. Zato meni, da spodbude za prenos poslovnih TRR stranke spodbujajo tudi k prenosu kreditnih produktov.

⁽⁶³⁾ RBS, Lloyds Banking Group, HSBC in Barclays.

⁽⁶⁴⁾ Shema spodbud za prenos računov je podrobno opisana v uvodnih izjavah 44 do 58 tega sklepa.

⁽⁶⁵⁾ Kot je opisana v uvodni izjavi 82(a) in sprotni opombi 45.

⁽⁶⁶⁾ Kot je opisano v uvodni izjavi 83(a).

- (127) Komisija ugotavlja, da bi denarne spodbude v zvezi s posojili, opisane v uvodni izjavi 48, konkurenčnim subjektom omogočile, da dodatno spodbudijo MSP kot stranke, da poleg svojih poslovnih TRR prenesejo tudi druge produkte. Z višino denarnih spodbud v zvezi s posojili se tudi zmanjšuje slabši položaj, ki so ga zainteresirane strani omenile v zvezi z uporabo standardiziranega kapitalnega modela ⁽⁶⁷⁾. Komisija to razume kot dodatno zagotovilo, da je nadomestni sveženj enakovreden odprodaji poslovnih enot Rainbow, pri kateri bi bila navedena posojila prenesena na morebitnega kupca.
- (128) Komisija tudi navaja, da se bodo s 75 milijoni GBP, namenjenimi olajšanju prenosa (nadomestilo za pogodbene kazni, povezane s prenosom salda posojil, ali stroške tretjih strani, kot so pravni stroški), in storitvijo za prenos transakcijskega računa zmanjšale ovire za stranke pri prenosu računov na konkurenčne subjekte.
- (129) Poleg tega je po mnenju Komisije s pooblastili in nadzorom organa ⁽⁶⁸⁾ zagotovljeno, da se lahko shema spodbud za prenos računov po uvedbi dodatno prilagodi tržnim signalom.
- (130) Komisiji se ne zdi problematično, da se dostop do podružnic banke RBS (kot je opisan v uvodni izjavi 57) ne ponuja več brezplačno, kot je bilo predvideno v prvotni različici nadomestnega svežnja. Uveljavljeni konkurenčni subjekti za MSP so namreč navedli, da ne potrebujejo takega dostopa, da bi lahko konkurirali štirim vodilnim bankam za MSP. Z uporabo sredstev, ki so bila prvotno dodeljena (sprva brezplačni) shemi dostopa do podružnic, za ukrepa A in B so sredstva nadomestnega svežnja dodeljena učinkoviteje, da bi se dosegla enakovrednost z učinkom odprodaje poslovnih enot Rainbow.
- (131) Na podlagi sprememb, ki so bile vnesene v shemo spodbud za prenos računov, zaščitnih ukrepov, ki so vključeni v shemo, in pripomb zainteresiranih strani Komisija ugotavlja, da bi imela shema spodbud za prenos računov veliko verjetnost zagotovitve prenosa tržnega deleža banke RBS v višini 3 odstotnih točk.

5.2.3.2 Splošna enakovrednost svežnja zavezi za odprodajo poslovnih enot Rainbow

- (132) Kot je navedeno v sklepu o začetku postopka ⁽⁶⁹⁾, je enakovrednost nadomestnega svežnja mogoče oceniti na različne načine. V smislu obratnega scenarija je mogoče učinek nadomestnega svežnja primerjati z učinkom, ki bi ga pričakovali od prodaje poslovnih enot Rainbow strateškemu vlagatelju, če bi bila izvedena zdaj („odprodaja poslovnih enot Rainbow“ v preglednici 3), ali učinkom, ki se je pričakoval od prodaje poslovnih enot Rainbow v skladu s sklepom o prestrukturiranju („cilj iz sklepa iz leta 2009“ v preglednici 3). V smislu uporabljenega kazalnika se lahko enakovrednost meri z uporabo različnih kazalnikov, kot so razvoj tržnega deleža banke RBS v zvezi z MSP, finančni stroški za banko RBS ter višina prenesenih sredstev in obveznosti.
- (133) Preglednica 3 vsebuje primerjavo treh scenarijev na podlagi različnih kazalnikov.

Preglednica 3

Primerjava treh scenarijev na podlagi različnih kazalnikov

	Cilj iz sklepa iz leta 2009	Odprodaja poslovnih enot Rainbow	Posodobljeni nadomestni sveženj
Namen zaveze	Omejitev izkrivljanja konkurence na trgu MSP v ZK	Omejitev izkrivljanja konkurence na trgu MSP v ZK	Omejitev izkrivljanja konkurence na trgu MSP v ZK
Izguba tržnega deleža banke RBS na trgu MSP v ZK ⁽¹⁾	5 %	[0–5] % [[5–10]]	3 % [[5–10]]
Skupna kapitalna izguba ⁽²⁾	[...] GBP	[...] GBP [[...] GBP]	[...] GBP [[...] GBP]

⁽⁶⁷⁾ Kot je opisano v uvodni izjavi 78.

⁽⁶⁸⁾ Kot so opisani v uvodni izjavi 51.

⁽⁶⁹⁾ Kot je opisano v uvodnih izjavah 122 in 123 sklepa o začetku postopka.

	Cilj iz sklepa iz leta 2009	Odprodaja poslovnih enot Rainbow	Posodobljeni nadomestni sveženj
Učinek na količnik CET1	n. r.	[...] %	[...] %
Skupni prenos sredstev	20 milijard GBP	[15–25] milijard GBP	[0–5] milijard GBP

(¹) Številke v oklepajih za odprodajo poslovnih enot Rainbow in posodobljeni nadomestni sveženj vključujejo izgubo tržnega deleža od četrtega četrletja 2011.

(²) Številke v oklepajih za odprodajo poslovnih enot Rainbow in posodobljeni nadomestni sveženj vključujejo že nastale stroške v višini [1–3] milijard GBP.

- (134) Razlog za odprodajo poslovnih enot Rainbow v sklepu o prestrukturiranju in spremenjenem sklepu o prestrukturiranju je omejitev izkrivljanja konkurence na trgu bančnega poslovanja z MSP in srednje velikimi korporacijami v Združenem kraljestvu. Organi Združenega kraljestva so nadomestni sveženj oblikovali z namenom uresničitve istega osnovnega cilja.
- (135) Nadomestne možnosti je mogoče primerjati na podlagi učinka na tržni delež banke RBS na trgu MSP v Združenem kraljestvu. V skladu s sklepom o prestrukturiranju naj bi odprodaja poslovnih enot Rainbow privedla do izgube 5-odstotnega tržnega deleža, kot je opisano v uvodni izjavi 112 sklepa o začetku postopka. Tudi nadomestni sveženj naj bi privedel do izgube tržnega deleža. Ta bi znašala do 3 %, če se upošteva samo shema spodbud za prenos računov. Po mnenju Komisije bo tudi učinek sklada za zmogljivost in inovacije dovolj velik, da bo MSP omogočil prenos računov z banke RBS in drugih bank. Vendar pa je to težko kvantificirati.
- (136) Kot so navedli organi Združenega kraljestva (⁷⁰), je smiselno upoštevati dejstvo, da je banka RBS od sklepa o prestrukturiranju izgubila tržni delež na trgu bančnega poslovanja z MSP v Združenem kraljestvu. Organi Združenega kraljestva so se sklicevali na ponudnika podatkov. Na žalost pa je ta tržni delež začel izračunavati šele od četrtega četrletja 2010. Zato ne obstaja dosledna časovna serija, ki bi zajemala obdobje od leta 2008 ali 2009 do danes. Glede na podatke, ki jih je izračunal ponudnik, je tržni delež banke RBS na trgu za MSP s prometom do 25 milijonov GBP v četrtem četrletju 2010 (prvo izhodišče za podatke) znašal kar [25–30] %. Glede na navedene podatke je banka RBS med četrtem četrletjem 2010 in četrtem četrletjem 2016 na trgu za MSP s prometom do 25 milijonov GBP izgubila [3–7] % tržnega deleža (⁷¹). Komisija meni, da je uporaba izgube tržnega deleža od četrtega četrletja 2011 ([0–5] %) razumnejša v primerjavi z uporabo izgube tržnega deleža od četrtega četrletja 2010 ([3–7] %), ker je pri prvem izhodišču za podatke (četrto četrletje 2010) podan večji tržni delež, kot je bil v času sprejetja sklepa o prestrukturiranju sporočen iz drugih virov, zaradi česar ni mogoče izključiti, da je to enkratni višek, ki ne izraža pravilno izhodišča v letih 2008–2009. Zato meni, da je mogoče tržni delež v segmentu trga Združenega kraljestva za MSP, ki je že bil izgubljen, razumno oceniti na [0–5] %.
- (137) Petodstotno zmanjšanje tržnega deleža banke RBS, pričakovano v sklepu o prestrukturiranju, je preseženo, če se pričakovana izguba tržnega deleža iz nadomestnega svežnja (do 3 % samo na podlagi ukrepa B) sešteje z ugotovljeno izgubo tržnega deleža v višini [0–5] %.
- (138) Na podlagi analize v uvodnih izjavah od 122 do 131 Komisija ocenjuje, da je zelo verjetno, da bo z nadomestnim svežnjem dosežen prenos 3-odstotnega tržnega deleža z MSP kot strankami.
- (139) Komisija zato meni, da bo z nadomestnim svežnjem dosežena izguba tržnega deleža za MSP, predvidena leta 2009 v času sprejetja sklepa o prestrukturiranju.
- (140) Komisija ugotavlja, da je ukrep A usmerjen na MSP kot stranke, vendar pa iz izkoriščanja nadomestnega svežnja ne izključuje srednje velikih korporacij. Sklad za zmogljivost in inovacije bo bankam omogočil, da okrepijo in razširijo svoje obstoječe ponudbe poslovnega bančništva za večja MSP in s tem tudi za srednje velike korporacije. Na primer, ena od bank je v svojih pripombah po sklepu o začetku postopka navedla, da bi vložila do 25 milijonov GBP v izpopolnjeno internetno bančništvo za poslovno platformo, ki bi zagotavljala izpopolnjene digitalne zmogljivosti (vključno z zmogljivostmi za devizne posle in mednarodna plačila) za male, srednje in velike korporacije. Ta banka je predvidela tudi, da bi ji drugi naložbeni načrti v višini do 50 milijonov GBP pomagali zajeti vse segmente trga.

(⁷⁰) Glej uvodno izjavo 68.

(⁷¹) Na podlagi podatkov družbe Charterhouse Research, ki so jih predložili organi Združenega kraljestva (glej sprotno opombo 42).

- (141) Komisija tudi meni, da bo shema spodbud za prenos računov (z velikimi denarnimi spodbudami za večja in kompleksnejša MSP) dodatno spodbudila konkurenčne subjekte k nadaljnjemu izboljšanju produktov in storitev za navedena večja MSP. Navedeni konkurenčni subjekti bodo torej okrepili tudi zmogljivost za zagotavljanje storitev srednje velikim korporacijam.
- (142) Komisija tudi ugotavlja, da so nepovratna sredstva in denarne spodbude iz ukrepov A in B osredotočeni na tistih nekaj konkurenčnih subjektov, ki imajo veliko obstoječo zmogljivost ponudbe poslovnih TRR za MSP. Zadevni konkurenčni subjekti bodo tudi verjetno poskušali konkurirati za srednje velike korporacije.
- (143) Glede na podatke, ki jih je izračunal ponudnik, je tržni delež banke RBS v četrtem četrtletju 2010 (prvo izhodišče za podatke) na trgu za korporacije s prometom nad 25 milijonov GBP znašal kar [30–35] % ⁽⁷²⁾. Glede na navedene podatke je banka RBS med četrtem četrtletjem 2010 in drugim četrtletjem 2017 na trgu za MSP s prometom do 25 milijonov GBP izgubila [5–10] % tržnega deleža ⁽⁷³⁾. Podobno kot pri segmentu trga za MSP Komisija meni, da je razumneje uporabiti izgubo tržnega deleža od četrtega četrtletja 2011 kot izgubo tržnega deleža od četrtega četrtletja 2010. Komisija navaja, da je ugotovljena izguba tržnega deleža banke RBS pri korporacijah od četrtega četrtletja 2011 do četrtega četrtletja 2016 ([0–5] %) v skladu z izgubo tržnega deleža pri MSP ([0–5] %). Ugotovljena izguba tržnega deleža je še večja, če se upošteva izguba tržnega deleža od četrtega četrtletja 2011 do drugega četrtletja 2017 ([5–10] %).
- (144) Komisija tudi ugotavlja, da srednje velike korporacije pogosto zahtevajo bolj zapletene in raznovrstne bančne produkte. Zanimanje za te stranke je izkazalo le zelo omejeno število konkurenčnih subjektov ⁽⁷⁴⁾, saj jih večina nima zmogljivosti za dobičkonosen razvoj navedenih produktov. Po mnenju Komisije je prav tako razumno upoštevati pripombe Združenega kraljestva v uvodni izjavi 66(e), v katerih je poudarjeno, da bi imela odprodaja poslovnih enot Rainbow manjši in/ali bolj negotov učinek na konkurenco v segmentu srednje velikih korporacij kot v segmentu MSP.
- (145) Čeprav je izkrivljanje konkurence težje kvantificirati zaradi posrednega učinka nadomestnega svežnja na segment srednje velikih korporacij, Komisija meni, da bo nadomestni sveženj skupaj z ugotovljeno izgubo tržnega deleža verjetno dosegel učinek na konkurenco za srednje velike korporacije, ki je najmanj enakovreden odprodaji poslovnih enot Rainbow. Komisija zato ugotavlja, da je z ukrepoma A in B zajeto tudi izkrivljanje konkurence za srednje velike korporacije.
- (146) V zvezi s srednje velikimi korporacijami in MSP kot strankami se lahko za primerjavo enakovrednosti odprodaje poslovnih enot Rainbow in nadomestnega svežnja uporabi tudi ocenjena skupna kapitalska izguba pri različnih scenarijih.
- (147) Sklep o prestrukturiranju ni vseboval ocene stroškov kapitala pri odprodaji poslovnih enot Rainbow. Vendar je smiselno uporabiti oceno stroškov kapitala, ki bi jih povzročila prodaja poslovnih enot Rainbow, če bi bila izvedena; kvantificirali so jo organi Združenega kraljestva.
- (148) Stroški, ki so nastali banki RBS od leta 2009 zaradi izpolnjevanja zaveze za odprodajo, znašajo [1–3] milijarde GBP ⁽⁷⁵⁾. To zajema več vrst stroškov, od katerih največji delež pomenijo stroški za tehnologijo, da se vzpostavi ločena platforma IT za poslovne enote Rainbow.
- (149) Neposredna kapitalska izguba ⁽⁷⁶⁾ nadomestnega svežnja je manjša, kot če bi se nadaljevala odprodaja poslovnih enot Rainbow. Če se prištejejo še stroški, ki so banki RBS že nastali, je nadomestni sveženj očitno dražji od tega, kar je bilo implicitno predvideno v sklepu o prestrukturiranju ⁽⁷⁷⁾.

⁽⁷²⁾ Komisija ugotavlja, da ločeni podatki za segment srednje velikih korporacij niso na voljo, zato je kot kazalnik tržnega deleža uporabljen tržni delež strank s prometom nad 25 milijonov GBP.

⁽⁷³⁾ Na podlagi podatkov družbe Charterhouse Research, ki so jih predložili organi Združenega kraljestva.

⁽⁷⁴⁾ V okviru povratnih informacij, prejetih po sklepu o začetku postopka.

⁽⁷⁵⁾ Znesek v višini [1–3] milijard GBP je bil usklajen z dejanskimi stroški, ki jih je v okviru programa W&G vknjižil zunanji svetovalec.

⁽⁷⁶⁾ V preglednici 3 je navedena neposredna skupna kapitalska izguba pri različnih možnostih. Skupna kapitalska izguba s prištetiimi stroški v višini [1–3] milijard GBP, ki so banki RBS že nastali, je navedena v oklepaju.

⁽⁷⁷⁾ Sklep o prestrukturiranju ni vseboval ocene stroškov kapitala pri odprodaji poslovnih enot Rainbow. Vendar se zdi smiselno uporabiti oceno stroškov kapitala, ki bi jih povzročila prodaja poslovnih enot Rainbow, če bi bila izvedena, in ki so jo kvantificirali organi Združenega kraljestva. Stroški, ki so nastali banki RBS od leta 2009 zaradi izpolnjevanja zaveze za odprodajo, znašajo [1–3] milijarde GBP. Z vključitvijo skupnih stroškov v višini [1–3] milijard GBP skupna kapitalska izguba v višini od [...] do [...] GBP znatno presega stroške kapitala v višini [...] GBP, ki bi jih povzročila odprodaja poslovnih enot Rainbow.

- (150) Skratka, glede na ta kazalnik nadomestni sveženj, kot trdijo organi Združenega kraljestva, ne zmanjša finančnega bremena banke RBS v primerjavi s tem, kar je bilo predvideno v sklepu o prestrukturiranju; dejansko je precej dražji.
- (151) Za primerjavo različnih scenarijev se lahko uporabi tudi učinek na količnik CET1. Razlika med kazalnikom količnika CET1 in kazalnikom kapitalske izgube je, da se pri prvem upošteva tudi zmanjšanje RWA: če scenarij povzroči večje zmanjšanje tveganju prilagojene aktive, ima – za dano kapitalsko izgubo – manj negativen učinek na količnik CET1.
- (152) Podatke o CET1 so zagotovili organi Združenega kraljestva. V preglednici 3 je prikazano, da je učinek nadomestnega svežnja na CET1 večji. Zdi se, da je to posledica dejstva, da vključuje manjšo izgubo sredstev. Torej, čeprav je kapitalska izguba nekoliko manjša, ima nekoliko bolj negativen učinek na količnik CET1.
- (153) Različne scenarije je mogoče primerjati tudi na podlagi skupnih sredstev. Učinek nadomestnega svežnja na skupna sredstva je bistveno manjši kot pri zavezi za odprodajo poslovnih enot Rainbow.
- (154) Zaveza za odprodajo poslovnih enot Rainbow je bila namenjena odprodaji poslovno uspešnega subjekta. Da bi bile poslovne enote Rainbow poslovno uspešen subjekt, so morale imeti dovolj sredstev, ki ustvarjajo prihodke, in strank, da so nosile stroške njihove velike mreže podružnic in infrastrukture. Področje dejavnosti poslovnih enot Rainbow je torej poleg posojil in vlog za MSP, ki so bila v središču ukrepa, namenjenega povečanju konkurence na trgu MSP, vključeval tudi veliko količino posojil in vlog za prebivalstvo.
- (155) Prenos sredstev in obveznosti prebivalstva ter drugih sredstev in obveznosti, ki ne pripadajo MSP, z nadomestnim svežnjem ni predviden. Ta sveženj je osredotočen na prenos dela MSP kot strank z njihovimi sredstvi (posojili) in obveznostmi (vlogami). Nadomestni sveženj je torej po višini prenesenih sredstev mnogo manjši, vendar pa se z njim poskuša doseči podoben rezultat na trgu bančnega poslovanja z MSP v Združenem kraljestvu.

5.2.3.3 *Sklepna ugotovitev o enakovrednosti posodobljenega nadomestnega svežnja*

- (156) Banka RBS je od sprejetja sklepa o prestrukturiranju (14. decembra 2009) dejansko poskušala odprodati poslovne enote Rainbow, kot dokazujejo zaporedni postopki, ki so bili uvedeni, velika količina vključenih virov in delovna sila, namenjena odprodaji poslovnih enot Rainbow.
- (157) Pri tem so banki RBS nastali precejšnji stroški (zlasti ocenjeni stroški poskusa odprodaje poslovnih enot Rainbow, kot so opisani v uvodni izjavi 148).
- (158) Komisija tudi ugotavlja, da se zdi, da z nadomestnim svežnjem zahteve za banko RBS niso zmanjšane. V smislu stroškov bi bilo poleg stroškov, ki so banki RBS že nastali v preteklosti, z izvajanjem nadomestnega svežnja banki RBS naloženo dodatno stroškovno breme. Skupni stroški od leta 2009 bi bili bistveno višji od stroškov, ki so se implicitno pričakovali s sklepom o prestrukturiranju.
- (159) Nadomestni sveženj bo v povezavi z izgubljenimi tržnimi deleži privedel do skupnega zmanjšanja tržnega deleža banke RBS na trgu MSP, ki je najmanj enakovreden zmanjšanju, predvidenemu v sklepu o prestrukturiranju. Pomislek, da banka RBS zelo veliko pomoč iz let 2008–2009 uporablja za utrditev ali povečanje svojega tržnega deleža na že koncentriranem trgu MSP, bo torej ublažen enako, kot bi bil, če bi bila izvedena odprodaja poslovnih enot Rainbow, kot je bila predvidena s sklepom o prestrukturiranju.
- (160) Komisija zato meni, da je v smislu doseganja predvidenega učinka na konkurenco nadomestni sveženj enakovreden odprodaji poslovnih enot Rainbow.
- (161) Komisija tudi ugotavlja, da je banka RBS izpolnila vse zaveze in spremenjene zaveze (razen odprodaje poslovnih enot Rainbow) iz sklepa o prestrukturiranju in spremenjenega sklepa o prestrukturiranju. Priglašena nadomestitev ene zaveze za odprodajo torej poteka v okviru pravilnega izvajanja preostalega dela načrta prestrukturiranja.

6. SKLEPNA UGOTOVITEV

- (162) Na podlagi zgornje ocene so bili dvomi Komisije o enakovrednosti nadomestnega svežnja, izraženi v sklepu o začetku postopka, odpravljeni. Sprememba v zavezah ne vpliva na sklepno ugotovitev iz sklepa o prestrukturiranju in spremenjenega sklepa o prestrukturiranju, zato bi bilo državno pomoč za banko RBS razglasiti za združljivo z notranjim trgovom na podlagi člena 107(3)(b) PDEU.

- (163) Poleg tega Komisija ugotavlja, da bi bilo treba morebitno državno pomoč upravičencem iz nadomestnega svežnja razglasiti za združljivo kot nujen del zavez, na podlagi katerih so ukrepi pomoči v korist banke RBS razglašeni za združljive –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Nadomestitev zaveze za odprodajo poslovnih enot Rainbow z nadomestnim svežnjem, ki ga je Združeno kraljestvo priglasilo v zvezi z banko RBS, je združljiva z notranjim trgov v smislu člena 107(3)(b) Pogodbe. Nadomestitev zaveze za odprodajo poslovnih enot Rainbow z nadomestnim svežnjem se zato odobri.

Člen 2

Morebitna državna pomoč upravičencem do nadomestnega svežnja je združljiva z notranjim trgov v smislu člena 107(3)(b) Pogodbe.

Člen 3

Ta sklep je naslovljen na Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska.

V Bruslju, 18. septembra 2017

Za Komisijo
Margrethe VESTAGER
Članica Komisije

ISSN 1977-0804 (elektronska različica)
ISSN 1725-5155 (tiskana različica)

Urad za publikacije Evropske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

SL